

PRILOGA 3

OSNUTEK 5. 10. 2022

REDNI POSTOPEK
EVA 2022-1711-0033

PREDLOG ZAKONA O DETEKTIVSKI DEJAVNOSTI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Detektivska dejavnost se je v Republiki Sloveniji začela izvajati leta 1989 z ustanavljanjem prvih zasebnovarnostnih služb in delovanjem posameznikov, ki so začeli izvajati detektivsko dejavnost. Detektivska dejavnost je kot svobodna gospodarska dejavnost pomembno dopolnilo k zagotavljanju zasebne varnosti, saj prevzema nekatere naloge, ki so bile pred sprejetjem zakona, ki ureja detektivsko dejavnost, v izključni pristojnosti policije. Detektivsko dejavnost pojmuje v Republiki Sloveniji trenutno kot poizvedovalno dejavnost. Pojem poizvedba je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika opredeljen kot neformalno zbiranje podatkov, sporočil, ki jih potrebuje sodišče ali pristojni organ v določeni zadevi. Z drugimi besedami lahko detektivsko dejavnost poimenujemo tudi zasebna preiskovalna dejavnost (ang. »investigation«), pri kateri gre za zbiranje dejstev oziroma informacij, ki so sestavljene iz komunikacije in opazovanja. Detektivska dejavnost je reševanje problemov naročnikov, detektiv pa je oseba, ki se poklicno ukvarja z reševanjem problemov in negotovosti drugih ljudi – svojih naročnikov.

Področje detektivske dejavnosti je v Republiki Sloveniji normativno urejeno od leta 1994, ko je bil sprejet Zakon o detektivski dejavnosti¹, ki je začel veljati 25. 6. 1994. ZDD je urejal detektivsko dejavnost in določal pogoje za njeno opravljanje. Od uveljavitve ZDD se je detektivska dejavnost razvijala zelo dinamično in pridobivala vedno večji ekonomski pomen. Hiter razvoj detektivske dejavnosti je zahteval njeno podrobnejšo sistemsko ureditev, zato je bil ZDD v nadaljevanju štirikrat noveliran, in sicer leta 2002², leta 2005³, leta 2007⁴ in leta 2010⁵. Z novelo ZDD-A se je (med drugim) uredil postopek podelitve in odvzema detektivske licence, uredila se je pravica detektiva do pritožbe in obveščanje Ministrstva za notranje zadeve o odločbi iz postopka podelitve oziroma odvzema licence. Novela je Detektivski zbornici Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornica) ukinila proračunska sredstva kot vir za financiranje nalog, ki jih opravlja na podlagi javnega pooblastila, ter določila obveznost za zagotavljanje teh sredstev iz sredstev članarine in opravljanja drugih nalog, določenih s statutom. Ureditev, ki je naslavljala ukinitve proračunskih sredstev kot vira za financiranje nalog, ki jih zbornica opravlja na podlagi javnega pooblastila, je prestala tudi ustavnopravno presojo⁶ v okviru katere je Ustavno sodišče Republike Slovenije ocenilo, da skrb zakonodajalca za preprečitev nesmotrnega odtokanja sredstev za javno porabo v konkretnem primeru, predstavlja dopusten in utemeljen poseg v prevladujočem legitimnem javnem interesu.

---

¹ Uradni list RS, št. 32/94; ZDD.

² Uradni list RS, št. 96/02; ZDD-A.

³ Uradni list RS, št. 90/05; ZDD-B.

⁴ Uradni list RS, št. 60/07; ZDD-C.

⁵ Uradni list RS, št. 29/10; ZDD-D.

⁶ Sklep Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-153/03-13, 17. 11. 2005.

Nadaljnje normiranje z novelo ZDD-B ni prineslo bistvenih vsebinskih sprememb, medtem ko so se z novelo ZDD-C razširila upravičenja detektiva s pridobivanjem informacij »o zlorabah pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni in poškodbe, zlorabah uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela ter o drugih disciplinskih kršitvah in kršilcih«. Z novelo ZDD-D je bila izvedena uskladitev z Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta o storitvah na notranjem trgu⁷, s katero so se pravice do opravljanja detektivske dejavnosti oseb iz držav članic Evropske Unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije izenačile s fizičnimi in pravnimi osebami iz Republike Slovenije. Z navedeno novelo so se tudi natančneje opredelila upravičenja detektivov.

V nadaljevanju je bil leta 2011 sprejet ZDD-1⁸, ki je prinesel spremembe pri opravljanju detektivske dejavnosti, saj so bile po njegovi uveljavitvi za fizične in pravne osebe odpravljene določene administrativne ovire. ZDD-1 je natančneje opredelil pogoje, upravičenja ter obveznosti fizičnih oseb, pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov za opravljanje detektivske dejavnosti. Prav tako je podrobneje uredil detektivsko dejavnost, kot regulirano panogo v javnem interesu zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, varstva naročnikov, tretjih oseb in detektivov, ki izvajajo naloge detektivske dejavnosti. Odpravljene so bile nekatere nejasnosti in pomanjkljivosti, ki so se izkazale pri uporabi predhodnih zakonskih predpisov s tega področja, na nekatera pa je opozorila tudi sodna praksa. Na podlagi ZDD-1 je bil izdan tudi Pravilnik o izvajanju Zakona o detektivski dejavnosti⁹, s katerim so se podrobneje uredili oblika, cena in vsebina certifikata o licenci in detektivski izkaznici, vsebina vloge za pridobitev licence in detektivske izkaznice, program usposabljanja in izpopolnjevanja detektiva, tarifa, kadrovske in materialni pogoji izvajanja programa ter način opravljanja detektivskega izpita, posebej pa se je uredila tudi vsebina in trajanje obdobjnega usposabljanja.

ZDD-1 po njegovi uveljavitvi ni bil predmet dodatnega noveliranja, niti parcialno, prav tako pa se ni opravila splošna razprava o vseh določbah zakona. Po več kot desetih letih uporabe je praksa pokazala, da je bil koncept zakona sicer primerno zastavljen, vendar se je, tudi zaradi neenotnih stališč v stroki, izkazalo, da nekatera pomembna vprašanja niso bila dokončno zakonsko urejena ali pa so bile sprejete pomanjkljive rešitve. Vse navedeno je odsevalo pri uporabi zakona v celotnem obdobju njegove veljavnosti, deloma pa tudi pri učinkovitosti delovanja detektivov. Glede na navedeno se razlogi za sprejem predloga zakona v bistvenem odsevajo v potrebi po ustrezni vsebinski nadgradnji posameznih institutov ter v odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti.

Potrebo po določenih normativnih spremembah je detektivska stroka naslavljala tudi v okviru javnih strokovnih razprav (okrogle mize, članki v strokovnih literaturah) ter v izvedenih analizah detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji, ki vsebujejo tudi predloge potrebnih normativnih sprememb ZDD-1¹⁰. Iz Končnega poročila tako izhajajo ugotovitve trenutnega stanja na področju detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji ter identifikacija težav, ki se pri tem pojavljajo, še posebej pri izvajanju upravičenj detektivov v praksi. Z vidika ciljev raziskovalnega projekta, Končno poročilo vsebuje ugotovitve na naslednjih vsebinsko zaokroženih segmentih: oblika dela detektivov, potencialna dodatna delovna področja detektivov, upravičenja detektiva (jasnejša ureditev osebne zaznave), nadzor nad detektivsko in poizvedovalno dejavnostjo, strokovno usposabljanje in opravljanje detektivskega izpita ter opravljanje detektivske prakse in pripravništva. V raziskovanem segmentu glede oblik dela detektivov je bilo ugotovljeno, da veljavna ureditev ne omogoča celovite regulacije detektivske dejavnosti z namenom varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb in detektiva, ki neposredno opravlja dejavnost. Detektivsko dejavnost je namreč mogoče izvajati v pretirani

---

⁷ Uradni list EU, L 376/36, z dne 27. 12. 2006.

⁸ Uradni list RS, št. 17/11; ZDD-1.

⁹ Uradni list RS, št. 85/11; Pravilnik.

¹⁰ Tako Končno poročilo raziskovalnega projekta "Detektivska dejavnost v Republiki Sloveniji – analiza trenutnega stanja, smer prihodnjega razvoja in spremembe normativno-pravne ureditve«, Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru, 5. 2. 2019; Končno poročilo.

liberalizaciji oblik dela detektivov, s katero ni mogoče doseči dejanskega namena regulacije. Iz tega razloga se ena izmed ugotovitev v segmentu oblik dela detektivov nanaša tudi na potrebo po pogojevanju statusa družbenikov v gospodarskih družbah z licenco za opravljanje detektivske dejavnosti. Končno poročilo problematizira tudi dopustnost registracije detektivske dejavnosti poslovnih subjektov kot stranske dejavnosti in ne kot izključno glavne dejavnosti, kot to omejitvev smiselno enako vsebuje ureditev, ki velja za odvetnike oziroma za odvetniške družbe¹¹. Prav tako se v Končnem poročilu problematizira pomanjkanje obveznosti varnostnega preverjanja lastnikov oziroma povezanih oseb, ki imajo registrirano poizvedovalno dejavnost, tako kot to velja na področju ureditve zasebnega varovanja¹². Dalje je bilo v raziskovanem segmentu glede določitve dodatnih delovnih področij dela detektivov ugotovljeno, da je potrebno morebitne normativne dopolnitve uskladiti v okviru prizme sodelovanja med zasebnim in državnim varstvom. Iz Končnega poročila izhaja tudi identificirana potreba v smeri jasnejše ureditve izvajanja upravičenja osebne zaznave in razširitve upravičenja za pridobivanje podatkov iz evidenc, in sicer za pridobivanje podatkov iz dodatnih evidenc, kot jih določa veljavna ureditev (bodisi iz razloga njihove vzpostavitve po uveljavitvi ZDD-1 bodisi iz razloga izkazane potrebe detektivov do njihovega dostopa zaradi učinkovitosti opravljanja detektivske dejavnosti) ter možnost elektronskega dostopa do evidenc, ki se vodijo v informatizirani obliki. Dalje velja iz Končnega poročila izpostaviti tudi ugotovitev, ki se nanaša na nezmožnost inšpekcijskega nadzora nad subjekti, ki opravljajo detektivsko dejavnost brez izpolnjevanja zakonskih pogojev za priznanje statusa detektiva. Čeprav je narava njihovega dela enaka naravi dela detektivov, pa veljavna ureditev v luči dopustnih inšpekcijskih ukrepov ne zagotavlja pristojnosti izrekanja prepovedi izvajanja detektivske dejavnosti pravni ali fizični osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti, določenih z ZDD-1. Izpostavljena pomanjkljivost je relevantna predvsem z vidika nemožnosti zagotavljanja celovitega nadzora nad vsemi subjekti, ki opravljajo detektivsko dejavnost, bodisi da za izvajanje slednje izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo zakonskih pogojev.

Kot že navedeno, Končno poročilo izpostavlja tudi potrebo po ustreznih normativnih spremembah za učinkovitejšo delo detektivov v praksi. Na podlagi ugotovitev raziskave bi za konsolidacijo in bodoči razvoj detektivske dejavnosti, ob upoštevanju spoštovanja človekovih pravic in svoboščin, in hkratnega učinkovitega opravljanja detektivskih storitev, bilo potrebno nadgraditi definicijo detektivske dejavnosti, natančno urediti področje oblik dela detektivov in detektivskih družb, nadgraditi upravičenja detektiva ter uporabe tehničnih sredstev (predvsem z vidika tehnološkega razvoja tehničnih sredstev) ter dopolniti prekrškovna ravnanja tudi za fizične in pravne osebe, ki brez izpolnjevanja pogojev po ZDD-1 opravljajo detektivsko dejavnost, s čimer predstavljajo izrazito tveganje za posege v temeljne človekove pravice in svoboščine.

Določene ugotovljene pomanjkljivosti zakonske ureditve detektivske dejavnosti izhajajo tudi iz Ciljnega raziskovalnega projekta »Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov«¹³, ki je še v teku. V okviru slednjega se je predlagala proučitev potrebe po ureditvi posebnega pritožbenega postopka zoper delo detektivov, saj detektivi pri izvajanju svoje dejavnosti, zlasti pri uporabi upravičenj prav tako lahko posegajo v človekove pravice in svoboščine, kot policisti, občinski redarji, varnostniki, ipd..

Ob zavedanju zgornjih ugotovitev je v jesenskem času leta 2021 na Ministrstvu za notranje zadeve, ki je pristojno za pripravo zakonov s področja detektivske dejavnosti, stekel proces interne evalvacije določb ZDD-1 z namenom priprave okvirnega gradiva oziroma izhodišč, ki bi služili kot podlaga za nadaljnjo strokovno razpravo, vse s ciljem priprave novele zakona v delih, v katerih so se (v letih izvajanja ZDD-1) ugotovljale potrebe po spremembah in dopolnitvah veljavne ureditve. Zaradi

---

¹¹ Prim. 37. člen Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 – odl. US, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14, 8/16 – odl. US, 46/16 in 36/19).

¹² Prim. 17. člen Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/11).

¹³ Tako Poročilo delovnega svežnja 1 ciljnega raziskovalnega projekta »Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov«, Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru, november 2021; Poročilo DS 1.

epidemiološke situacije z boleznijo COVID-19 in strogih ukrepov za njeno obvladovanje, so se sestanki delovne skupine pričeli izvajati šele v oktobru 2021. Na prvem sestanku so bila okvirno izmenjana mnenja o potrebnih spremembah in dopolnitvah zakona ter dogovorjen način in časovnice srečanj delovne skupine s ciljem priprave strokovno usklajenih izhodišč za spremembe in dopolnitve ZDD-1. Delovna skupina, v kateri so poleg predstavnikov Ministrstva za notranje zadeve (Direktorat za policijo in druge varnostne naloge) sodelovali tudi predstavniki Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: inšpektorat) ter zbornice, je na svojih petih srečanjih postopno, a s koncizno dinamiko, usmerjeno preučila institute, ki jih je prinesel ZDD-1 ob njegovem sprejemu leta 2011.

Na podlagi opravljene razprave o posameznih institutih so se izoblikovala naslednja strokovna izhodišča, ki zaradi kompleksnosti in obsežnosti sprememb in dopolnitev narekujejo sprejem novega Zakona o detektivski dejavnosti:

- celovita ureditev dopustnih oblik dela detektivov, vključno z določitvijo pravnoorganizacijskih oblik gospodarskih družb, ki lahko opravljajo detektivsko dejavnost,
- nadgradnja določitve pogojev za fizične in pravne osebe za opravljanje detektivske dejavnosti,
- določitev konstitutivnosti vpisa (in izbrisa) detektivov, zaposlenih detektivov, detektivov podjetnikov in detektivskih družb v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb,
- celovitejša ureditev pristojnosti, organizacije in delovanja zbornice,
- nadgradnja ureditve strokovnega nadzora nad delom detektivov,
- nadgradnja ureditve disciplinske odgovornosti detektivov,
- nadgradnja instituta varnostnega preverjanja ter ureditev mirovanja statusa detektiva,
- odprava začasnega odvzema licence in prenova pogojev za pogojni odvzem licence,
- nadgradnja posameznih upravičenj detektiva,
- ureditev postopka pritožb zoper delo detektivov,
- krepitev inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določb zakona,
- spremembe in dopolnitve določb o evidencah, ki jih vodi zbornica ali detektiv.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlagane spremembe zakona zasledujejo naslednje cilje:

- celovita ureditev dopustnih oblik dela detektivov, vključno z določitvijo pravnoorganizacijskih oblik gospodarskih družb, ki lahko opravljajo detektivsko dejavnost,
- nadgradnja določitve pogojev za fizične in pravne osebe za opravljanje detektivske dejavnosti,
- določitev konstitutivnosti vpisa (in izbrisa) detektivov, detektivov podjetnikov in detektivskih družb v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb,
- celovitejša ureditev pristojnosti, organizacije in delovanja zbornice,
- nadgradnja ureditve strokovnega nadzora nad delom detektivov,
- nadgradnja ureditve disciplinske odgovornosti detektivov,
- nadgradnja instituta varnostnega preverjanja ter ureditev mirovanja statusa detektiva,
- odprava začasnega odvzema licence in prenova pogojev za pogojni odvzem licence,
- nadgradnja posameznih upravičenj detektiva,
- ureditev postopka pritožb zoper delo detektivov,
- krepitev inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določb zakona,
- spremembe in dopolnitve določb o evidencah, ki jih vodi zbornica ali detektiv.

2.2 Načela

Temeljnih načel predlog zakona ne spreminja in še vedno uresničuje načela zakonitosti (detektivi morajo opravljati svojo dejavnost samo na podlagi zakona in predpisov, ki so izdani na njegovi podlagi, ter na način, ki ga določa zakon), prostovoljnosti (detektivi opravljajo detektivsko dejavnost po naročilu in v

interesu naročnika), varstva javnega interesa (zakonodajalec določi subjekte, oblike in pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti), zaupanja (razmerje med naročnikom in izbranim detektivom je tesno osebne značaja, zato mora detektiv pri opravljanju svojih nalog uživati zaupanje svojih naročnikov), enakih možnosti (detektivsko dejavnost lahko izvajajo tako fizične osebe kot pravne osebe, ki izpolnjujejo z zakonom predpisane pogoje) ter sorazmernosti in varstva človekovih pravic (ustreznosti ukrepa v povezavi z zasledovanim ciljem, nujnosti ukrepa v primerjavi z drugimi razpoložljivimi sredstvi, ki so manj restriktivna, in sorazmernosti ukrepa s človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami).

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- **Celovita ureditev dopustnih oblik dela detektivov, vključno z določitvijo pravnoorganizacijskih oblik gospodarskih družb, ki lahko opravljajo detektivsko dejavnost**

V primerjavi z veljavno ureditvijo se celoviteje in jasneje določajo oblike dela detektivov v okviru katerih je dopustno opravljati detektivsko dejavnost. V skladu z veljavno ureditvijo (3. člen ZDD-1) lahko detektivsko dejavnost opravlja detektiv samostojno kot svoboden poklic, lahko pa opravlja detektivsko dejavnost tudi pravna ali fizična oseba. Na več mestih v veljavni ureditvi se (sočasno z uporabo pojma pravne osebe) pojavlja tudi pojem detektivske družbe (na primer v 7., 34., 38., 39., in 46. členu), pri čemer ZDD-1 tega pojma oziroma ga v razmerju do pojma pravne osebe posebej ne opredeljuje oziroma razlikuje. Dosedanja ureditev detektivskih družb zato v praksi povzroča veliko nejasnosti glede dopustnih možnosti opravljanja detektivske dejavnosti s strani pravnih oseb. Ker je detektivska dejavnost v Republiki Sloveniji regulirana gospodarska dejavnost, ki se regulira v javnem interesu zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb in oseb, ki neposredno opravljajo detektivsko dejavnost, regulacija detektivske dejavnosti pa pomeni odgovornost do naročnika in njegovo zaščito, zagotavlja pa tudi strokovno odgovornost oseb pri opravljanju detektivske dejavnosti, se predlaga taksativna določitev možnih oblik dela, v katerih se lahko opravlja detektivska dejavnost.

S predlogom zakona se jasno določa tudi možnost opravljanja detektivske dejavnosti pravnih oseb zgolj v dveh pravnoorganizacijskih oblikah, s čimer se odpravlja nejasnost glede pravnoorganizacijskih oblik opravljanja detektivske dejavnosti s strani pravnih oseb, s tem pa se tudi zagotavlja višja raven pravne varnosti naročnikov detektivskih dejavnosti.

- **Nadgradnja določitve pogojev za fizične in pravne osebe za opravljanje detektivske dejavnosti**

Z zavedanjem, da se detektivska dejavnost lahko opravlja le na predpisani pravni podlagi ter na način, kot ga določa zakon, saj opravljanje tovrstnega dela lahko pomeni tudi poseg v ustavno varovane človekove pravice in svoboščine, se predlagajo spremenjeni in dopolnjeni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati fizične in pravne osebe za opravljanje detektivske dejavnosti. Tudi na ta način se krepi načelo zakonitosti na področju detektivske dejavnosti, ki je regulirana gospodarska dejavnost, podrejena zakonom in drugim predpisom, s čimer se stremi k odpravi primerov izvajanja detektivske dejavnosti subjektom, ki za izvajanje le-te ne izpolnjujejo pogojev. S predlagano nadgradnjo določitve pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti na eni strani pa se predlaga tudi krepitev učinkovitosti inšpekcijskega nadzora nad takšnimi subjekti s ciljem njihovega preprečevanja opravljanja detektivske dejavnosti.

- **Določitev konstitutivnosti vpisa (in izbrisa) detektivov, detektivov podjetnikov in detektivskih družb v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb**

Veljavna ureditev pogojuje opravljanje detektivske dejavnosti za fizične osebe s pridobitvijo licence, za pravne osebe in samostojne podjetnike posameznike pa z izpolnitvijo pogojev, predpisanih v drugem odstavku 3. člena ZDD-1 (poslovni subjekt ima v Poslovnem registru Slovenije vpisano detektivsko dejavnost, poslovni subjekt ima v delovnem razmerju detektiva in zavarovano odgovornost za škodo). Obveznost vpisa v evidenco detektivov se tako določa le za detektive, ki dejavnost opravljajo v svojstvu fizične osebe. Preverjanje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti se tako v skladu z veljavno ureditvijo ne izvaja že pred samim opravljanjem detektivske dejavnosti, temveč se pogoji preverjajo naknadno, najpogosteje v okviru inšpekcijskih nadzorov. S predlagano ureditvijo se tako predlaga vpis v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb za vse fizične in pravne osebe, ki bodo izpolnjevale pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti, pri čemer bo vpis konstitutivne narave. Tako se predlaga ureditev na podlagi katere bo fizična oziroma pravna oseba (ki namerava opravljati detektivsko dejavnost) pridobila pravico opravljati detektivsko dejavnost šele z vpisom v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb. Vpis v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb bo tako obvezen pogoj za opravljanje detektivske dejavnosti, s čimer se zasleduje tudi javni interes, saj se pri vpisu v evidenci ugotavlja izpolnjevanje vseh pogojev, kot jih določa predlog zakona. Predlaga se, da vpis v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb izvaja zbornica (ki sicer že v skladu z veljavno ureditvijo vodi evidenco detektivov, ki opravljajo detektivsko dejavnost), ki bo na podlagi prejetega predloga fizične osebe oziroma zakonitega zastopnika pravne osebe, ki se želi vpisati v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb (s tem pa opravljati detektivsko dejavnost), preverila, ali predlog izpolnjuje vse pogoje za vpis, kot jih določa predlog zakona.

– Celovitejša ureditev pristojnosti, organizacije in delovanja zbornice

V slovenskem pravnem redu so zbornice pravne osebe, v katere se brez profitnega namena združujejo subjekti. So nevladne organizacije, v katerih uresničujejo člani svoje interese, so pa tudi javno koristne organizacije, ki delujejo v javnem interesu. Zbornice so lahko javnopravne ali zasebnopravne osebe. V predlogu zakona se ohranja veljavna ureditev v skladu s katero je zbornica pravna oseba javnega prava, ki skrbi (predvsem) za razvoj stroke, dejavnosti in standardov, urejanje odnosov med svojimi člani ter jih zastopa v odnosu do državnih organov in javnosti. Na podlagi Statuta Detektivske zbornice Republike Slovenije¹⁴ je zbornica članska organizacija detektivov Republike Slovenije, ki skrbi za ugled, verodostojnost in razvoj detektivske dejavnosti, zastopa interese detektivov ter opravlja druge, z zakonom, drugimi predpisi, statutom in akti zbornice določene naloge.

V letu 2015 je delovna skupina, pod okriljem Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, Vladi Republike Slovenije predstavila »Poročilo delovne skupine za pripravo analize zborničnega sistema v Republiki Sloveniji in predloge ukrepov za preglednejše in učinkovitejše delovanje zbornic«¹⁵. V Poročilu je delovna skupina analizirala obstoječe sisteme zborničnih ureditev in v zaključku ugotovila, da je ureditev zborničnega sistema razpršena v številnih zakonih in da za posamične zbornice glede na različna področja, na katerih delujejo, veljajo številne specifične. Izpostavljeno je bilo, da Poročilo navedeno pravno in dejansko stanje upošteva in v skladu s »Programom ukrepov Vlade Republike Slovenije za preprečevanje korupcije za obdobje 2015–2016 – Ničelna toleranca do korupcije«¹⁶ ponuja predloge možnih rešitev oziroma smernic, ki jih bodo ministrstva kot pristojni državni organi za posamezna področja lahko upoštevala pri spreminjanju področne zakonodaje in da bo pri tem seveda treba upoštevati tudi specifičnosti posamičnih zbornic, tako da avtomatično vpeljevanje vseh predlaganih rešitev pri vsaki izmed zbornic ni mogoče. Delovna skupina je v Poročilo vključila nekaj pomembnih priporočil in ukrepov, ki naj bi se upoštevala pri pripravi zakonodaje, ki se nanaša na področje zborničnih sistemov in sicer: obvezna poglobljena analiza v fazi priprave zakonodaje, ki bo pokazala, ali bo izvajanje podeljenih pooblastil res bolj učinkovito od izvajanja le-teh v okviru državne uprave, kar je zakonski pogoj za podelitev javnega pooblastila; najmanj enkrat letno izvedba nadzora

¹⁴ Uradni list RS, št. 64/2021, 23.4.2021; Statut.

¹⁵ št. 012-10/2014/71, 5. 5. 2015 (sprejeto s sklepom Vlade Republike Slovenije, št. 02402-1/2015/13, 12. 5. 2015); Poročilo.

¹⁶ Sklep Vlade Republike Slovenije, št. 23101-1/2014/35, 8. 1. 2015.

nad nosilcem javnega pooblastila s strani pristojnega ministrstva, kar vključuje tudi preverjanje, ali zbornica še vedno izpolnjuje pogoje za podelitev javnega pooblastila (termin, obseg in način nadzora naj bosta opredeljena v letnem načrtu dela nadzornega ministrstva, iz poročila o opravljenem nadzoru pa mora izhajati tudi, ali zbornica še izpolnjuje pogoje za izvajanje javnih pooblastil); jasna določitev pogojev za odvzem javnih pooblastil ter ureditev vprašanja, kdo opravlja te naloge po odvzemu javnega pooblastila; določitev jasne pooblastilne norme v zakonu, da ministrstvo (oziroma lahko tudi inšpektorat) opravlja nadzor nad zakonitostjo (in strokovnostjo) izvajanja javnih pooblastil (te norme naj vsebujejo tudi pooblastila in ukrepe nadzornega organa); ureditev disciplinske odgovornosti, možnih sankcij, pristojnega organa ter pravnega varstva strank v zakonu; predpisati globe za ravnanja zbornic v nasprotju z zakonom; preučiti možnost večje vključitve pristojnih ministrstev v postopke ugotavljanja kršitev članov zbornic; v zakonih opredeliti, da se izvajanje strokovnega nadzora nad člani zbornic šteje kot javno pooblastilo, saj gre v tem primeru za nalogo, katere ustrezno izvajanje je v širokem javnem interesu, saj tovrstna opredelitev okrepi tudi vlogo države (nadzor); jasno določiti revizijsko pristojnost računskega sodišča za nosilce javnih pooblastil, če so uporabniki javnih sredstev; uvedba obveznega revidiranja računovodskih izkazov zbornic; uvesti obvezno letno poročanje zbornic pristojnim ministrstvom o izvajanju njihovih javnopravnih nalog glede na vnaprej določeno vsebino poročila.

Glede na navedeno predlog zakona v delu, ki ureja pristojnosti, organizacijo in naloge zbornice, v primerjavi z veljavno ureditvijo celoviteje ureja pravno podlago za delovanje zbornice, z upoštevanjem ukrepov za preglednejše in učinkovitejše delovanje zbornic, kot predstavljeni v Poročilu. S predlogom zakona se tako v primerjavi z veljavno ureditvijo že na zakonski ravni določajo vsebine statuta zbornice, določa se obveznost pridobivanja predhodnega soglasja ministrstva k statutu zbornice in drugim splošnim aktom, ki jih zbornica sprejema zaradi izvajanja javnega pooblastila iz tega zakona, določa se obveznost objave statuta zbornice in drugih splošnih aktov, ki jih zbornica sprejema zaradi izvajanja javnega pooblastila v Uradnem listu Republike Slovenije, določa pa se tudi obveznost letnega poročanja zbornice ministrstvu. Glede na navedeno predlog zakona glede delovanja zbornice predstavlja dodano vrednost in prispeva k dvigu kakovosti njenega delovanja.

– **Nadgradnja ureditve strokovnega nadzora nad delom detektivov**

V predlogu zakona se ohranja veljavna ureditev, da se izvajanje strokovnega nadzora nad člani zbornic (detektivi) opravlja na podlagi javnega pooblastila, saj gre za nalogo, katere ustrezno izvajanje je v širokem javnem interesu. Ker pa institut strokovnega nadzora v veljavnem zakonu ni izrecno opredeljen (urejen je v 8. členu Statuta), se v predlogu zakona na zakonski ravni ureja namen strokovnega nadzora, pri čemer se bo podrobnejša vsebina izvajanja strokovnega nadzora določila v podzakonskem aktu, ki ga bo izdal minister. S tem se ministrstvu omogoča regulatorna vloga pri izvajanju instituta strokovnega nadzora.

– **Nadgradnja ureditve disciplinske odgovornosti detektivov**

Področje disciplinske odgovornosti je v predlogu zakona podrobneje in izčrpnije urejeno. Vzpostavlja se splošno načelo glede vestnosti opravljanja dejavnosti in odgovornosti za kršitve dolžnosti pri njenem opravljanju, prav tako se na zakonski ravni določajo disciplinski ukrepi. Vzpostavlja se tudi primerjalno ustaljena ureditev, s katero se zbornici omogoča, da s statutom podrobneje uredi celotni disciplinski postopek, ukrepe ter disciplinske organe. V povezavi z nadgradnjo ureditve disciplinske odgovornosti detektivov pa velja izpostaviti tudi nov mehanizem, ki se v predlogu zakona ureja za zagotavljanje transparentnosti oziroma preglednosti delovanja zbornice na področju učinkovitega odločanja o disciplinskih postopkih, in sicer vzpostavitev nove evidence izrečenih disciplinskih ukrepov (s tem se v nadaljevanju omogoča tudi spremljanje izvajanja detektivske dejavnosti, zlasti uporabe upravičenih detektivov in na tej podlagi izvedbo morebitnih dodatnih ukrepov).

– **Nadgradnja instituta varnostnega preverjanja ter ureditev mirovanja statusa detektiva**

Predlog zakona jasneje in celoviteje ureja tudi področje varnostnega preverjanja, in sicer natančno določa subjekte, za katere se mora opraviti varnostno preverjanje (izrecno so poleg prosilcev za pridobitev licence navedene tudi osebe, ki bo opravljala študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo ter povezane osebe), časovno komponento izvajanja varnostnega preverjanja ter subjekte, ki so upravičeni podati zahtevo za opravo varnostnega preverjanja. V spodnji preglednici je prikazano število postopkov varnostnega preverjanja detektivov, ki jih je opravilo Ministrstvo za notranje zadeve v obdobju od leta 2020 do 2022 (do 20. 9. 2022).

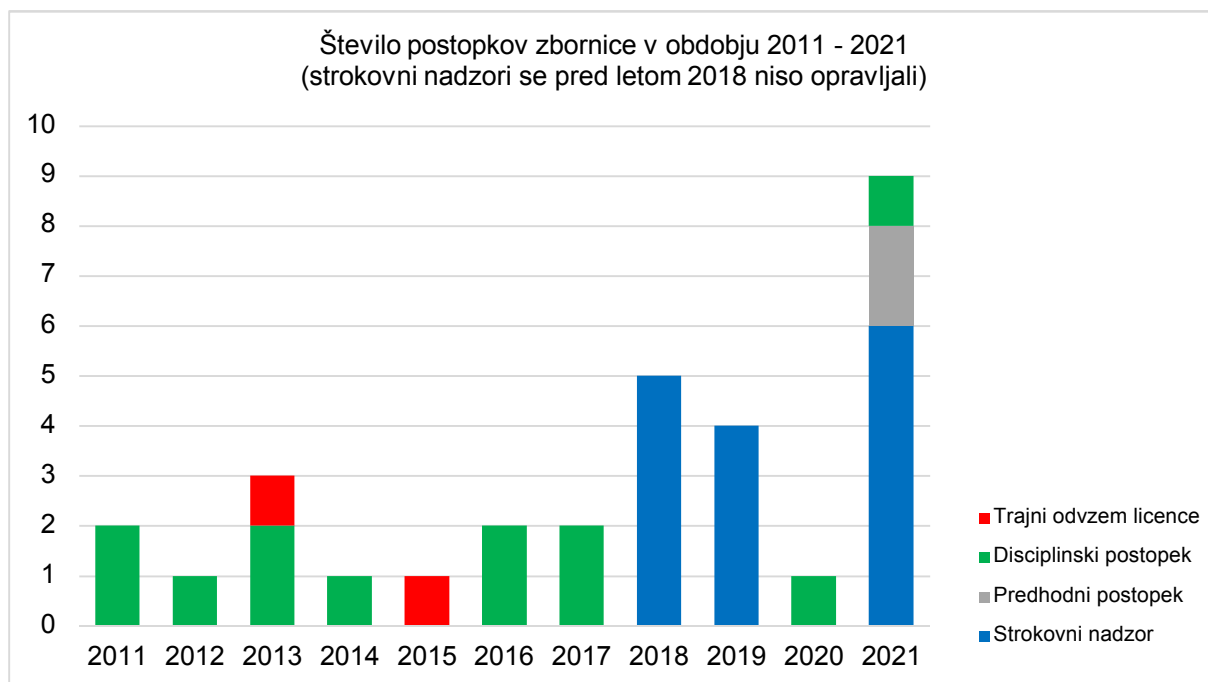

V predlogu zakona se glede na veljavno ureditev na novo ureja tudi institut mirovanja statusa detektiva, ki detektivu, zaradi nastopa subjektivnih razlogov na njegovi strani, omogoča zahtevati mirovanje statusa. Ureditve mirovanja statusa se je v praksi izkazala za nujno rešitev, ki detektiva oprošča določenih obveznostih po tem zakonu v času, ko detektivske dejavnosti dejansko ne more opravljati (dejanska nemožnost opravljanja dejavnosti je v posledici bolezenskega stanja, izrabe materinskega ali starševskega dopusta), saj bo detektiv v času mirovanja oproščen obveznosti zavarovanja odgovornosti za škodo, ki bi utegnila nastati naročniku ali tretjim osebam in izvira iz opravljanja detektivske dejavnosti, ter udeležbe na obdobjnem usposabljanju. Neizvajanje navedenih obveznosti namreč v skladu s predlagano ureditvijo predstavlja razlog za izbris iz evidence detektivov (v primeru, da detektiv nima zavarovane odgovornosti za škodo) oziroma razlog za pogojni odvzem licence (v primeru, da se detektiv ne udeleži obdobjnega usposabljanja). Istočasno pa institut mirovanja statusa varuje tudi naročnike detektivskih dejavnosti, saj detektiv v času mirovanja ne more in ne sme opravljati detektivske dejavnosti, pri čemer predlog ureditve za ta primer določa tudi prekrškovno sankcioniranje.

– **Odprava začasnega odvzema licence in prenova pogojev za pogojni odvzem licence**

V primerjavi z veljavno ureditvijo se s predlogom zakona ne določa več ukrepa začasnega odvzema licence, saj se je v praksi izkazalo, da učinkuje enako kot ukrep trajnega odvzema licence. Iz spodnje preglednice je tudi razvidno, da zbornica ni izrekla nobenega ukrepa začasnega odvzema licence v obdobju od leta 2011 do 2021. Detektiv namreč v posledici izrečenega začasnega odvzema licence izgubi svoje dotedanje naročnike, za katere v obdobju trajanja začasnega odvzema (ki se lahko v skladu z veljavno ureditvijo izreče v trajanju od enega do šestih mesecev) ne sme opravljati detektivske dejavnosti, kar pogosto vpliva na odločitev osebe, ki ji je navedeni ukrep izrečen, o pridobitvi nove licence. Iz tega razloga je bilo ocenjeno, da ukrep začasnega odvzema licence ni v sorazmerju s kršitvami, ki utemeljujejo njegov izrek, zato se njegova ureditev ne določa več v predlogu zakona.

– Nadgradnja posameznih upravičenj detektiva

V predlogu zakona se nadgrajuje upravičenje za zbiranje podatkov od oseb ali iz javno dostopnih virov na način, da se za detektiva vzpostavlja pravna podlaga za pridobivanje navodil o ravnanju osebe pod nadzorom v času zadržanosti od dela (od osebnega zdravnika, imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije), do katerih bo upravičen le pod pogojem, da razpolaga s pooblastilom, s katerim je naročnik detektiva izrecno pooblastil za izvajanje nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe. Seznanitev detektiva z navodilom o ravnanju osebe (ki je pod nadzorom) v času zadržanosti od dela je namreč bistvena za učinkovito izvajanje nadzora ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, saj nadzor obsega ugotavljanje ravnanja osebe v času začasne zadržanosti od dela, ki ne sme biti v nasprotju z danimi navodili. Nadgrajuje se tudi upravičenje za pridobivanje podatkov iz evidenc, in sicer na način širitve nabora evidenc, do katerih bodo detektivi upravičeni pridobivati podatke, pri čemer bo tudi za pridobivanje podatkov iz teh evidenc veljalo upravičenje zgolj v okviru pisnega pooblastila naročnika oziroma odredbe sodišča za vročanje sodnih pisanj. Dodatne zbirke podatkov, do katerih bo detektiv upravičen dostopati, so informacijski sistem o ravnanju z izrabljenimi vozili, centralni register prebivalstva, matični register, kataster nepremičnin, evidenca izdanih osebnih izkaznic in evidenca potnih listin. Ker je pridobivanje podatkov iz raznih evidenc po veljavni ureditvi (na podlagi pisne zahteve) zamudno, detektivi pa morajo storitve opravijo hitro in kvalitetno, se omogoča tudi elektronski dostop do podatkov iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, če le-te omogočajo tak dostop. S predlagano rešitvijo se zasledujejo zlasti cilji, ki odpravljajo administrativne ovire in detektivom omogočajo učinkovitejše izvajanje njihove dejavnosti.

Prav tako se v predlogu zakona nadgrajuje upravičenje osebne zaznave (predlog zakona spreminja terminologijo navedenega upravičenja in ga poimenuje kot »opazovanje«), saj se detektivom s strani nadzorstvenih organov večkrat očita njeno neupravičeno izvajanje, in sicer, da naj bi slednjo izvajali kot tajno opazovanje oziroma tajno sledenje (torej kot t. i. prikriti preiskovalni ukrep), kot ga določa Zakon o kazenskem postopku¹⁷. Zaradi ohlapnega zakonskega okvirja instituta osebne zaznave v veljavni zakonodaji, se v praksi pojavljajo številne dileme v povezavi z upravičenostjo in dovoljenostjo njenega

¹⁷ Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo in 96/22 – odl. US; ZKP.

izvajanja. Upošteva je zakonsko urejen položaj detektivov in dejstvo, da je detektivska dejavnost regulirana predvsem zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb, nenazadnje pa tudi detektivov, je nujno potrebno določiti jasnejše pogoje za izvajanje osebne zaznave tako, da se bo slednja lahko izvajala v dovoljenem in upravičenem obsegu. Upravičenje detektiva za izvajanje osebne zaznave lahko predstavlja poseg v ustavno varovano pravico do zasebnosti (35. člen Ustave Republike Slovenije¹⁸), zato mora biti njeno izvajanje jasno, določno in natančno opredeljeno v zakonu, tako da jo bo mogoče izvajati na način, ki ne omogoča arbitrarnega ravnanja in da nedvoumno ter dovolj določno opredeljuje pravni položaj subjektov, na katere se nanaša (v skladu z načelom jasnosti in določnosti pravnih predpisov, kot ga vsebuje načelo pravne države v 2. členu Ustave). Ker je nedvoumna razjasnitev obsega dovoljenega izvajanja osebne zaznave (v predlogu zakona opazovanja) pomembna za razvoj detektivske dejavnosti, predvsem v luči standardov človekovih pravic in temeljnih svoboščin, se v predlogu zakona na novo ureja izvajanje upravičenja opazovanja.

Glede upravičenja uporabe tehničnih sredstev predlog zakona v primerjavi z veljavno ureditvijo, ki navedeno upravičenje navezuje le na možnost izvajanja osebne zaznave, širi tudi na možnost zbiranja podatkov od oseb ali iz javno dostopnih virov. Čeprav detektivi tehnična sredstva najpogosteje uporabljajo v povezavi z izvajanjem upravičenja osebne zaznave, se je v praksi izkazala potreba, da se detektivom omogoči uporaba tehničnih sredstev tudi pri dodatno navedenem upravičenju. Predlog zakona, v primerjavi z veljavno ureditvijo, dopolnjuje tudi obseg uporabe dopustnih tehničnih sredstev. Ob upoštevanju prepovedi, da detektivi ne smejo opravljati upravičenj, za katere so z zakonom določeni oziroma pooblašteni policija, sodišča in drugi pravosodni organi, uporabljati prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih v skladu z zakonom uporabljajo policija, Slovenska obveščevalno-varnostna agencija in Obveščevalno varnostna služba ministrstva, pristojnega za obrambo in opravljati detektivske dejavnosti za domače in tuje varnostne ali obveščevalne službe in za politične stranke ter ustanove, katerih ustanovitelji so politične stranke, se detektivom dopušča uporaba dodatnih tehničnih sredstev (poleg že dopustnih naprav za slikovno in zvočno snemanje ter za zavarovanje dokazov in sledi), in sicer tehnična sredstva za iskanje dokazov in sledi, najdenih na kraju dogodka, za ugotavljanje alkohola v izdihanem zraku, za ugotavljanje prisotnosti prepovedanih drog, za izvajanje protislušnih pregledov, za ugotavljanje resničnosti izjav oseb ter za preprečevanje kaznivih ravnanj.

– Ureditev postopka pritožb zoper delo detektivov

V predlogu zakona se na novo ureja tudi posebni pritožbeni postopek zoper delo detektivov, saj detektivi pri izvajanju svoje dejavnosti, zlasti pri uporabi upravičenj lahko posegajo v človekove pravice in svoboščine (potrebo po njegovi ureditvi kaže tudi Poročilo DS 1 v okviru Ciljnega raziskovalnega projekta »Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov«). Glede na navedeno se s predlagano ureditvijo (po vzoru ureditve kot velja za policiste in pooblaščené uradne osebe finančne uprave), upošteva je število detektivov in povprečno število pritožb na letni ravni, vzpostavlja notranja pritožbena pot zoper delo detektivov z namenom nepristranske in strokovne preveritve zakonitosti ter strokovnosti njihovega dela. Na ta način se prizadeje osebi poleg formalnih (sodnih in upravnih) poti, ki so običajno dolgotrajne in pogosto drage, daje na voljo tudi druge, manj formalne pritožbene možnosti, ki so lahko učinkovitejše, predvsem pa hitrejše in cenejše.

– Krepitev inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določb zakona

Zaradi predlagane celovite ureditve pravnih podlag za opravljanje detektivske dejavnosti, prenove pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti ter predhodne obveznosti vpisa fizičnih in pravnih oseb v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb (s čimer se zasleduje tudi cilj odprave

---

¹⁸ Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a; Ustava.

opravljanja detektivske dejavnosti oseb, ki zanjo ne izpolnjujejo pogojev), se s predlogom zakona določa širitev možnosti inšpekcijskega nadzora, in sicer s preverjanjem izpolnjevanja (vseh z zakonom določenih) pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti in za vpis v evidenco detektivov ter evidenco detektivskih družb, dalje s preverjanjem obstoja in veljavnosti pooblastil ali odredb sodišč o opravljanju detektivske dejavnosti, predvsem pa se inšpektorjem podeljuje pooblastilo za opravljanje nadzora nad fizičnimi in pravnimi osebami, ki izvajajo detektivsko dejavnost brez predhodnega vpisa v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb. S slednjim se določa novo inšpekcijsko pooblastilo za opravljanje nadzora nad fizičnimi in pravnimi osebami, ki izvajajo detektivsko dejavnost brez predhodnega vpisa v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb po tem predlogu zakonu, s čimer se bo še učinkoviteje preprečevalo nezakonito opravljanje detektivske dejavnosti oziroma morebitne oblike dela na črno. V tej zvezi se s predlogom zakona implementira tudi priporočilo Komisije Vlade Republike Slovenije za odkrivanje in preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, ki izhaja iz Poročila o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2021 (Ljubljana, julij 2022), in sicer da se izvede normativna prilagoditev pooblastil inšpekcijskega nadzora na način, da se poenostavi oziroma olajša dokazovanje dela na črno. V predlogu se krepi vloga inšpekcijskega nadzora tudi s predlaganimi novimi ravnanji oziroma opustitvami, ki predstavljajo kršitev tega predloga zakona.

– Spremembe in dopolnitve določb o evidencah, ki jih vodi zbornica ali detektiv

S predlogom zakona se poleg evidence detektivov in evidence obdobjnih usposabljanj, kot določeno v veljavni ureditvi, vzpostavljajo dodatne evidence, ki jih bo dolžna voditi zbornica na podlagi javnega pooblastila. Tako se dodatno vzpostavljajo: evidenca detektivskih družb (zbornica bo vodila posebno evidenco detektivskih družb, saj z vpisom v navedeno evidenco pridobi pravna oseba pravico do opravljanja detektivske dejavnosti in status detektivske družbe), evidenca detektivskih pripravnikov (zaradi spremljanja stanja na področju opravljanja detektivskega pripravništva), evidenca izrečenih disciplinskih ukrepov (zaradi odločanja v disciplinskih postopkih zoper delo detektivov), evidenca mirovanj statusov detektivov (zaradi odločanja o zahtevah detektivov o mirovanju statusov), evidenca neveljavnih in pogojno odvzetih licenc (zaradi spremljanja podatkov o trajnem in pogojnem odvzemu licenc ter licencah, ki so prenehale veljati) in evidenca pritožb (zaradi odločanja o pritožbah zoper delo detektivov). V skladu z veljavno ureditvijo se v predlogu zakona ohranja dolžnostno ravnanje detektiva za vodenje evidenc za izvrševanje svojih nalog, pri čemer pa se ta obveznost razširja tudi na vodenje dodatne evidence, in sicer evidence za zadeve, v katerih detektiv opravlja dejavnost vročanja na podlagi odredbe sodišča. Obveznost detektivov za vodenje te evidence je namreč že določena v Pravilniku o vročanju po detektivih in izvršiteljih v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku¹⁹, zato se obveznost vodenja navedene evidence ureja tudi v predlogu zakona.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

c) Usklajenost predloga zakona:

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

---

¹⁹ Uradni list RS, št. 61/19; Pravilnik o vročanju po detektivih in izvršiteljih v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

/

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Vsebina predlaganega zakona ni predmet usklajevanje s pravnim redom Evropske unije. Primerljiva vsebina tega predloga zakona je predstavljena po posameznih državah.

5.2 Prikaz ureditve v državah članicah Evropske unije

a. Avstrija

V državi ne obstaja poseben zakon za področje detektivske dejavnosti. Področje dela detektivov in varnostnikov opredeljuje konsolidirani zvezni zakon, t. i. »Trgovski« oziroma Obrtni zakon iz leta 1994, kjer je določena celotna pravna ureditev trgovskih predpisov. Avstrijsko detektivsko združenje (»Österreichischer Detektiv-Verband«) je del zasebno-varnostne industrije. Ustanovljeno je bilo leta 1949. Njihova naloga je seznaniti vse svoje člane s potrebnimi informacijami, ki jih posredujejo na uradni spletni strani. Članstvo v avstrijsko detektivskem združenju je omejeno. V združenje se lahko včlanjujejo domači in tuji detektivi. Vodstvo združenja ima pravico zavrniti vse kandidate, ki ne ustrezajo pogojem, določenim v statutu združenja. Organizacija ima strog nadzor nad etičnimi navadami in običaji na področju stroke. Posebne zahteve glede vstopa v združenje se kažejo v preverjanju preteklosti, ki ga opravijo pristojni varnostni organi v sodelovanju z avstrijskim detektivskim združenjem. Avstrijsko detektivsko združenje ima opredeljeno gradivo za izpit in pripravljalni tečaj za preizkus znanja in strokovnosti, vendar pa je treba izpostaviti, da usposabljanje poklicnih detektivov v Avstriji še ni urejeno. Za pridobitev poklica detektiva se zahteva poslovno dovoljenje. Med upravičenja detektivov sodijo: pridobivanje informacij o zasebnih odnosih; preiskovanje kaznivih dejanj (če ne vplivajo na preiskovanje državnih organov); pridobivanje dokazov za namene sodnih ali upravnih postopkov; preiskovanje pogošenih oseb, avtorjev oziroma pošiljateljev anonimnih pisem, avtorje in razširjevalce obrekovanj ali žalitev; spremljanje zvestobe zaposlenih; opazovanje kupcev v poslovnih prostorih; zaščita ljudi; varovanje premičnin, če je varovanje povezano z zaščito oseb. Detektivi niso upravičeni do posredovanja informacij o kreditnih razmerij za poslovne namene in niso upravičeni za nepooblaščno prenašanje slik in zvoka, elektronsko shranjenih podatkov in z njim povezanih zaščitnih ukrepov. Detektivi lahko uporabljajo naziv poklicni detektiv ali poklicni detektivski pomočnik. Detektivi ponujajo tudi naslednje preiskovalne storitve: iskanje pogošenih oseb; preverjanje izvora anonimnih pisem; preiskovanje prometnih nesreč v sumljivih okoliščinah; preiskovanje nepoštene konkurence in izvajanje ukrepov proti sabotazam; zbiranje dokazov o nezvestobi partnerja v zvezi; preiskovanje in zbiranje dokazov o domnevnih nepremičninskih goljufijah; preiskovanje ponarejanja blagovnih znamk in mednarodnih trgovin s ponarejenimi izdelki; preiskovanje morebitnih pristranskostih, ki bi lahko nastale v času dogovora ali izdaje sodbe; iskanje skritih agentov, ki škodujejo ugledu podjetja; pogošenih ali izgubljenih predmetov; preiskovanje in zbiranje dokazov o zavarovalniških goljufijah; odkrivanje naprav za nepooblaščen prenos slike in zvoka in izvajanje zaščitnih ukrepov; preverjanje vedenja mladoletnih oseb na počitnicah, šolskih potovanjih ter preverjanje uživanja alkohola ali drog med bivanjem v tujini.

b. Madžarska

Detektivska dejavnost je skupaj z dejavnostjo zasebnega varovanja urejena v Zakonu o zasebnem varovanju. Detektivi se združujejo v madžarsko detektivsko združenje (»Magyar Detektív Szövetség«).

Gre za neodvisno, neprofitno in nevladno organizacijo, ki deluje v obliki združenja od leta 1991. V združenje se lahko včlanijo vsi, ki imajo veljavno detektivsko licenco. Organizacija pri svojem delu sodeluje z nacionalnimi in lokalnimi organi, znanstveno-raziskovalnimi institucijami ter mednarodnimi strokovnimi organizacijami. V okviru združenja deluje tudi mentorski program, kjer aktivni člani nudijo mentorstvo novim detektivom. Med drugim v združenju skrbijo tudi za izvedbo različnih konferenc in izobraževanj ter s svojim delom aktivno prispevajo k razvoju in prepoznavnosti zasebno-preiskovalne dejavnosti na Madžarskem. Detektiv lahko pri svojem delu: zbira podatke ali zahteva informacije; zahteva izpisek ali kopijo podatkov, vpisanih v register nepremičnin, v register samostojnih podjetnikov in zaposlenih v podjetju, če ga je naročnik izrecno odobril (po pooblastilu naročnika lahko zahteva predložitev podatkov iz registra osebnih podatkov in naslovov državljanov ter registra cestnega prometa, če je tudi naročnik do tega upravičen in pod pogojem, da posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ni prepovedal ali ugovarjal pridobitvi podatkov); ustvarja ali uporablja video in zvočne posnetke v skladu s pravili o varstvu osebnih podatkov in pravic posameznika; preveri vsebino zapečatenih pošiljk, naslovljene na drugo osebo s predhodnim soglasjem prejemnika ali pošiljatelja. Nadzor nad zasebno dejavnostjo, kamor sodi tudi detektivska dejavnost, izvaja državna policija, ki sodi pod okrilje ministrstva za notranje zadeve. Nadzor se nanaša na izdajanje certifikatov zasebnega varnostnika/zasebnega detektiva in licenc zasebnih podjetij, uradno registracijo zasebnih varnostnikov in licenčnih podjetij ter nadzor nad vsemi temi dejavnostmi. Policija lahko v primeru kršitev odmeri globo, prekliče potrdilo ali dovoljenje.

c. Hrvaška

Prvi zakon, ki je urejal področje detektivske dejavnosti v Republiki Hrvaški, je bil »Zakon o zaščiti osoba i imovine«, ki je poleg varnostne dejavnosti urejal tudi detektivsko dejavnost. Od leta 2009 dalje je v veljavi »Zakon o privatnim detektivima«, ki samostojno pokriva področje detektivske dejavnosti. Zakon ureja pravila in pogoje opravljanja detektivskega poklica, načine opravljanja detektivske dejavnosti, pravila glede dokumentiranja, evidentiranja, hranjenja in brisanja podatkov v zvezi s poslovanjem, opredeljuje obveznost imetja detektivske izkaznice, opisuje pravila glede izvajanja nadzora nad detektivsko dejavnostjo in kazenske sankcije v primeru kršitev pravil ter pogojev tega zakona. Poleg navedenega zakona detektivsko dejavnost dodatno urejajo trije podzakonski predpisi, ki urejajo detektivsko izkaznico, opravljanje detektivskega dela ter način in program za opravljanje izpita detektivske dejavnosti. Glede na posamezno področno izvajanje detektivske dejavnosti pa je treba smiselno uporabljati tudi druge zakone, ki urejajo različna področja, na primer splošni upravni postopek in delovna razmerja. Detektivi so na podlagi področnega zakona o detektivski dejavnosti upravičeni do zbiranja informacij in obvestil o: pogrešanih osebah in osebah, ki se skrivajo; osebah, ki so poslale anonimna pisma; osebah, ki so obrekovale ali kako drugače užalile naročnika na področju zasebnega ali poklicnega življenja; osebah, ki so stranki povzročile škodo; predmetih, ki so izgubljeni ali ukradeni; dokazih, potrebnih za upravičenje stranke pred pravosodnimi ter državnimi organi; uspešnosti in poslovnosti obrtnikov in pravnih oseb; dejstvih in okoliščinah, ki se nanašajo na osebni položaj državljanov ter njihovo premoženje; kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na podlagi zasebne tožbe ter o njihovih storilcih; kandidatih za zaposlitev, v okviru vsebine pisnega soglasja kandidata ter o kršenju delovnih obveznosti in delovne discipline. Poleg zbiranja informacij in obvestil lahko detektivi za svojega naročnika tudi načrtujejo in izvajajo varstvo poslovnih skrivnosti, informacijskega sistema ter osebnih podatkov ter vročajo pisma v sodnih, upravnih in drugih postopkih. Detektivom je na podlagi področnega zakona, ki ureja detektivsko dejavnost, prepovedano: prejetje podkupnin ali odkupovanje predmetov, ki izhajajo iz kaznivih dejanj; zbiranje podatkov, ki so varovani s posebnimi zakoni; opravljanje dejavnosti, ki so v pristojnosti policije, pravosodnih organov in varnostnih služb ter uporabljati sredstva za prisluškovanje in snemanje (detektivu je sicer dovoljeno zasledovanje in slikanje na javnih mestih). V primeru, da detektiv pri svojem delu odkrije podatke o tem, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, je dolžan o tem obvestiti policijo oziroma državno tožilstvo.

d. Nemčija

Nemčija nima posebnega zakona, ki bi na celovit način urejal detektivsko dejavnost. Ta je kot dejavnost zasebnega varovanja urejena v Zakonu o storitvah, trgovini in industriji, ki je bil sprejet 22. 2. 1999. Za izvajanje zasebnega varovanja zadošča zgolj prijava oziroma priglasitev dejavnosti v register gospodarskih družb; dejavnost zasebnega varovanja je torej obrt, ki se opravlja s posebnim dovoljenjem (licenco). Zakon ne opredeljuje pravnega položaja detektiva, njegovih pooblastil in dolžnosti. Podjetje za detektivsko dejavnost lahko ustanovi vsak polnoletni državljan, če izpolnjuje pogoje, ki so predpisani v navedenem zakonu. Bistven pogoj za pridobitev licence je zanesljivost. Navedeni zakon predpisuje tudi najnižjo pridobljeno izobrazbo (osnovnošolsko) za opravljanje dejavnosti ter oblike in način predhodnega strokovnega usposabljanja varnostnega osebja, kamor sodi tudi detektiv. Prosilec za pridobitev licence mora za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja predložiti dokazila industrijske in trgovinske zbornice, da zaposluje zgolj strokovno usposobljene osebe s primerno izobrazbo. Tako Zakonu o storitvah, trgovini in industriji, kot tudi dopolnilna Uredba o varovanju določata zahteve, ki jih morajo glede zanesljivosti in strokovnosti izpolnjevati tako ponudniki storitev kot tudi osebe, ki opravljajo varovanje. Tako se na primer ne odobri izdaja dovoljenja, če obstaja upravičena domneva, da prosilec ne izkazuje zanesljivosti, ki je potrebna za izvajanje tovrstne dejavnosti, da ne more dokazati, da razpolaga s potrebnimi sredstvi ali ustreznimi jamstvi, ali če ne dokaže, da je bil seznanjen s pravnimi predpisi, potrebnimi za izvajanje te dejavnosti, in da jih dobro pozna. Pravic zasebnih varnostnih služb oziroma detektivov ni mogoče primerjati s pravicami organov odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. Zasebne varnostne službe oziroma detektivi ne smejo zahtevati od oseb, da izkažejo svojo istovetnost, prav tako ne smejo izvajati preiskovalnih dejanj. Uporaba sile je dopustna le v redkih situacijah in pri tem je treba vedno upoštevati načelo sorazmernosti. V več zveznih deželah, kot tudi v mestih in občinah, obstajajo dogovori o sodelovanju med policijo in detektivi. Pri tem gre le za dopolnjevanje delovanja policije, saj detektivi nimajo policijskih pooblastil. Sodelovanje se nanaša v bistvu na izmenjavo informacij glede določenega varnostnega položaja. Tako na primer detektivi pomagajo policiji pri iskanju storilcev v javnosti. Izmenjava informacij poteka ob upoštevanju varovanja osebnih podatkov in upravičenih interesov tretjih oseb. Detektivi tudi nimajo dostopa do evidenc, ki jih upravlja policija.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za zagotovitev učinkovitega izvajanja tega zakona bo predlagatelj izvedel ustrezna usposabljanja in ciljnim skupinam ter širši javnosti predstavil novosti.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Druge tovrstne okoliščine niso podane.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Tatjana Bobnar, ministrica za notranje zadeve,
- dr. Branko Lobnikar, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Tina Hefnerle, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Slavko Koroš, v. d. generalnega direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti, pristojnosti Detektivske zbornice Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornica), disciplinsko odgovornost detektivov, pridobitev licence, varnostno preverjanje, mirovanje statusa, prenehanje veljavnosti in odvzem licence, izbris iz evidence, usposabljanje, detektivski izpit, pravice in dolžnosti detektiva, opravljanje detektivske dejavnosti tujih detektivov, pritožbe zoper delo detektivov, nadzor, evidence in druga vprašanja, ki se nanašajo na področje detektivske dejavnosti.

(2) Ta zakon določa splošna pravila, ki urejajo izvajanje pravice do svobode ustanavljanja ponudnikov storitev in prostega čezmejnega opravljanja storitev v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L, št. 376 z dne 27. 12. 2006, str. 36, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/123/ES).

2. člen (pojem detektivske dejavnosti)

(1) Detektivska dejavnost je obdelava podatkov in informacij ter svetovanje na področju preprečevanja kaznivih ravnanj.

(2) Detektivska dejavnost je regulirana gospodarska dejavnost, namenjena naročnikom detektivskih storitev, ki jo Republika Slovenija regulira zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb in oseb, ki neposredno opravljajo detektivsko dejavnost. Regulacijo po tem zakonu vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

3. člen (opravljanje detektivske dejavnosti)

(1) Detektivsko dejavnost lahko opravljajo fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti v skladu s tem zakonom.

(2) Detektivsko dejavnost opravlja detektiv oziroma detektivka individualno kot svoboden poklic (v nadaljnjem besedilu: detektiv) ali kot samostojni podjetnik posameznik oziroma samostojna podjetnica posameznica, ki na trgu samostojno opravlja detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja (v nadaljnjem besedilu: detektiv podjetnik).

(3) Detektivsko dejavnost lahko opravlja pravna oseba, ki se ustanovi kot družba z neomejeno osebno odgovornostjo družbenikov za obveznosti družbe ali kot družba z omejeno odgovornostjo družbenikov za obveznosti družbe (v nadaljnjem besedilu: detektivska družba).

(4) Detektiv lahko opravlja svoj poklic tudi na podlagi delovnega razmerja pri detektivu podjetniku ali detektivski družbi (v nadaljnjem besedilu: zaposleni detektiv).

(5) Detektiv podjetnik in detektivska družba lahko opravljata detektivsko dejavnost le, če jo registrirata kot glavno dejavnost.

(6) Detektiv podjetnik in detektivska družba ne smeta opravljati dejavnosti zasebnega varovanja.

(7) Detektiv, detektiv podjetnik in detektivska družba mora biti lastnik ali najemnik poslovnih prostorov v Republiki Sloveniji.

(8) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na detektiva, veljajo tudi za detektiva podjetnika, detektivsko družbo in zaposlenega detektiva, če s tem zakonom ni določeno drugače.

4. člen (firma)

(1) Firma detektiva podjetnika vsebuje ime in priimek detektiva podjetnika, skrajšano oznako, da gre za samostojnega podjetnika (s.p.), oznako »detektivska dejavnost« in morebitne dodatne sestavine.

(2) Firma detektivske družbe z omejeno odgovornostjo mora vsebovati navedbo »detektivska družba« in oznako d. o. o..

(3) Firma detektivske družbe z neomejeno odgovornostjo mora vsebovati priimek vsaj enega družbenika z navedbo, da je družbenikov več, navedbo »detektivska družba« ter oznako d. n. o..

5. člen (vpis v evidenco detektivov in evidenco detektivskih družb)

(1) Pravico opravljanja detektivske dejavnosti pridobi detektiv, detektiv podjetnik ali zaposleni detektiv z vpisom v evidenco detektivov.

(2) Pravico opravljanja detektivske dejavnosti pridobi detektivska družba z vpisom v evidenco detektivskih družb.

(3) Postopek za vpis v evidenco detektivov se začne z vložitvijo predloga fizične osebe, ki namerava opravljati detektivsko dejavnost v eni izmed oblik iz drugega in četrtega odstavka 3. člena tega zakona. Predlog mora vsebovati naslednje podatke:

- ime in priimek za fizično osebo; ime oziroma firmo fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja;
- enotno matično številko občana za fizično osebo (v nadaljnjem besedilu: EMŠO); matično številko fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja;
- državljanstvo;
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča fizične osebe; sedež in poslovni naslov fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja in poslovni naslov podružnice;
- kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte;
- dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov;
- naziv in stopnja pridobljene izobrazbe;
- dokazilo o zavarovanju odgovornosti za škodo;
- dokazilo o opravljenem detektivskem izpitu;
- datum in številko izdane licence;
- pisno izjavo detektiva podjetnika oziroma detektivske družbe, iz katere izhaja, da bo fizična oseba, ki predlaga vpis v evidenco detektivov, opravljala delo v obliki delovnega razmerja pri detektivu podjetniku oziroma detektivski družbi, ki je podala izjavo;
- dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti kot glavne dejavnosti fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja.

(4) Postopek za vpis v evidenco detektivskih družb se začne z vložitvijo predloga zakonitega zastopnika pravne osebe, ki namerava opravljati detektivsko dejavnost v eni izmed oblik iz tretjega odstavka 3. člena tega zakona. Predlog mora vsebovati naslednje podatke:

- ime in priimek ter naslov stalnega in začasnega prebivališča vsakega družbenika in poslovodje;
- ime oziroma firmo, sedež in poslovni naslov družbe in poslovni naslov podružnice;
- kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte;
- dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov;
- ime in priimek ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča osebe, ki je pooblaščen za zastopanje;
- izvod družbene pogodbe;
- dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti kot glavne dejavnosti;
- dokazilo, da so družbeniki vpisani v evidenco detektivov;
- dokazilo, da za zakonitega zastopnika pravne osebe, družbenika, ki vodi posle pravne osebe ter za osebo, ki ima v lasti vsaj 25-odstoten lastniški ali upravljavski delež pravne osebe (v nadaljnjem besedilu: povezana oseba), ki so bile preverjene v postopku varnostnega preverjanja, ne obstajajo varnostni zadržki.

(5) Zbornica opravi vpis v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb najkasneje v 15 dneh od prejema popolnega predloga iz tretjega oziroma prejšnjega odstavka tega člena. O opravljenem vpisu v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb izda zbornica predlagatelju iz tretjega oziroma prejšnjega odstavka tega člena potrdilo v treh delovnih dneh po opravljenem vpisu.

(6) Če zbornica na podlagi vloženega predloga ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji za vpis v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb, predlog zavrne.

6. člen **(družbeniki detektivske družbe)**

Družbeniki detektivske družbe so lahko samo detektivi, ki v detektivski družbi opravljajo detektivsko dejavnost. Vodenja poslov detektivske družbe ni mogoče zaupati osebi, ki ni detektiv.

7. člen **(predpisi detektiva podjetnika in detektivske družbe)**

Če ta zakon ne določa drugače, se za ustanovitev in poslovanje detektiva podjetnika in detektivske družbe uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe.

8. člen **(opravljanje študijske prakse in detektivskega pripravništva)**

(1) Pri detektivu se lahko opravlja študijska praksa zaradi pridobivanja praktičnih izkušenj in spoznavanj in detektivsko pripravništvo zaradi usposabljanja za samostojno opravljanje detektivske dejavnosti.

(2) Detektivsko pripravništvo se lahko opravlja na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali na podlagi pogodbe o volonterskem opravljanju pripravništva. Detektivsko pripravništvo lahko traja največ šest mesecev.

(3) Osebe, ki opravljajo študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo, lahko opravljajo delo samo pod stalnim neposrednim nadzorom detektiva (mentorja) in nimajo pravice samostojno opravljati detektivske dejavnosti.

(4) Osebe, ki opravljajo študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo, morajo biti pred opravljanjem študijske prakse ali detektivskega pripravništva varnostno preverjene v skladu z določbami tega zakona.

9. člen **(zavarovanje odgovornosti)**

(1) Detektiv, detektiv podjetnik in zaposleni detektiv morajo imeti pred opravljanjem detektivske dejavnosti in ves čas opravljanja detektivske dejavnosti zavarovano odgovornost za škodo, ki bi utegnila nastati naročniku ali tretjim osebam in izvira iz opravljanja detektivske dejavnosti.

(2) Višina zavarovalne vsote se v skladu s predpisi, ki urejajo zavarovalništvo, za posamezen zavarovalni primer ali za vse zavarovalne primere v zavarovalnem letu dogovori med zavarovalnico in detektivom, ki opravlja detektivsko dejavnost.

(3) Višina zavarovalne vsote ne sme biti nižja od 42.000 eurov za posamezen zavarovalni primer oziroma 84.000 eurov za vse zavarovalne primere v zavarovalnem letu.

(4) Zavarovanje iz prvega odstavka tega člena mora kriti odgovornost za ravnanje vseh oseb, ki opravljajo detektivsko dejavnost.

II. DETEKTIVSKA ZBORNICA REPUBLIKE SLOVENIJE

10. člen **(zbornica)**

(1) Detektivi se obvezno združujejo v zbornico. Zbornica je pravna oseba javnega prava.

(2) Zbornica sprejme svoj statut, s katerim se podrobneje določijo:

- sedež zbornice;
- naloge in organizacija zbornice;
- sestava organov zbornice, temeljne določbe o volitvah oziroma imenovanjih, mandati organov, pravila delovanja organov in njihove naloge;
- pravice, obveznosti in odgovornosti članov zbornice;
- prenehanje članstva v zbornici;
- način zagotavljanja finančnih sredstev za delovanje zbornice;
- način določanja višine članarine;
- disciplinska odgovornost detektivov in
- druga vprašanja, pomembna za delovanje zbornice.

(3) Statut in drugi splošni akti, s katerimi zbornica ureja zadeve, ki so s tem zakonom določene kot javno pooblastilo, se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletni strani zbornice.

(4) Zbornica statut in druge splošne akte iz prejšnjega odstavka pred objavo posreduje ministrstvu v soglasje.

11. člen **(naloge zbornice)**

(1) Zbornica opravlja naslednje naloge:

1. sprejema kodeks poklicne etike;
2. predlaga ministrstvu program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, poklicne standarde in kataloge strokovnih znanj in spretnosti ter način opravljanja detektivskega izpita;
3. predlaga ministrstvu obrazec detektivske izkaznice;
4. organizira in izvaja obdobja usposabljanja detektivov;
5. podeljuje in odvzema licenco za opravljanje detektivske dejavnosti in detektivsko izkaznico;

6. opravlja naloge po zakonu, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev;
7. vodi s tem zakonom predpisane evidence ter pridobiva podatke za potrebe njihovega zbiranja oziroma vnosa v evidence;
8. opravlja strokovni nadzor nad delom detektivov in
9. opravlja druge naloge, če zakon tako določa.

(2) Naloge iz 4., 5., 6., 7. in 8. točke prejšnjega odstavka opravlja zbornica na podlagi javnega pooblastila.

(3) Zbornica o svojem delovanju pisno poroča ministrstvu do 30. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto. Ministrstvo vsako leto do 30. junija oblikuje mnenje k poročilu iz prejšnjega stavka.

(4) Zoper odločbo, ki jo izda zbornica, imajo stranke v postopku pravico do pritožbe, o kateri na drugi stopnji odloča ministrstvo.

12. člen **(nadzor in odvzem javnega pooblastila)**

(1) Nadzor nad izvajanjem nalog, ki jih zbornica opravlja kot javno pooblastilo po določbah tega zakona, izvaja ministrstvo.

(2) Posamezne naloge nadzorstva izvaja komisija, ki jo imenuje minister.

(3) Komisija ima v okviru nadzora nad izvajanjem nalog, ki jih zbornica izvaja kot javno pooblastilo, pravico udeleževati se sej organov zbornice, na njih razpravljati ter predlagati obravnavanje določenih zadev.

(4) Ministrstvo lahko javno pooblastilo zbornici odvzame, če ta:

- nezakonito ali neupravičeno opravi vpis v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb;
- nezakonito, neupravičeno ali v nasprotju z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, podeli ali odvzame licenco za opravljanje detektivske dejavnosti;
- v skladu s tem zakonom ne vodi evidenc, ne pridobiva podatkov iz uradnih evidenc za potrebe ugotavljanja izpolnjevanja pogojev po tem zakonu za opravljanje detektivske dejavnosti ali ne vzdržuje evidenc, ki jih mora voditi po tem zakonu;
- ne spoštuje rokov in postopkov, ki urejajo priznavanje poklicnih kvalifikacij tujim detektivom za opravljanje reguliranih poklicev;
- za vodenje in odločanje v upravnih postopkih in postopkih priznavanja poklicnih kvalifikacij nima za to usposobljene osebe;
- v skladu s tem zakonom ne organizira in izvaja obdobjnih usposabljanj detektivov, ali;
- ne opravlja strokovnega nadzora nad delom detektivov.

(5) Če ugotovi nepravilnosti iz prejšnjega odstavka, ministrstvo zbornico na to opozori in ji določi rok za odpravo ugotovljenih nepravilnosti. Rok za odpravo nepravilnosti ne sme biti daljši od 15 dni.

(6) Če zbornica v roku iz prejšnjega odstavka nepravilnosti ne odpravi, ministrstvo javno pooblastilo do odprave nepravilnosti odvzame z odločbo, zoper katero pritožba ni dovoljena, dovoljen pa je upravni spor. V primeru odvzema javnega pooblastila naloge zbornice iz 4., 5., 6., 7. in 8. točke prvega odstavka prejšnjega člena tega zakona prevzame ministrstvo.

(7) Zbornica mora v 30 dneh od dokončnosti odločbe o prenehanju izvajanja javnega pooblastila, ministrstvu predati vso dokumentacijo v zvezi z izvajanjem nalog javnega pooblastila.

(8) Za vodenje in odločanje v postopku odvzema javnega pooblastila se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

13. člen **(strokovni nadzor)**

(1) Zbornica na lastno pobudo ali na zahtevo ministrstva izvaja redni in izredni strokovni nadzor nad delom detektivov.

(2) Strokovni nadzor zbornice se uvede z namenom ugotavljanja dejanskega stanja in vseh okoliščin, povezanih z:

- izpolnjevanjem pogojev iz tega zakona za ohranitev statusa detektiva ali detektivske družbe;
- izpolnjevanjem obveznosti vodenja evidenc, določenih s tem zakonom;
- pravočasnostjo in točnostjo sporočanja okoliščin in sprememb okoliščin, ki vplivajo na pravico do opravljanja detektivske dejavnosti;
- izpolnjevanjem članskih obveznosti do zbornice.

(3) Minister, pristojen za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: minister) predpiše način in vsebino izvajanja strokovnega nadzora zbornice.

III. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST DETEKTIVOV

14. člen **(disciplinske kršitve)**

(1) Detektiv mora vestno opravljati detektivsko dejavnost in je odgovoren za kršitve dolžnosti pri njenem opravljanju.

(2) S statutom zbornice se določijo dejanja, ki pomenijo kršitev dolžnosti pri opravljanju detektivske dejavnosti.

15. člen **(disciplinski ukrepi)**

(1) V disciplinskih postopkih zoper detektive se lahko izrečejo naslednji disciplinski ukrepi:

- pisni opomin;
- denarna kazen;
- predlog za odvzem licence oziroma prepoved opravljanja detektivske dejavnosti.

(2) Disciplinski ukrepi iz prejšnjega odstavka se podrobneje uredijo s statutom zbornice.

16. člen **(disciplinski organi in disciplinski postopek)**

Disciplinski organi in disciplinski postopek se podrobneje uredijo s statutom zbornice.

IV. PRIDOBITEV LICENCE, VARNOSTNO PREVERJANJE IN MIROVANJE STATUSA

17. člen **(licenca in detektivska izkaznica)**

(1) Zbornica podeli licenco za opravljanje detektivske dejavnosti posamezniku s certifikatom o licenci.

(2) Ob vpisu v evidenco detektivov izda zbornica detektivu izkaznico, s katero se detektiv predstavlja in izkazuje upravičenost za opravljanje detektivske dejavnosti. Obliko, ceno in vsebino certifikata o licenci in detektivske izkaznice določi minister.

(3) Detektiv ima med opravljanjem detektivske dejavnosti pri sebi detektivsko izkaznico, ki jo mora pokazati na zahtevo osebe, na katero se nanašajo detektivova upravičenja, policista ali inšpektorja.

18. člen **(postopek za pridobitev licence)**

(1) Vloga za pridobitev licence se vloži pri zbornici. Vlogi se priložijo pisna dokazila o izpolnjevanju s tem zakonom predpisanih pogojev za podelitev licence.

(2) Minister določi vsebino vloge za pridobitev licence.

(3) Državni organi, samoupravne lokalne skupnosti in nosilci javnih pooblastil, od katerih zbornica med odločanjem o podelitvi licence zbira podatke, morajo zbornici podatke brezplačno posredovati najkasneje v 15 dneh od prejema zahteve.

19. člen **(pogoji za pridobitev licence)**

Prosilec lahko pridobi licenco, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije;
- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje;
- ima opravljen izpit za detektiva;
- je varnostno preverjen in nima varnostnih zadržkov;
- da zoper njega v obdobju zadnjih dveh let ni bil izrečen ukrep pogojnega odvzema licence ali trajnega odvzema licence in ukrep prepovedi ponovne pridobitve licence, izrečen z odločbo o trajnem odvzemu licence, še traja.

20. člen **(varnostno preverjanje)**

(1) Varnostno preverjanje je poizvedba, ki jo opravi ministrstvo in katere namen je zbrati podatke o morebitnih varnostnih zadržkih iz 21. člena tega zakona. Varnostno preverjanje se opravi za:

- osebo, ki bo opravljala študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo;
- prosilca za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti;
- povezano osebo po tem zakonu, pri čemer se za povezano osebo šteje tudi druga upravljavska ali kapitalsko povezana oseba, ki ima korist od dejavnosti detektivske družbe, ki nadzira ali bi lahko izvajala neposredni ali posredni nadzor nad detektivsko družbo, ali oseba, ki financira ali bi lahko neposredno ali posredno financirala dejavnost detektivske družbe.

(2) Varnostno preverjanje mora biti opravljeno:

- pred začetkom opravljanja študijske prakse ali detektivskega pripravništva za osebo iz prve alineje prejšnjega odstavka;
- pred izdajo licence za opravljanje detektivske dejavnosti za osebo iz druge alineje prejšnjega odstavka;
- pred vpisom v evidenco detektivskih družb za osebe iz tretje alineje prejšnjega odstavka.

(3) Varnostno preverjanje se opravi tudi kasneje, če je podan sum obstoja varnostnih zadržkov. Za osebo, ki ne da pisnega soglasja za opravo kasnejšega varnostnega preverjanja se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti.

(4) Varnostno preverjanje se opravi na zahtevo:

- detektiva, pri katerem bo oseba opravljala študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo, ob izkazanem pisnem soglasju osebe, ki jo je treba varnostno preveriti;
- zbornice za prosilca za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti, ob izkazanem pisnem soglasju osebe, ki jo je treba varnostno preveriti ter
- zakonitega zastopnika povezane osebe, ki jo je treba varnostno preveriti, ob izkazanem pisnem soglasju zakonitega zastopnika povezane osebe.

(5) Minister določi vsebino vloge za varnostno preverjanje.

(6) Ministrstvo pridobiva podatke neposredno od osebe, na katero se podatki nanašajo, in od drugih oseb, organov, organizacij ali nosilcev javnih pooblastil, ki so pristojni za vodenje evidenc v zvezi z dejanji iz 21. člena tega zakona.

(7) Sodišča, prekrškovni in drugi organi so ministrstvu dolžni posredovati podatke o obstoju varnostnih zadržkov oziroma izpolnjevanju ostalih pogojev.

(8) Ministrstvo o ugotovitvah varnostnega preverjanja obvesti vlagatelja zahteve za varnostno preverjanje.

21. člen **(varnostni zadržki)**

(1) Varnostni zadržki so ugotovitve varnostnega preverjanja, iz katerega izhaja:

- da je oseba pravnomočno obsojena za naklepno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti;
- da je oseba pravnomočno obsojena za drugo kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece;
- da je oseba najmanj trikrat s pravnomočno odločbo spoznana za odgovorno za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja, za prekršek po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami ali za prekršek po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, če se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika in ji je bila zaradi teh prekrškov že izrečena globa, ali;
- da obstaja utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti osebe za opravljanje detektivske dejavnosti.

(2) Utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti osebe je podan, če se na podlagi ugotovljenih dejstev iz kazenskih postopkov ali postopkov za prekrške lahko sklepa, da bo oseba nezakonito in nestrokovno opravljala detektivsko dejavnost. Pri presoji se na podlagi načela sorazmernosti, upoštevajo okoliščine in teža storitve posameznih dejanj oziroma kršitev, vrsta in višina predpisane sankcije, čas, ki je pretekel od storitve, vpliv na varstvo človekovih pravic in svoboščin, starost osebe v času storitve oziroma kršitve, povezava med dejanjem in nalogami, ki jih v detektivski dejavnosti opravlja.

(3) Za osebo, ki že opravlja detektivsko dejavnost, je utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti podan, tudi če:

- je v kazenskem postopku in je proti njej vložena obtožba za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ki ga je storila v povezavi z opravljanjem detektivske dejavnosti, ali

- je bila najmanj dvakrat s pravnomočno odločbo spoznana za odgovorno za prekrške, zaradi katerih se lahko po tem zakonu odvzame licenca in ji je bila izrečena globa.

(4) Varnostno preverjanje se prekine do pravnomočne odločitve, če je oseba:

- v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti;
- v kazenskem postopku za nenaklepno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ali;
- v postopku zaradi prekrška zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekrška po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami ali prekrška po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, če se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika, in ji je bila zaradi teh prekrškov že izrečena globa.

(5) Varnostni zadržki prenehajo z izbrisom pravnomočne odločitve iz kazenske ali prekrškovne evidence oziroma s prenehanjem razlogov iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

22. člen **(mirovanje statusa)**

(1) Detektiv lahko v primeru začasne nezmožnosti za delo iz bolezenskih razlogov ali izrabe materinskega ali starševskega dopusta zahteva mirovanje statusa za obdobje, dokler trajajo razlogi za mirovanje statusa.

(2) Detektiv ne more zahtevati mirovanje statusa iz bolezenskih razlogov za obdobje, krajše od šestih mesecev.

(3) O mirovanju statusa po tem členu izda zbornica odločbo na podlagi zahteve detektiva, s katero ugotovi izpolnjevanje razlogov za mirovanje statusa.

(4) Detektiv mora v osmih dneh po vročitvi odločbe iz prejšnjega odstavka vrniti detektivsko izkaznico zbornici, ki jo deponira.

(5) Detektiv ne sme opravljati detektivske dejavnosti v obdobju mirovanja statusa.

(6) Po izteku razlogov za mirovanje zbornica vrne detektivsko izkaznico na zahtevo njenega imetnika.

(7) V obdobju mirovanja statusa je detektiv oproščen obveznosti zavarovanja odgovornosti iz 9. člena tega zakona ter udeležbe na obdobjnem usposabljanju iz 34. člena tega zakona.

V. PRENEHANJE VELJAVNOSTI IN ODVZEM LICENCE TER IZBRIS IZ EVIDENCE

23. člen **(prenehanje veljavnosti licence)**

Licenca preneha veljati, če:

- detektiv pisno izjavi, da ne želi več opravljati detektivske dejavnosti;
- detektiv umre.

24. člen **(ukrepi zbornice)**

(1) Zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, varstva naročnikov in tretjih oseb lahko zbornica z odločbo izreče:

- trajni odvzem licence;

- pogojni odvzem licence (preizkusna doba);
- prepoved opravljanja detektivske dejavnosti.

(2) Zbornica pri presoji ukrepov iz prejšnjega odstavka ugotavlja okoliščine in težo posameznih ravnanj oziroma kršitev, število kršitev, vrsto in višino sankcije, čas, ki je potekel od storitve, ogroženost javnega interesa, nastanek ali verjetnost nastanka škodljivih posledic in vpliv na varnost ljudi in premoženja ter odloči v skladu načelom sorazmernosti.

(3) Detektiv, ki mu je izrečen trajni odvzem licence, mora najkasneje v osmih dneh od pravnomočnosti odločbe o odvzemu licence o tem obvestiti naročnike, za katere je v času odvzema opravljal detektivsko dejavnost.

25. člen

(trajni odvzem licence)

(1) Zbornica odvzame licenco detektivu, če:

- zaradi njegovega nezakonitega dela obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red, javno varnost ali premoženje večje vrednosti,
- obstaja hujša grožnja javnemu interesu, kršitev pravic naročnikov ali drugih posameznikov,
- ugotovi, da so za detektiva podani varnostni zadržki iz prvega odstavka 21. člena tega zakona,
- ugotovi, da so podatki in dokazila, na podlagi katerih je licenca izdana, lažni oziroma ponarejeni,
- je postavljen pod skrbništvo, tako da ne more samostojno opravljati nobenih pravnih poslov,
- je detektivu izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja detektivske dejavnosti ali
- je detektivu izrečen pogojni odvzem licence in je bil v preizkusni dobi na podlagi nove kršitve, za katero je mogoče izreči pogojni odvzem, ponovno kaznovan z globo.

(2) Z odločbo o odvzemu licence zaradi razlogov iz prejšnjega odstavka se prepove ponovna pridobitev licence za čas od enega do štirih let od pravnomočnosti odločbe o odvzemu licence.

26. člen

(pogojni odvzem licence)

(1) Zbornica sme izreči detektivu pogojni odvzem licence, če:

- opravlja detektivsko dejavnost brez pisnega pooblastila naročnika ali opravlja vročanje brez odredbe sodišča (prvi odstavek 35. člena tega zakona),
- prenese pooblastilo na drugega detektiva brez predhodnega pisnega soglasja naročnika (drugi odstavek 35. člena tega zakona),
- zbira informacije, ki jih ni upravičen zbirati (drugi odstavek 36. člena tega zakona),
- opravlja naloge, ki so mu prepovedane (prvi odstavek 42. člena tega zakona) ali
- mu je z ukrepom inšpektorja izrečena prepoved opravljanja dejavnosti in kljub izrečenemu ukrepu še naprej opravlja dejavnost (druga alineja prvega odstavka 53. člena tega zakona).

(2) V odločbi o pogojnem odvzemu licence določi zbornica trajni odvzem licence, ki pa ne bo izrečen, če imetnik licence v času, ki ga določi zbornica in ne sme biti krajši kot tri mesece in ne daljši kot 12 mesecev (preizkusna doba), ne bo storil nove kršitve, za katero je mogoče izreči pogojni odvzem licence in mu je za to kršitev izrečena globa.

(3) Zbornica prekliče pogojni odvzem licence, če stori imetnik licence v preizkusni dobi novo kršitev, za katero je mogoče izreči pogojni odvzem licence in mu je za to kršitev izrečena globa.

27. člen

(prepoved opravljanja detektivske dejavnosti)

(1) Zbornica tujemu detektivu države pogodbenice ali tujemu detektivu tretje države prepove opravljanje detektivske dejavnosti, če ugotovi, da so podani razlogi iz prve, druge in šeste alineje prvega odstavka 25. člena tega zakona ali ugotovi, da so podatki in dokazila, na podlagi katerih je bil vpisan v evidenco detektivov, lažni oziroma ponarejeni.

(2) Prepoved opravljanja detektivske dejavnosti traja, dokler obstajajo razlogi, zaradi katerih je bila prepoved izrečena.

28. člen **(izbris iz evidence detektivov)**

(1) Detektiv se izbriše iz evidence detektivov:

- s prenehanjem veljavnosti licence,
- s trajnim odvzemom licence ali
- če ne izpolnjuje več pogojev iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti.

(2) Zbornica izda odločbo, s katero ugotovi obstoj razlogov iz prejšnjega odstavka, v:

- petih dneh po seznanitvi z razlogom za prenehanje veljavnosti licence oziroma neizpolnjevanjem pogoja iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti;
- treh dneh od pravnomočnosti odločbe o odvzemu licence.

(3) Zbornica izbriše detektiva iz evidence detektivov v osmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz prejšnjega odstavka.

29. člen **(izbris iz evidence detektivskih družb)**

(1) Detektivska družba se izbriše iz evidence detektivskih družb, če ne izpolnjuje več pogojev iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti.

(2) Zbornica izda odločbo, s katero ugotovi obstoj razlogov iz prejšnjega odstavka, v petih dneh po seznanitvi z neizpolnjevanjem pogoja iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti.

(3) Zbornica izbriše detektivsko družbo iz evidence detektivskih družb v osmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz prejšnjega odstavka.

30. člen **(sporočanje in pridobivanje podatkov)**

(1) Detektiv in detektivska družba morata zbornici pisno ali po elektronski poti na njen elektronski naslov sporočiti podatke o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki vplivajo na pravico do opravljanja detektivske dejavnosti, in sicer v osmih dneh od nastanka okoliščin ali njihovih sprememb.

(2) Zbornica pridobiva podatke za potrebe ugotavljanja izpolnjevanja pogojev po tem zakonu za opravljanje detektivske dejavnosti iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, samoupravne lokalne skupnosti ali nosilci javnih pooblastil.

31. člen **(vrnitev certifikata o licenci in detektivske izkaznice)**

(1) Oseba, ki je bila izbrisana iz evidence detektivov, mora zbornici vrniti certifikat o licenci in detektivsko izkaznico najpozneje v osmih dneh od pravnomočnosti odločbe iz drugega odstavka 28. člena tega zakona.

(2) Zbornica certifikat o licenci in detektivsko izkaznico uniči. Če oseba iz prejšnjega odstavka certifikata o licenci in detektivske izkaznice ne vrne, zbornica na svoji spletni strani objavi podatke o njenem imenu in priimku, številki certifikata o licenci in detektivske izkaznice ter datum njenega izbrisa iz evidence detektivov.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko oseba, ki ji je prenehala veljavnost licence zaradi pisne izjave, da ne želi več opravljati detektivske dejavnosti in zoper njo ni uveden postopek trajnega odvzema licence po tem zakonu, zadrži detektivsko izkaznico. Način uničenja detektivske izkaznice za potrebe zadržanja detektivske izkaznice določi minister.

VI. USPOSABLJANJE IN DETEKTIVSKI IZPIT

32. člen

(strokovno usposabljanje, izpopolnjevanje in opravljanje detektivskega izpita)

(1) Strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje po tem zakonu pomeni:

- strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje kandidata za detektiva in
- obdobjno usposabljanje detektiva

(2) Pred opravljanjem detektivskega izpita se kandidat za detektiva strokovno usposablja in izpopolnjuje za pridobitev strokovnih znanj in spretnosti po programu strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja.

(3) Detektiv je strokovno usposobljen, če ima opravljen detektivski izpit ali mu je bila z odločbo priznana poklicna kvalifikacija v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev.

(4) Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, tarifo, kadrovske in materialne pogoje izvajanja programa ter način opravljanja detektivskega izpita predpiše minister.

33. člen

(podelitev javnega pooblastila)

(1) Ministrstvo lahko za izvajanje strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva z odločbo, na podlagi javnega natečaja podeli javno pooblastilo pravni osebi, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je vpisana v razvid izvajalcev javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja;
- ima strokovni delavec, ki pri nosilcu javnega pooblastila vodi strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje, izobrazbo pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, pedagoško-andragoško izpit in strokovni izpit, predpisan za področje izobraževanja;
- ima zagotovljene predavatelje in druge strokovne delavce, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane za posamezna področja strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja;
- razpolaga s prostori, opremo in učnim gradivom, predpisanim za izvedbo programa in
- da niso podane okoliščine, iz katerih je mogoče utemeljeno sklepati, da ne bo ustrezno izvajal programov.

(2) Nosilec javnega pooblastila mora ves čas izpolnjevati pogoje, predpisane v prejšnjem odstavku, in javno pooblastilo izvajati zakonito in pravočasno ter na način, določen s tem zakonom ali predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Ministrstvo nadzira izvajanje predpisanih programov. Če pri nadzoru ugotovi, da nosilec javnega pooblastila ne izpolnjuje več pogojev ali javnega pooblastila ne izvaja na način, določen s tem zakonom ali predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, na to opozori nosilca javnega pooblastila, ki je nepravilnosti dolžan odpraviti v enem mesecu. Če nosilec javnega pooblastila v tem

roku nepravilnosti ne odpravi, ministrstvo javno pooblastilo z odločbo odvzame. Naloge nosilca javnega pooblastila prevzame ministrstvo ali jih z javnim natečajem podeli drugemu nosilcu javnega pooblastila. Nadzor nad izvajalcem strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva lahko predlaga tudi zbornica.

34. člen (obdobno usposabljanje)

(1) Z obdobjim usposabljanjem detektiv obnovi strokovna znanja in se seznanja z novostmi na področju detektivske dejavnosti.

(2) Detektiv se mora udeležiti obdobjega usposabljanja vsaka štiri leta.

(3) Obdobno usposabljanje organizira in izvaja zbornica.

VII. PRAVICE IN DOLŽNOSTI DETEKTIVA

35. člen (pooblastilo in odredba sodišča za opravljanje detektivske dejavnosti)

(1) Detektiv opravlja detektivsko dejavnost na podlagi pisnega pooblastila naročnika (v nadaljnjem besedilu: pooblastilo), iz katerega je razvidno področje zbiranja informacij iz tega zakona, namen zbiranja informacij in obseg danega pooblastila. V primeru sklenjene pogodbe med detektivom in naročnikom mora biti pooblastilo priloga pogodbe. Detektiv opravlja dejavnost vročanja sodnih pisanj tudi na podlagi odredbe sodišča.

(2) Detektiv lahko prenese pooblastilo na drugega detektiva po predhodnem pisnem soglasju naročnika, če je to potrebno zaradi zagotavljanja učinkovitega varstva interesov naročnika.

(3) Detektiv lahko za opravljanje dejavnosti na področjih, ki so določena s tem zakonom in v skladu z obsegom pooblastila ali odredbe sodišča, uporablja vsa upravičenja iz tega zakona.

(4) Detektiv podjetnik ali detektivska družba ne smeta podeliti pooblastila svojemu zaposlenemu detektivu, če bi se področje zbiranja informacij ali namen zbiranja informacij nanašalo na notranje zadeve tega detektiva podjetnika ali detektivske družbe.

36. člen (detektivovo delovno področje)

(1) Detektiv lahko opravlja dejavnosti na področjih, ki so določena s tem zakonom.

(2) Detektiv pridobiva informacije o:

- osebah, ki so pogrešane ali skrite in o povzročiteljih premoženjskih in nepremoženjskih škod;
- anonimnih pisanjih – o piscih in odpošiljateljih anonimnih pisanj;
- dolžnikih in njihovem premoženju;
- predmetih, ki so pogrešani ali izgubljeni;
- dokaznem gradivu in dejstvih, potrebnih za zavarovanje ali dokazovanje pravic in upravičenj stranke pred sodišči, drugimi pravosodnimi organi in drugimi organi oziroma organizacijami, ki v postopkih odločajo o teh pravicah;
- spoštovanju konkurenčne prepovedi in konkurenčne klavzule;
- kandidatih za zaposlitev glede podatkov, ki so v neposredni zvezi z delovnim razmerjem, in na podlagi pisnega soglasja kandidata za zaposlitev, ki ga pridobi naročnik detektivske dejavnosti;
- uspešnosti in poslovnosti poslovnih subjektov;

- kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo ter o njihovih storilcih;
- zlorabah pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, zlorabah uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela, dela pod vplivom alkohola ali prepovedanih drog ter o drugih disciplinskih kršitvah in kršilcih.

(3) Detektiv vroča pisemske in druge pošiljke naslovnikom. Kadar vročanje pošiljk urejajo posebni predpisi, mora detektiv izpolnjevati pogoje v skladu s temi predpisi.

(4) Detektiv svetuje na področju preprečevanja kaznivih ravnanj.

(5) Detektiv načrtuje in izvaja zaščito poslovnih skrivnosti, informacijskih sistemov, ekonomskih in osebnih podatkov in informacij.

(6) Detektiv opravlja upravičenja, ki so mu podeljena z drugimi zakoni.

37. člen (upravičenja)

(1) Detektiv ima naslednja upravičenja:

- zbira podatke od oseb ali iz javno dostopnih virov;
- pridobiva podatke iz evidenc;
- opazovanje;
- uporablja tehnična sredstva.

(2) Detektiv lahko opravlja storitve za naročnika samo v okviru dejavnosti, določenih v tem ali drugem zakonu.

38. člen (zbiranje podatkov od oseb ali iz javno dostopnih virov)

(1) Detektiv lahko pridobiva informacije neposredno od osebe, na katero se podatki nanašajo, in od drugih oseb, ki s podatki razpolagajo, če so jih pripravljene dati prostovoljno, ter iz javno dostopnih virov.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek ima detektiv v okviru pooblastila naročnika za izvedbo nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe pravico pridobiti navodilo o ravnanju osebe pod nadzorom v času zadržanosti od dela.

(3) Podatke iz prejšnjega odstavka je pristojni osebni zdravnik, imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija dolžan detektivu posredovati v treh delovnih dneh od prejema detektivove pisne zahteve. Zahteva se lahko poda tudi ustno pri pristojnem osebnem zdravniku, imenovanem zdravniku ali zdravstveni komisiji. V tem primeru lahko detektiv zahteva posredovanje podatkov z neposrednim vpogledom. Ne glede na način, na katerega je bila zahteva podana, mora detektiv zahtevi priložiti tudi fotokopijo pisnega pooblastila.

39. člen (pridobivanje podatkov iz evidenc)

(1) Detektiv ima v okviru pisnega pooblastila naročnika ali odredbe sodišča pravico pridobivati podatke iz:

- evidence registriranih vozil iz zakona, ki ureja motorna vozila ;
- informacijskega sistema o ravnanju z izrabljenimi vozili iz uredbe, ki ureja izrabljena vozila;
- registra stalnega prebivalstva iz zakona, ki ureja prijavo prebivališča (priimek in ime, EMŠO, državljanstvo, naslov ter obdobje prijave stalnega in začasnega prebivališča oziroma stalnega

in začasnega naslova v tujini, naslov za vročanje, objava stalnega prebivališča v tujini, začasni odhod v tujino, podatek o dejanski rabi dela stavbe, uporabni površini dela stavbe, namenjene stanovanjski rabi oziroma nastanitvi, ter število prijavljenih oseb na naslovu, na katerega se prijavlja začasno prebivališče, priimek in ime ter EMŠO posameznika, ki vodi gospodinjstvo, sorodstveno razmerje do njega ter datum smrti posameznikov);

- centralnega registra prebivalstva iz zakona, ki ureja centralni register prebivalstva (EMŠO matere, EMŠO očeta, EMŠO zakonca, EMŠO otrok, podatek o sorodstveni vezi med starši in otroci posameznika, ime in priimek ter EMŠO osebe, ki biva na določenem prebivališču);
- matičnega registra iz zakona, ki ureja matični register;
- evidence zavarovancev iz zakona, ki ureja matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (EMŠO, naslov, podatke o zaposlitvi, delodajalcu, delovnem mestu, prejšnjih zaposlitvah, podatek o zavarovalni podlagi na osnovi katere je posameznik zavarovan oziroma je bil zavarovan, število ur, za katere je posameznik zavarovan preko delodajalca, podatek o izbranem zdravniku, podatek o izvedenih zdravstvenih storitvah, podatek o zavarovanju posameznika v tujini, podatek o začasni bolniški zadržanosti);
- slovenskega ladijskega registra iz zakonika, ki ureja pomorstvo (podatke o plovilih in lastnikih, zgodovini lastništva plovil ter podatek o lastništvu prejšnjih plovil);
- registra zrakoplovov iz zakona, ki ureja letalstvo (podatke o zrakoplovih in lastnikih, zgodovini lastništva zrakoplovov ter podatek o lastništvu prejšnjih zrakoplovov);
- katastra nepremičnin iz zakona, ki ureja kataster nepremičnin;
- evidence izdanih osebnih izkaznic iz zakona, ki ureja osebno izkaznico;
- evidence potnih listin iz zakona, ki ureja potne listine.

(2) Podatke iz prejšnjega odstavka je upravljavec zbirke podatkov dolžan detektivu posredovati v osmih dneh od prejema detektivove pisne zahteve. Če se detektivova zahteva nanaša na posredovanje podatkov iz zbirke podatkov iz prve, tretje ali četrte alineje prejšnjega odstavka, je upravljavec zbirke podatkov dolžan detektivu posredovati podatke v treh delovnih dneh od prejema detektivove pisne zahteve. Zahteva se lahko poda tudi ustno pri upravljavcu zbirke podatkov. V tem primeru lahko detektiv zahteva posredovanje podatkov z neposrednim vpogledom. Ne glede na način, na katerega je bila zahteva podana, mora detektiv zahtevi priložiti tudi fotokopijo pisnega pooblastila ali odredbe sodišča.

(3) Detektiv sme vpogledati v sodne, tožilske in upravne spise ali si iz njih prepisati podatke, kadar ima po zakonu, ki ureja to področje, pravico tudi naročnik, ki ga je pooblastil.

(4) Če se zbirke podatkov iz prvega odstavka tega člena vodijo v informatizirani obliki in je do podatkov v teh zbirkah mogoče elektronsko dostopati, detektiv pridobi podatke pri upravljavcu zbirke podatkov na podlagi elektronskega dostopa.

(5) Detektiv do podatkov iz zbirk podatkov, ki se vodijo v informatizirani obliki, dostopa z navedbo osebnega imena in EMŠO osebe, katere podatke pridobiva, če ta oseba nima EMŠO oziroma ta ni znana, pa z navedbo osebnega imena ter datuma rojstva, davčne številke ali drugega povezovalnega znaka, ki ga omogoča zbirka podatkov. Za pravne osebe, podružnice tujih in domačih podjetij ter samostojnih podjetnikov posameznikov in vseh ostalih fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, se do podatkov dostopa z navedbo davčne ali matične številke oziroma firme. V zahtevi za dostop mora detektiv navesti, katere podatke zahteva, pravno podlago za pridobitev podatkov ter razloge in namen, za katerega se zahtevajo podatki. Detektiv lahko pri tem zahteva dostop le do tistih podatkov, ki so potrebni za opravljanje detektivske dejavnosti za določenega naročnika.

(6) Za namene elektronskega dostopa do zbirk podatkov iz prvega odstavka tega člena, zbornica sklene dogovore o tehničnih podrobnostih z upravljavci teh zbirk podatkov.

(7) Inšpekcijski nadzor nad obdelavo podatkov iz petega odstavka tega člena opravlja informacijski pooblaščenec najmanj enkrat letno.

40. člen (opazovanje)

(1) Detektiv lahko pridobiva informacije tudi z neposrednim opazovanjem na javnih krajih ali iz javnih krajev, javno dostopnih odprtih in zaprtih prostorov ter krajev in prostorov, ki so vidni z javno dostopnega kraja in prostora.

(2) Če se neposredno opazovanje nanaša na osebo, se izvaja na način s katerim se ne spremlja njenega gibanja.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se v okviru pooblastila naročnika za izvedbo nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela, neposredno opazovanje osebe lahko izvaja na način, s katerim se spremlja njen položaj, gibanje ali aktivnost. Neposredno opazovanje osebe lahko traja le tako dolgo, dokler na strani naročnika obstajajo razlogi, ki utemeljujejo sum, da oseba zlorablja pravico do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali pravico do povračila stroškov prevoza na delo in z dela.

(4) Pri izvajanju upravičenja po tem členu detektiv ne sme posegati v zasebni zaprti prostor in zasebni prostor, ki ga je posameznik s postavitvijo kakršnekoli ograje, prepreke ali razvidne oznake oziroma opozorila ločil od javnega in na ta način navzven nakazal, da gre za zasebni prostor.

41. člen (uporaba tehničnih sredstev)

(1) Pri izvajanju upravičenja iz 38. člena tega zakona lahko detektiv uporablja naprave za identifikacijo oseb, vozil, predmetov, dogodkov ter drugih okoliščin, pomembnih za izpolnitev naloge iz pisnega pooblastila, če je to nujno potrebno za zavarovanje dokazov.

(2) Pri izvajanju upravičenja iz drugega odstavka 40. člena tega zakona lahko detektiv uporablja tehnična sredstva za slikovno snemanje, v okviru naloge iz pooblastila, vendar le v primeru, če je to nujno potrebno za zavarovanje dokazov. Pri izvajanju upravičenja iz tretjega odstavka 40. člena tega zakona detektiv ne sme uporabljati tehničnih sredstev.

(3) Ob upoštevanju prepovedi iz prejšnjega odstavka in prvega odstavka 42. člena tega zakona lahko detektiv uporablja tehnična sredstva za:

- slikovno snemanje;
- zvočno snemanje;
- iskanje, zavarovanje in primerjavo dokazov in sledi, najdenih na kraju dogodka;
- ugotavljanje alkohola v izdihanem zraku;
- ugotavljanje prisotnosti prepovedanih drog;
- izvajanje protislušnih pregledov;
- ugotavljanje resničnosti izjav oseb;
- preprečevanje kaznivih ravnanj.

(4) Detektiv lahko uporablja tehnična sredstva iz druge, tretje, četrte, pete, šeste in sedme alineje prejšnjega odstavka le na podlagi jasno izkazane pisne ali zabeležene ustno izražene privolitve osebe, zoper katero se bo sredstvo uporabilo.

42. člen (prepovedi)

(1) Detektiv ne sme:

- opravljati upravičenj, za katere so z zakonom določeni oziroma pooblaščen policija, sodišča in drugi pravosodni organi;
- uporabljati prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih v skladu z zakonom uporabljajo policija, Slovenska obveščevalno-varnostna agencija in Obveščevalno varnostna služba ministrstva, pristojnega za obrambo;
- opravljati detektivske dejavnosti za domače in tuje varnostne ali obveščevalne službe in za politične stranke ter ustanove, katerih ustanovitelji so politične stranke.

(2) Ne glede na določbe tega člena sme detektiv izvajati pristojnosti iz 36. in 37. člena tega zakona tudi za državne organe.

43. člen **(dolžnosti in varovanje tajnosti)**

(1) Informacije in podatki, ki jih je detektiv zbral za naročnika, se štejejo za poslovno skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja poslovno skrivnost, in se ne smejo posredovati tretjim osebam. Zbrane informacije in podatke je detektiv dolžan varovati tudi po opravljeni storitvi za naročnika.

(2) Detektiv je v zadevah, ki jih opravlja, oziroma so mu bile zaupane, zavezan k varovanju poslovne skrivnosti, varovanju tajnih in osebnih podatkov v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje teh podatkov.

(3) Informacije in podatke, ki jih je detektiv zbral za naročnika, lahko obdeluje in uporablja samo za namen, za katerega so bili pridobljeni.

(4) Detektiv je dolžan po izpolnitvi pooblastila, pogodbe ali odredbe sodišča naročniku izročiti vse podatke, zbrane na tej podlagi.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka detektiv hrani izvod pooblastila, pogodbe ali odredbe sodišča in poročila o opravljeni detektivski storitvi s prilogami.

(6) Kadar detektiv pri svojem delu odkrije podatek o storitvi kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, je dolžan podati ovadbo pristojnemu organu.

44. člen **(preiskava poslovnih prostorov detektiva)**

(1) Preiskava poslovnih prostorov detektiva ali zaseg dokumentov in predmetov pri detektivu je dovoljena samo glede dokumentov in predmetov, ki so izrecno navedeni v odredbi o preiskavi, izdani v kazenskem postopku.

(2) Pri preiskavi poslovnih prostorov detektiva mora biti navzoč predstavnik zbornice.

VIII. OPRAVLJANJE DETEKTIVSKE DEJAVNOSTI TUJIH DETEKTIVOV

45. člen **(pogoji za opravljanje detektivske dejavnosti tujih detektivov)**

(1) Fizična ali pravna oseba, ki je državljan ali ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora, Švicarski konfederaciji ali v državi, s katero je sklenjen mednarodni sporazum (v nadaljnjem besedilu: tuji detektiv države pogodbenice), lahko v Republiki Sloveniji stalno, prek ustanovljene podružnice v Republiki Sloveniji ali občasno opravlja detektivsko dejavnost, če je v svoji matični državi pridobila pravico do opravljanja detektivske dejavnosti in če izpolnjuje pogoje, določene s tem zakonom.

(2) Matična država je tista država, v kateri so osebe iz prejšnjega odstavka pridobile pravico do opravljanja detektivske dejavnosti po predpisih te države.

(3) Fizična ali pravna oseba, ki ni državljan ali nima sedeža v kateri izmed držav iz prejšnjega odstavka (v nadaljnjem besedilu: tuji detektiv tretje države), lahko v Republiki Sloveniji opravlja detektivsko dejavnost pod pogoji iz prvega odstavka tega člena in ob dodatnem pogoju materialne vzajemnosti. Pogoj materialne vzajemnosti je izpolnjen, če fizična ali pravna oseba, ki je državljan ali ima sedež v Republiki Sloveniji, v tretji državi lahko opravlja detektivsko dejavnost pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi to dejavnost opravlja v Republiki Sloveniji tuji detektiv tretje države, in izpolnjevanje katerih za fizično ali pravno osebo, ki je državljan ali ima sedež v Republiki Sloveniji ni bistveno težje, kot je v pravnem redu Republike Slovenije predpisano za tujega detektiva tretje države.

(4) Tuji detektiv države pogodbenice in tuji detektiv tretje države, ki je fizična oseba, pridobi pravico do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji z vpisom v evidenco detektivov. Tuji detektiv države pogodbenice in tuji detektiv tretje države, ki je pravna oseba, pridobi pravico do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji z vpisom v evidenco detektivskih družb.

(5) Pod enakimi pogoji, kot veljajo za tujega detektiva države pogodbenice, se presoja tudi pridobitev pravice do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji slovenskega državljana, ki je opravljal ali še opravlja detektivsko dejavnost in je pridobil pravico do opravljanja detektivske dejavnosti v tujini.

(6) Predlog za vpis tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tretje države v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb mora poleg podatkov iz tretjega oziroma četrtega odstavka 5. člena tega zakona vsebovati tudi naslednje podatke:

- dokazilo, da je v svoji matični državi pridobil pravico do opravljanja detektivske dejavnosti;
- odločbo o priznani poklicni kvalifikaciji iz četrtega odstavka 47. člena tega zakona;
- potrdilo, da mu ni prepovedano opravljanje detektivske dejavnosti v matični državi in
- dokazilo matične države, da v zadnjih petih letih pred vložitvijo predloga, ni bil pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti ali s pravnomočno odločbo spoznan za odgovornega za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekršek po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami ali prekršek po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, če se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika.

(7) Za sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo se šteje dokazilo o zavarovanju odgovornosti, sklenjeno v Republiki Sloveniji ali v matični državi, pod pogojem, da to zavarovanje krije škodo, povzročeno v Republiki Sloveniji, in obsega kritje in pogoje, določene s tem zakonom.

(8) Listine iz šestega odstavka tega člena morajo biti prevedene v slovenski jezik.

(9) Zbornica ugotavlja izpolnjevanje pogoja materialne vzajemnosti iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona v postopku ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za vpis v evidenco detektivov in evidenco detektivskih družb.

(10) Po vpisu tujega detektiva države pogodbenice ali tujega detektiva tretje države v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb zbornica o tem obvesti tujega detektiva države pogodbenice ali tujega detektiva tretje države, ministrstvo in pristojni organ matične države te osebe.

(11) Tujemu detektivu države pogodbenice in tujemu detektivu tretje države, ki v matični državi nima podeljene detektivske izkaznice, zbornica po vpisu v evidenco detektivov izda po uradni dolžnosti detektivsko izkaznico za opravljanje dejavnosti, s katero izkazujejo pravico do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji.

46. člen
(uporaba zakona)

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na detektiva in detektivske družbe, se uporabljajo tudi za tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tretje države, če s tem zakonom ni določeno drugače.

47. člen
(priznavanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v tujini)

(1) Pred vložitvijo predloga za vpis v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb zbornica na podlagi vloge tujega detektiva države pogodbenice ali tujega detektiva tretje države (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) preveri izpolnjevanje pogojev in poklicno kvalifikacijo vlagatelja za priznanje poklicnih kvalifikacij v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev. Namen predhodnega preverjanja izpolnjevanja pogojev in poklicne kvalifikacije je ugotovitev znanj, spretnosti in kompetenc ter s tem preprečitev resne škode za varnost naročnikov in pravic drugih oseb.

(2) Vloga za priznavanje poklicnih kvalifikacij se vložijo v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev.

(3) Če zbornica v postopku priznavanja poklicne kvalifikacije ugotovi, da poklicne kvalifikacije ne ustrezajo, izda o ugotovitvi začasno odločbo, v kateri vlagatelja pozove, da opravi dopolnilna ukrepa:

- preizkus poklicne usposobljenosti ali
- izpolnitev manjkajočih pogojev za priznavanje ustreznosti poklicnih kvalifikacij v določenem prilagoditvenem obdobju.

(4) Zbornica izda vlagatelju odločbo o priznanju njegovih poklicnih kvalifikacij za opravljanje detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji:

- če na podlagi vloge ugotovi, da vlagateljeve poklicne kvalifikacije ustrezajo poklicnim kvalifikacijam, ki jih za opravljanje detektivske dejavnosti zahteva ta zakon, ali
- ko ji vlagatelj predloži dokazilo o uspešno opravljenem prilagoditvenem obdobju ali preizkusu poklicne usposobljenosti.

IX. PRITOŽBE ZOPER DELO DETEKTIVOV

48. člen
(pritožbeni postopek)

(1) Posameznik, ki meni, da je detektiv pri izvajanju detektivske dejavnosti kršil njegove temeljne človekove pravice in svoboščine, lahko vložijo pritožbo na zbornico.

(2) V pritožbenem postopku se neodvisno, nepristransko in strokovno preverja pritožba ter pritožniku in detektivu zagotavlja pravica do sodelovanja in izjavljanja o pritožbenih navedbah in okoliščinah primera.

(3) Pritožnik in detektiv sta vedno vabljeni na sejo pritožbene komisije. V vabilu, ki jima mora biti vročeno najmanj pet delovnih dni pred sejo, se ju opozori, da bo pritožbeni postopek končan na podlagi razpoložljivih dokazov, če se seje ne bosta udeležila osebno ali po pooblaščenca.

(4) Pritožnik in detektiv se na seji pritožbene komisije lahko izrečeta o vsebini pritožbe in dejstvih v zvezi s pritožbo. Po predsedniku pritožbene komisije lahko postavljata vprašanja vabljenim ali predlagata izvajanje dodatnih dokazov.

(5) Če s tem zakonom ni določeno drugače, se v pritožbenem postopku glede pritožbe, ustne obravnave, izločitve, stranke in njenega zastopanja, zapisnika, jezika v postopku, vročanja, rokov in narokov, vrnitve v prejšnje stanje in dokazovanja smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(6) Obravnava pripomb in pritožbeni postopek ne pomenita upravne zadeve v smislu zakona, ki ureja splošni upravni postopek. V pritožbenem postopku ni dopuščena pritožba zoper sklepe v primerih iz prejšnjega odstavka.

49. člen **(pritožbena komisija)**

(1) O pritožbi odloča pritožbena komisija (v nadaljnjem besedilu: komisija), ki jo imenuje predsednik zbornice. Za člane komisije se imenujejo podpredsednik zbornice, ki je predsednik komisije, predstavnik ministrstva in strokovnjak s področja varnostnih ved, ki ni član zbornice ali zaposlen v ministrstvu.

(2) Komisija ima sedež pri zbornici, ki zagotavlja strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za njeno delo.

(3) Kandidate za člane komisije ministrstva s sklepom imenuje minister za štiri leta in so lahko ponovno imenovani.

(4) Kandidate za člane komisije iz vrst strokovnjakov s področja varnostnih ved s sklepom imenuje predsednik zbornice, za štiri leta in so lahko ponovno imenovani.

(5) V primeru odsotnosti podpredsednika zbornice ali obstoja okoliščin, ki bi lahko vplivale ali ustvarile videz, da vplivajo na nepristransko in objektivno opravljanje dela v komisiji, njegovega namestnika imenuje zbornica.

50. člen **(odločitev komisije)**

(1) Na podlagi ugotovljenih dejstev, okoliščin in dokazov v postopku, komisija odloči o utemeljenosti pritožbe.

(2) Za ugotovitev dejanskega stanja lahko v postopku sodelujejo tudi druge osebe in strokovnjaki.

(3) Pritožnika, detektiva in ministrstvo se o odločitvi komisije o utemeljenosti pritožbe seznanijo s pisnim odgovorom, s čimer se postopek v zvezi s pritožbo konča. V odgovoru mora biti odločitev vsebinsko obrazložena in podani vsi odgovori na pritožbene razloge.

(4) Postopek pred komisijo mora biti končan v 90 dneh od prejema pritožbene zadeve, razen če zaradi objektivnih okoliščin to ni mogoče.

(5) V pritožbenem postopku se ne ugotavlja disciplinske, odškodninske, prekrškovne ali kazenske odgovornosti detektiva.

(6) Če se v pritožbenem postopku ugotovijo kršitve detektiva, ki so predmet drugih postopkov, zbornica in ministrstvo ukrepata v skladu s pristojnostmi.

51. člen **(stroški postopka)**

Članom komisije in preostalem udeležencem pritožbenega postopka ne pripada pravica do povračila stroškov, na kar se udeležence pritožbenega postopka opozori v vabilu komisije.

X. NADZOR

52. člen **(inšpekcijski nadzor)**

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, opravlja inšpektorat ministrstva, pristojnega za notranje zadeve. Inšpekcijski nadzor izvršujejo inšpektorji.

(2) Inšpektor nadzira izvrševanje predpisov na področju detektivske dejavnosti, in sicer:

- preverja obstoj in vsebino evidenc, ki jih je dolžna voditi zbornica;
- preverja izpolnjevanje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti in za vpis v evidenco detektivov ter evidenco detektivskih družb;
- preverja obstoj in veljavnost pooblastil ali odredb sodišč o opravljanju detektivske dejavnosti;
- v primeru sklenjene pogodbe preverja namen in veljavnost za opravljanje detektivske dejavnosti;
- opravlja nadzor nad delom detektivov;
- opravlja nadzor nad fizičnimi in pravnimi osebami, ki izvajajo detektivsko dejavnost brez predhodnega vpisa v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb;
- preverja obstoj in vsebino evidenc, ki jih je dolžan voditi detektiv;
- ugotavlja spoštovanje določb o izvajanju nalog, ki jih detektiv ne sme opravljati;
- pri detektivu ugotavlja način varovanja podatkov, pridobljenih pri opravljanju detektivske dejavnosti ali v zvezi z njo.

(3) Na zahtevo inšpektorja mora detektiv predložiti na vpogled pooblastilo ali odredbo sodišča o opravljanju detektivske dejavnosti za naročnika ter poročilo o opravljenih detektivskih dejavnostih za naročnika.

(4) Pri izvajanju svojih nalog inšpektorji sodelujejo z državnimi organi in organizacijami ter nosilci javnih pooblastil, ter zahtevajo pomoč policije, drugih inšpekcijskih služb in strokovnjakov s posameznih strokovnih področij, ki so predmet nadzora.

53. člen **(inšpekcijski ukrepi)**

(1) Inšpektor ima poleg splošnih pooblastil, določenih v zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, še naslednje pristojnosti:

- predlaga zbornici izbris iz evidence detektivov ali iz evidence detektivskih družb, če detektiv ali detektivska družba ne izpolnjujeta s tem zakonom določenih pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti oziroma če v določenem roku ne odpravita ugotovljenih pomanjkljivosti ali nepravilnosti;
- prepove opravljati detektivsko dejavnost detektivu in predlaga zbornici odvzem licence, če zaradi njegovega nezakonitega dela obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red ali javno varnost ali premoženje večje vrednosti ali hujša grožnja javnemu interesu;
- prepove izvajanje detektivske dejavnosti pravni ali fizični osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti in za vpis v evidenco detektivov ali v evidenco detektivskih družb, določenih s tem zakonom;
- predlaga zbornici uvedbo postopka za ugotovitev disciplinske odgovornosti detektiva;
- predlaga zbornici sprejem ukrepov za odpravo pomanjkljivosti;
- izvaja postopke o prekršku v skladu z zakonom, ki ureja postopek o prekršku.

(2) Pravne in fizične osebe so dolžne spoštovati ukrep, ki jim ga izreče inšpektor.

(3) Zoper odločbo inšpektorja iz druge alineje prvega odstavka tega člena je v osmih delovnih dneh od njene vročitve dovoljena pritožba na ministrstvo. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(4) O pritožbi odloči ministrstvo v osmih delovnih dneh.

XI. EVIDENCE

54. člen (evidence zbornice)

(1) Za zagotavljanje podatkov o detektivih in detektivskih družbah, ki pridobijo pravico do opravljanja detektivske dejavnosti, o detektivskih pripravnikih, ki opravljajo detektivsko pripravništvo, o disciplinskih ukrepih, ki jih izreče zbornica, o detektivih, ki jim miruje status, o neveljavnih licencah, o udeležbi detektivov na obdobjnih usposabljanjih in o pritožbah zoper delo detektivov, zbornica vzpostavi in vodi:

- evidenco detektivov,
- evidenco detektivskih družb,
- evidenco detektivskih pripravnikov,
- evidenco izrečenih disciplinskih ukrepov,
- evidenco mirovanj statusov detektivov,
- evidenco neveljavnih in pogojno odvzetih licenc,
- evidenco obdobjnih usposabljanj in
- evidenco pritožb.

(2) Detektiv, detektiv podjetnik in detektivska družba morata zbornici pisno ali po elektronski poti na njen elektronski naslov sporočiti podatke o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki jih zbornica potrebuje za vodenje evidenc iz prejšnjega odstavka, in sicer v osmih dneh od nastanka okoliščin ali njihovih sprememb.

55. člen (evidenca detektivov)

(1) Zbornica zaradi odločanja o podelitvi in odvzemu pravice za opravljanje detektivske dejavnosti vodi evidenco detektivov, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek detektiva; ime oziroma firmo detektiva podjetnika;
- EMŠO detektiva; matično številko detektiva podjetnika;
- državljanstvo;
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča detektiva; sedež in poslovni naslov detektiva podjetnika in poslovni naslov podružnice;
- kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte;
- dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov;
- naziv in stopnja pridobljene izobrazbe;
- dokazilo o zavarovanju odgovornosti za škodo;
- dokazilo o opravljenem detektivskem izpitu;
- datum in številko izdane licence ter detektivske izkaznice;
- pisno izjavo detektiva podjetnika oziroma detektivske družbe, iz katere izhaja, da bo fizična oseba, ki predlaga vpis v evidenco detektivov, opravljala delo v obliki delovnega razmerja pri detektivu podjetniku oziroma detektivski družbi, ki je podala izjavo;
- dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti kot glavne dejavnosti fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja;

- datum pravnomočnosti odločbe, s katero je bil ugotovljen obstoj razloga za izbris detektiva iz evidence detektivov in
- datum izbrisa detektiva iz evidence detektivov.

(2) Za tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tretje države, ki je fizična oseba, vsebuje evidenca detektivov poleg podatkov iz prejšnjega odstavka tudi naslednje podatke:

- dokazilo, da je v svoji matični državi pridobil pravico do opravljanja detektivske dejavnosti;
- odločbo o priznani poklicni kvalifikaciji iz četrtega odstavka 47. člena tega zakona;
- potrdilo, da mu ni prepovedano opravljanje detektivske dejavnosti v matični državi in
- dokazilo matične države, da v zadnjih petih letih pred vložitvijo predloga, ni bil pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti ali s pravnomočno odločbo spoznan za odgovornega za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekršek po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami ali prekršek po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, če se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika.

(3) Podatki o imenu in priimku detektiva, imenu oziroma firmi detektiva podjetnika, sedežu in poslovnem naslovu detektiva podjetnika, poslovnem naslovu podružnice, kontaktni številki telefona in kontaktni naslov elektronske pošte, so javni in se objavijo na spletni strani zbornice.

56. člen **(evidenca detektivskih družb)**

(1) Zbornica zaradi odločanja o podelitvi in odvzemu pravice za opravljanje detektivske dejavnosti vodi evidenco detektivskih družb, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek ter naslov stalnega in začasnega prebivališča vsakega družbenika in poslovodje detektivske družbe;
- ime oziroma firmo, sedež in poslovni naslov detektivske družbe in poslovni naslov podružnice;
- kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte;
- dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov;
- ime in priimek ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča osebe, ki je pooblaščen za zastopanje detektivske družbe;
- izvod družbene pogodbe;
- dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti kot glavne dejavnosti;
- dokazilo, da so družbeniki detektivske družbe vpisani v evidenco detektivov;
- dokazilo, da za zakonitega zastopnika, družbenika, ki vodi posle detektivske družbe ter za povezano osebo, ki so bile preverjene v postopku varnostnega preverjanja, ne obstajajo varnostni zadržki;
- datum pravnomočnosti odločbe, s katero je bil ugotovljen obstoj razloga za izbris detektivske družbe iz evidence detektivskih družb in
- datum izbrisa detektivskih družb iz evidence detektivskih družb.

(2) Za tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tretje države, ki je pravna oseba, vsebuje evidenca detektivskih družb poleg podatkov iz prejšnjega odstavka tudi naslednje podatke:

- dokazilo, da je v svoji matični državi pridobila pravico do opravljanja detektivske dejavnosti;
- potrdilo, da ji ni prepovedano opravljanje detektivske dejavnosti v matični državi in
- dokazilo matične države, da v zadnjih petih letih pred vložitvijo predloga, ni bila pravnomočno spoznana za odgovorno naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali s pravnomočno odločbo spoznana za odgovorno za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekršek po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami ali prekršek po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, če se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika.

(3) Podatki o imenu oziroma firmi, sedežu in poslovnem naslovu detektivske družbe in poslovnem naslovu podružnice ter imenu in priimku osebe, ki je pooblaščen za zastopanje detektivske družbe, so javni in se objavijo na spletni strani zbornice.

57. člen **(evidenca detektivskih pripravnikov)**

Zbornica zaradi spremljanja stanja na področju opravljanja detektivskega pripravništva vodi evidenco detektivskih pripravnikov, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek detektivskega pripravnika;
- EMŠO detektivskega pripravnika;
- ime detektiva oziroma firmo detektiva podjetnika ali detektivske družbe in podružnice, kjer se izvaja detektivsko pripravništvo;
- ime in priimek mentorja detektivskega pripravnika;
- datum začetka opravljanja detektivskega pripravništva in
- datum konca opravljanja detektivskega pripravništva.

58. člen **(evidenca izrečenih disciplinskih ukrepov)**

Zbornica zaradi odločanja v disciplinskih postopkih zoper delo detektivov vodi evidenco izrečenih disciplinskih ukrepov, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek detektiva, zoper katerega je bil izrečen disciplinski ukrep;
- EMŠO detektiva;
- številka in datum odločbe in
- vrsta izrečenega disciplinskega ukrepa.

59. člen **(evidenca mirovanj statusov detektivov)**

(1) Zbornica zaradi odločanja o zahtevah detektivov o mirovanju statusov vodi evidenco mirovanj statusov detektivov, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek detektiva oziroma firmo detektiva podjetnika, ki je zahteval mirovanje statusa;
- EMŠO detektiva; matično številko detektiva podjetnika;
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča detektiva;
- sedež in poslovni naslov detektiva podjetnika in podružnice, ki je zahteval mirovanje statusa;
- datum in številko izdane licence ter detektivske izkaznice detektiva, ki je zahteval mirovanje statusa;
- razlog za vložitev zahteve za mirovanje statusa,
- datum in številko odločbe o zahtevi za mirovanje statusa in
- datum deponiranja ter datum vračila detektivske izkaznice.

(2) Podatki o imenu in priimku detektiva oziroma firmi detektiva podjetnika, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča detektiva, sedežu in poslovnem naslovu detektiva podjetnika in podružnice ter datumu in številki odločbe o zahtevi za mirovanje statusa iz prejšnjega odstavka so javni in se objavijo na spletni strani zbornice.

60. člen **(evidenca neveljavnih in pogojno odvzetih licenc)**

Zbornica zaradi spremljanja podatkov o trajnem in pogojnem odvzemu licenc ter licencah, ki so prenehale veljati, vodi evidenco neveljavnih licenc, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek detektiva;
- EMŠO detektiva;

- naslov stalnega ali začasnega prebivališča detektiva;
- datum in številko izdane licence in detektivske izkaznice;
- datum in številko odločbe o prenehanju veljavnosti licence;
- datum in številko odločbe o trajnem odvzemu licence;
- datum in številko odločbe o pogojnem odvzemu licence in
- ime in priimek ter številko detektivske izkaznice osebe, ki je po prenehanju veljavnosti licence, zadržala detektivsko izkaznico.

61. člen **(evidenca obdobjnih usposabljanj)**

Zbornica zaradi zagotavljanja podatkov o udeležbi na obdobjnih usposabljanjih detektivov vodi evidenco obdobjnih usposabljanj, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek detektiva;
- EMŠO detektiva;
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča detektiva in
- datum opravljenega obdobjnega usposabljanja.

62. člen **(evidenca pritožb)**

Zbornica za odločanje o pritožbah zoper delo detektivov vodi evidenco pritožb, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek detektiva, zoper katerega je bila vložena pritožba;
- EMŠO detektiva;
- ime in priimek vlagatelja pritožbe;
- razlog za vložitev pritožbe in
- povzetek odgovora komisije.

63. člen **(evidenca detektiva)**

(1) Za izvrševanje v tem zakonu določenih upravičenj detektiv vzpostavi in vodi:

- evidenco pooblastil o opravljanju detektivskih dejavnosti,
- evidenco poročil o opravljenih detektivskih dejavnosti in
- evidenco zadev vročanja pisanj na podlagi odredbe sodišča.

(2) Evidenca pooblastil o opravljanju detektivskih dejavnosti vsebuje:

- podatke o naročniku detektivske dejavnosti (ime, priimek in naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma firmo, sedež in poslovni naslov naročnika);
- podatke o pooblastilu o opravljanju detektivskih dejavnosti (številka in datum pooblastila ter datum izpolnitve pooblastila) in
- podatke o področju zbiranja informacij (navedba področja zbiranja podatkov iz 36. člena tega zakona in opis vsebine detektivske dejavnosti oziroma predmeta).

(3) Evidenca poročil o opravljenih detektivskih dejavnosti vsebuje:

- podatke o pooblastilu o opravljanju detektivskih dejavnosti, na podlagi katerega je bilo izdelano poročilo o opravljenih detektivskih dejavnosti (številka in datum pooblastila);
- podatke o fizični osebi (ime, priimek in naslov stalnega ali začasnega prebivališča) oziroma pravni osebi (firmo, sedež in poslovni naslov), o kateri so se zbirale informacije in
- vrste ter način uporabljenih upravičenj.

(4) Kadar opravljata detektivsko dejavnost skupaj dva ali več detektivov, evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje tudi podatke o detektivu (ime, priimek ter datum in številko izdane licence), ki je sodeloval pri uporabi posameznega upravičenja iz tega zakona.

(5) Evidenca zadev vročanja pisanj na podlagi odredbe sodišča vsebuje podatke v skladu s pravilnikom, ki ureja vročanje po detektivih in izvršiteljih v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku.

64. člen **(hramba podatkov)**

(1) Podatki iz evidence detektivov in evidence detektivskih družb se hranijo pet let od pravomočnosti odločbe, s katero je zbornica ugotovila obstoj razlogov za izbris iz navedenih evidenc. Podatki v ostalih evidencah, ki jih vodi zbornica po tem zakonu, se hranijo pet let od zadnjega vnosa podatka v evidenco.

(2) Podatki iz evidence pooblastil o opravljanju detektivskih dejavnosti se hranijo pet let po izpolnitvi naročila iz pooblastila.

(3) Podatki iz evidence poročil o opravljenih detektivskih dejavnosti se hranijo pet let od zadnjega vnosa podatka v evidenco.

(4) Podatki iz evidence zadev vročanja pisanj na podlagi odredbe sodišča se hranijo deset let od zadnjega vnosa podatka v evidenco.

(5) Detektiv je dolžan hraniti podatke, ki so nastali pri njegovem delu ali zaradi njegovega dela na način, da je onemogočen dostop nepooblaščenih oseb do teh podatkov.

(6) Minister podrobneje predpiše način hrambe podatkov iz prejšnjega odstavka.

65. člen **(uničenje podatkov)**

Po preteku rokov hrambe iz prejšnjega člena se podatki uničijo na način, ki onemogoča njihovo kasnejše restavriranje, razpoznavo ali obnovitev. O uničenju podatkov se izdelata zapisnik, ki vsebuje podatke o času uničenja, vrsti uničenih podatkov, načinu uničenja ter podpis oseb, ki so pri uničenju sodelovale.

66. člen **(elektronsko vodenje evidenc)**

Evidenca iz tega zakona se lahko vodijo tudi v elektronski obliki.

67. člen **(pravica do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki)**

(1) Posameznik ima pravico do seznanitve s svojimi podatki v evidencah, ki se vodijo po tem zakonu.

(2) Seznanitev se izvede v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

68. člen **(dostop do podatkov)**

(1) V evidence, ki jih po tem zakonu vodi zbornica, imajo v okviru svojih pristojnosti pravico vpogleda uradne osebe ministrstva in inšpektorji, pristojni za izvajanje nalog iz tega zakona.

(2) V evidence, ki jih po tem zakonu vodi detektiv, imajo v okviru svojih pristojnosti pravico vpogleda inšpektorji, pristojni za izvajanje nalog iz tega zakona in zbornica.

(3) Upravičenci do vpogleda morajo podatke iz evidenc, s katerimi so se seznanili, varovati v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in jih uporabiti le pri opravljanju nalog iz svoje pristojnosti ali drugih nalog po tem zakonu.

XII. KAZENSKE DOLOČBE

69. člen (prekrški)

(1) Z globo od 400 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:

- v nasprotju s šestim odstavkom 3. člena tega zakona opravlja dejavnost zasebnega varovanja;
- opravlja detektivsko dejavnost brez vpisa v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb (prvi in drugi odstavek 5. člena ter četrti odstavek 45. člena tega zakona);
- opusti dolžnost nadzora nad osebami, ki opravljajo študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo (tretji odstavek 8. člena tega zakona);
- nima zavarovane odgovornosti za škodo (9. člen tega zakona);
- na zahtevo osebe, na katero se nanašajo detektivova upravičenja, policista ali inšpektorja ne pokaže detektivske izkaznice (tretji odstavek 17. člena tega zakona);
- opravlja detektivsko dejavnost v obdobju mirovanja statusa (peti odstavek 22. člena tega zakona);
- v določenem roku ne obvesti naročnike, za katere opravlja detektivsko dejavnost, o izrečenem trajnem odvzemu licence (tretji odstavek 24. člena tega zakona);
- opravlja detektivsko dejavnost kljub prepovedi opravljanja detektivske dejavnosti (27. člen tega zakona);
- v določenem roku zbornici ne sporoči podatkov o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki vplivajo na pravico do opravljanja detektivske dejavnosti (prvi odstavek 30. člena tega zakona);
- v določenem roku zbornici ne vrne certifikata o licenci in detektivske izkaznice (prvi odstavek 31. člena tega zakona);
- se ne udeleži obdobjnega usposabljanja v predpisanem roku (drugi odstavek 34. člena tega zakona);
- opravlja detektivsko dejavnost brez pisnega pooblastila ali opravlja dejavnost vročanja sodnih pisanj brez odredbe sodišča (prvi odstavek 35. člena tega zakona);
- opravlja detektivsko dejavnost na podlagi prenesenega pooblastila brez predhodnega pisnega soglasja naročnika (drugi odstavek 35. člena tega zakona);
- pooblasti zaposlenega detektiva za opravljanje detektivske dejavnosti na področju lastnih notranjih zadev (četrti odstavek 35. člena tega zakona);
- opravlja detektivsko dejavnost na področjih, ki niso določena s tem zakonom (36. člen tega zakona);
- izvaja upravičenja v nasprotju z 38., 39., 40. in 41. členom tega zakona;
- opravlja naloge, ki so mu prepovedane (42. člen tega zakona);
- pri varovanju tajnosti podatkov ravna v nasprotju s 43. členom tega zakona;
- na zahtevo inšpektorja ne predloži na vpogled pooblastila ali odredbe sodišča o opravljanju detektivske dejavnosti ter poročila o opravljenih detektivskih dejavnostih (tretji odstavek 52. člena tega zakona);
- opravlja detektivsko dejavnost kljub prepovedi (druga in tretja alineja prvega odstavka 53. člena tega zakona);
- v določenem roku zbornici ne sporoči podatkov o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki jih zbornica potrebuje za vodenje evidenc po tem zakonu (drugi odstavek 54. člena tega zakona);
- ne vodi evidenc, ki jih je dolžan voditi, ali jih vodi pomanjkljivo (63. člen tega zakona);

- v nasprotju s petim odstavkom 64. člena tega zakona hrani podatke;
- ne hrani podatkov v skladu z določenimi roki (drugi, tretji in četrti odstavek 64. člena tega zakona);
- ne dovoli vpogleda v evidence (drugi odstavek 68. člena tega zakona).

(2) Z globo od 400 do 800 eurov se kaznuje odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 3.000 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki stori prekršek iz prve, druge, osme, devete, štirinajste, petnajste, dvajsete in enaindvajsete alineje prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 400 do 800 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(5) Z globo od 3.000 do 5.000 eurov se kaznuje pravna oseba, ki pri izvajanju javnega pooblastila ravna v nasprotju z drugim odstavkom 33. člena tega zakona.

70. člen **(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)**

Za prekrške po tem zakonu se v hitrem postopku lahko izreče globa v znesku, ki je višja od najnižje globe, določene po tem zakonu.

XIII. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

71. člen **(uskladitev podzakonskega predpisa)**

(1) Pravilnik o izvajanju Zakona o detektivski dejavnosti (Uradni list RS, št. 85/11) se uporablja do izdaje novega podzakonskega predpisa, izdanega na podlagi tega zakona.

(2) Minister najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona podrobneje predpiše:

- način in vsebino izvajanja strokovnega nadzora zbornice;
- obliko, ceno in vsebino certifikata o licenci in detektivske izkaznice;
- vsebino vloge za pridobitev licence;
- vsebino vloge za varnostno preverjanje;
- način uničenja detektivske izkaznice za potrebe zadržanja detektivske izkaznice;
- programe usposabljanja in izpopolnjevanja, tarifo, kadrovske in materialne pogoje izvajanja programov ter način opravljanja detektivskega izpita;
- način hrambe podatkov;
- vsebino in trajanje obdobjnega usposabljanja.

72. člen **(uskladitev poslovanja)**

(1) Pravne in fizične osebe, ki so na dan uveljavitve tega zakona vpisane v evidenco detektivov, morajo uskladiti svoje poslovanje z določbami 3., 4., 6., 9. in 45. člena tega zakona v enem letu po uveljavitvi tega zakona. Do roka iz prejšnjega stavka zbornici posredujejo dokazila o uskladitvi pogojev poslovanja iz šeste, osme in dvanajste alineje tretjega odstavka (fizične osebe) oziroma iz četrte, šeste, sedme, osem in devete alineje četrtega odstavka (pravne osebe) 5. člena tega zakona. Tuji detektiv države pogodbenice in tuji detektiv tretje države posreduje zbornici poleg dokazil iz prejšnjega stavka tudi dokazilo iz četrte alineje šestega odstavka 45. člena tega zakona.

(2) Zbornica po uradni dolžnosti izbriše pravne in fizične osebe iz evidence detektivov oziroma detektivskih družb, če ji ne predložijo dokazil o uskladitvi poslovanja v roku iz prejšnjega odstavka.

73. člen
(dokončanje že začelih postopkov)

(1) Postopki varnostnih preverjanj, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Postopki podelitve licence, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po tem zakonu.

(3) Postopki odvzema licence, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(4) Disciplinski postopki zoper detektive, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(5) Postopki strokovnih nadzorov nad delom detektivov, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

74. člen
(uskladitev in vzpostavitev evidenc)

(1) Zbornica uskladi evidenco detektivov, ki opravljajo detektivsko dejavnost in evidenco obdobjnih usposabljanj s 55. in 61. členom tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Zbornica vzpostavi evidence iz 56., 57., 58., 59., 60. in 62. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

75. člen
(statut)

Zbornica uskladi statut in druge splošne akte, s katerimi zbornica ureja zadeve, ki so s tem zakonom določene kot javno pooblastilo, z določbami tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

76. člen
(veljavnost licenc in detektivskih izkaznic)

Certifikati o licencah in detektivske izkaznice, izdane na podlagi Zakona o detektivski dejavnosti (Uradni list RS, št. 17/11), ostanejo v veljavi.

77. člen
(sklenitev dogovorov o tehničnih podobnostih)

Upravljalci zbirk podatkov iz prvega odstavka 39. člena tega zakona, ki omogočajo elektronski dostop do svojih zbirk podatkov, in zbornica sklenejo dogovore o tehničnih podobnostih za omogočanje elektronskega dostopa detektivom do podatkov iz evidenc iz prvega odstavka 39. člena tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

78. člen
(prenehanje veljavnosti predpisov)

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati Zakon o detektivski dejavnosti (Uradni list RS, št. 17/11).

79. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

1. člen predloga zakona opredeljuje področje uporabe zakona. Zakon uvodoma določa pojem detektivske dejavnosti, v nadaljevanju pa v okviru splošnih določb ureja pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti, in sicer oblike dela detektivov, vpis v evidenco detektivov in evidenco detektivskih družb, posebnosti ureditve, ki se nanašajo na detektivsko družbo in detektiva podjetnika in zavarovanje odgovornosti za škodo. Predlog zakona ureja status in naloge Detektivske zbornice Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornica), disciplinsko odgovornost detektivov, disciplinske organe in disciplinski postopek in pogoje za pridobitev licence, varnostno preverjanje in mirovanje statusa, prenehanje veljavnosti in odvzem licence, izbris iz evidence detektivov in evidence detektivskih družb, usposabljanje in detektivski izpit, pravice in dolžnosti detektiva, pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti tujih detektivov v Republiki Sloveniji, priznavanje poklicnih kvalifikacij, pritožbe zoper delo detektivov, nadzor ter evidence. Predloga zakona ureja tudi druga vprašanja, ki se nanašajo na področje detektivske dejavnosti.

Predlagani drugi odstavek sledi veljavni ureditvi, ki je implementirala Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES, z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu²⁰. Le-ta ureja ustanavljanje in čezmejno opravljanje storitev. Direktiva 2006/123/ES je bila sprejeta predvsem z namenom pravno urediti prosto opravljanje storitev na notranjem trgu Evropske unije. Direktiva 2006/123/ES določa splošen pravni okvir, ki se uporablja za širok obseg storitvenih dejavnosti. Poleg prostega pretoka storitev in prostega ustanavljanja ponudnikov storitev od držav članic direktiva zahteva tudi uveljavitev ukrepov za odpravo ovir in razvoj storitvenih dejavnosti, kot so poenostavitev postopkov, uvedbo enotne kontaktne točke ter upravno sodelovanje med državami članicami. Rok za prenos Direktive 2006/123/ES v slovenski pravni red je potekel 28. 12. 2009. Republika Slovenija se je odločila, da bo Direktivo 2006/123/ES prenesla v svoj pravni red s sprejetjem Zakona o storitvah na notranjem trgu²¹. Ker ZSNT nekaterih vprašanj ni uredil po posameznih dejavnostih, je treba temeljna vprašanja v zvezi z direktivo, vključno s posebnostmi glede odločanja v upravnih postopkih, urediti tudi v področnih predpisih, jih spremeniti ter uskladiti z zahtevami in pravili, ki jih uveljavlja Direktiva 2006/123/ES.

K 2. členu:

V prvem odstavku sta opredeljena definicija in obseg detektivske dejavnosti, pri čemer predlog zakona za vsa ravnanja s podatki uporablja izraz »obdelava«, kar je v skladu z uveljavljeno terminologijo, ki jo uporabljata Zakon o varstvu osebnih podatkov²² in Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES²³. V tej zvezi gre v predlogu zakona za nadgradnjo obstoječega zakonskega okvirja, ki sledi novejši regulaciji varstva osebnih podatkov, pri čemer se lahko v okviru opravljanja detektivske dejavnosti obdelujejo le tisti podatki in informacije, ki so bili pridobljeni na podlagi izvajanja upravičenj, kot so določena s tem zakonom. Drugi pomemben segment detektivske dejavnosti sodi na področje preventivne dejavnosti, saj osebe, ki opravljajo detektivsko dejavnost, lahko naročniku svetujejo o načinih preprečevanja kaznivih ravnanj, ki se glede na škodljivost, nevarnost, glede na dobrine, interese in vrednote, ki jih družba varuje, delijo na kazniva dejanja, prekrške in disciplinske prestopke. Navedeno svetovanje zajema celoto ukrepov, ki jih je na podlagi ocene tveganja treba izvesti, da bi se naročnik takšnim tveganjem izognil oziroma da se le-ta zmanjšajo.

Detektivska dejavnost je regulirana gospodarska dejavnost, pri čemer se regulacija izvaja v javnem interesu zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb in oseb, ki neposredno opravljajo detektivsko dejavnost. Regulacija, ki jo izvaja ministrstvo,

²⁰ UL L št. 376/36, z dne 27. 12. 2006, stran 36; Direktiva 2006/123/ES.

²¹ Uradni list RS, št. 21/10; ZSNT.

²² Uradni list, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo in 177/20.

²³ Uradni list EU L, št. 119 z dne 4. 5. 2016, popravek Uradni list EU L, št. 127 z dne 23. 5. 2018.

pristojno za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), in predpostavlja določanje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti ter nadzor opravljanja detektivske dejavnosti, je potrebna zaradi zagotavljanja varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, v katere se lahko poseže pri izvajanju upravičenj, določenih s tem zakonom. Regulacija detektivske dejavnosti pomeni tako na eni strani odgovornost do naročnika in njegovo zaščito, na drugi strani pa zagotavlja strokovno odgovornost oseb pri opravljanju detektivske dejavnosti.

K 3. členu:

Predlagani člen v primerjavi z veljavno ureditvijo jasneje določa pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti z določitvijo možnih (pravnoorganizacijskih) oblik dela v okviru katerih se lahko opravlja detektivska dejavnost. V predlaganem členu se tako taksativno določa, da se lahko detektivska dejavnost opravlja le v naslednjih oblikah: i) individualno, kot svoboden poklic (predlog zakona to obliko poimenuje detektiv); ii) v pravnoorganizacijski obliki samostojnega podjetnika posameznika (predlog zakona ga poimenuje detektiv podjetnik) in iii) v obliki gospodarske družbe (predlog zakona jo poimenuje detektivska družba). Detektiv pa lahko opravlja svoj poklic tudi na podlagi delovnega razmerja pri detektivu podjetniku ali v detektivski družbi (predlog zakona ga poimenuje zaposleni detektiv). Pri zadnji možni obliki dela detektivov je upoštevana narava delovnega razmerja z vsemi elementi, kot jih določa 4. člen Zakona o delovnih razmerjih²⁴, s čimer se izključuje možnost opravljanja dela detektiva pri detektivu podjetniku ali v detektivski družbi na podlagi pogodb civilnega prava. V nasprotju z delovnim razmerjem je namreč narava dela na podlagi pogodb civilnega prava (na primer podjemne pogodbe) taka, da gre za precej fleksibilno izvajanje dela, medtem ko narava detektivske dejavnosti zahteva potrebo po neprestanem nadzoru nad izvajanjem dela (ki ga poleg delodajalca izvaja tudi Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve – v nadaljnjem besedilu: inšpektorat, na določenih področjih pa tudi zbornica), pri čemer se mora detektivska dejavnost izvajati v skladu z določbami tega zakona in določbami podzakonskih predpisov, ki urejajo izvajanje tega zakona. Institut zaposlenega detektiva se ureja smiselno enako, kot je urejen institut zaposlenega odvetnika v določbi 4. člena Zakona o odvetništvu²⁵, s čimer se (kot v navedenem zakonu) dopušča možnost, da so detektivi lahko tudi v delovnem razmerju pri detektivih podjetnikih ali detektivskih družbah.

Dosedanja ureditev detektivskih družb je v praksi povzročala veliko nejasnosti glede dopustnih možnosti opravljanja detektivske dejavnosti s strani pravnih oseb, saj posebnih pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti le-teh, razen obveznega vpisa detektivske dejavnosti v Poslovni register Slovenije, zaposlitve detektiva in zavarovanja odgovornosti za škodo, ni bilo določenih. Predlog zakona jasno določa možnost opravljanja detektivske dejavnosti pravnih oseb v dveh pravnoorganizacijskih oblikah, in sicer v statusni obliki družbe z neomejeno odgovornostjo družbenikov za obveznosti družbe ali v obliki družbe z omejeno odgovornostjo družbenikov za obveznosti družbe. Namen te določbe je v zagotovitvi večje pravne varnosti naročnikov detektivskih dejavnosti, saj predlog zakona poleg omejitve ustanavljanja drugih pravnoorganizacijskih oblik detektivske družbe, določa tudi posebne pogoje, ki jih mora izpolnjevati detektivska družba, da lahko pridobi pravico opravljati detektivsko dejavnost. Pri opravljanju detektivske dejavnosti gre za opravljanje pridobitne dejavnosti, saj detektivi svoje delo opravljajo za plačilo, kar pomeni, da se detektivska dejavnost šteje za dejavnost, katere izvajanje varuje prvi odstavek 74. člena Ustave. Navedeni člen Ustave določa, da je gospodarska pobuda svobodna, vendar pa se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo. Zakonodajalec torej lahko pravico do svobodne gospodarske pobude omeji le, če to zahteva javna korist. Ta pogoj pa je v primeru izvajanja detektivske dejavnosti, kot gospodarske dejavnosti, ki je regulirana iz razlogov varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb in detektiva, ki neposredno opravlja dejavnost, izpolnjen.

---

²⁴ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPdve, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US in 15/22; ZDR-1.

²⁵ Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 – odl. US, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14, 8/16 – odl. US, 46/16 in 36/19); ZOdv.

Predlagani peti odstavek določa, da lahko detektiv podjetnik in detektivska družba opravljata detektivsko dejavnost le, če jo registrirata kot glavno dejavnost (registrski organ za detektiva podjetnika je Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence, ki ga vpiše v Poslovni register Slovenije, registrski organ za detektivsko družbo pa je sodni register). V praksi se je namreč kot neprimerno izkazalo opravljanje detektivske dejavnosti s strani detektivov podjetnikov in detektivskih družb, ki imajo detektivsko dejavnost registrirano kot postransko dejavnost (ali pa subjekti detektivske dejavnosti sploh niso registrirali, kljub temu pa so slednjo na trgu ponujali), saj je detektivska dejavnost regulirana gospodarska dejavnost, ki jo država regulira v javnem interesu. Regulacija dejavnosti pa je nujno potrebna in pomembna zaradi zagotavljanja varstva človekovih pravic in svoboščin, v katere lahko poseže detektiv z uporabo upravičenj, ki jih ima po tem zakonu. V skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti²⁶, ki se nahaja v Prilogi 1 Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti²⁷, sodi detektivska dejavnost pod šifro »80.300 Poizvedovalna dejavnost«, ki zajema poizvedovalne dejavnosti in dejavnost zasebnih detektivov.

S predlaganim šestim odstavkom se za detektiva podjetnika in detektivsko družbo na novo opredeljuje tudi dejavnost, ki je nezdružljiva z opravljanjem detektivske dejavnosti. Nezdružljivost se nanaša na opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja, pri čemer je smiselno enaka nezdružljivost določena v prvem odstavku 18. člena Zakona o zasebnem varovanju²⁸ tudi za imetnika licence (gospodarska družba ali samostojni podjetnik posameznik, registriran v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in na trgu opravlja zasebno varovanje in ima licenco v skladu z ZZasV-1). Za imetnika licence se namreč na podlagi citirane določbe ZZasV-1 prepoveduje opravljanje nalog, ki so z zakonom podeljene detektivom.

V predlaganem sedmem odstavku se določa posebni pogoj za opravljanje detektivske dejavnosti za detektiva, detektiva podjetnika in detektivsko družbo, in sicer pogoj lastništva ali najemništva poslovnih prostorov v Republiki Sloveniji (enak pogoj je določen tudi kot pogoj za pridobitev licence na podlagi prvega odstavka 19. člena ZZasV-1). Navedeni pogoj za opravljanje detektivske dejavnosti v določenem obsegu omejuje pravico do svobodne gospodarske pobude iz 74. členu Ustave, ker opravljanje detektivske dejavnosti pogojuje z določenim tehničnim oziroma organizacijskim pogojem, vendar resno in objektivno opravljanje detektivske dejavnosti, kot regulirane dejavnosti zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb in detektiva, ki neposredno opravlja dejavnost, je vsekakor utemeljen razlog za omejitev pravice do svobodne gospodarske pobude. Način opravljanja detektivske dejavnosti ne more biti odvisen zgolj od presoje posameznega detektiva, temveč tudi od javnega interesa.

V osmem odstavku se določa, da vse določbe tega zakona, ki se nanašajo na detektiva, veljajo tudi za detektiva podjetnika, detektivsko družbo in zaposlenega detektiva, če ni določeno drugače.

K 4. členu:

Sestavine firme se na splošno določajo po določbah Zakona o gospodarskih družbah²⁹, vendar pa je predlagana določba 4. člena specialnejša od določb ZGD-1, saj natančneje določa sestavine, ki tvorijo firmo detektivov podjetnikov in detektivskih družb. Za detektiva podjetnika se tako dovoljuje samo ustanovitev firme, ki vsebuje (poleg imena in priimka detektiva podjetnika in skrajšane oznake, da gre za samostojnega podjetnika – s.p.), tudi posebno oznako, da detektiv podjetnik opravlja »detektivsko dejavnost«. Dalje se glede firme detektivske družbe z omejeno odgovornostjo določa, da mora vsebovati

---

²⁶ Standardna klasifikacija dejavnosti (SKD) je obvezen nacionalni standard za evidentiranje, zbiranje, obdelovanje, analiziranje, posredovanje in izkazovanje podatkov, pomembnih za spremljanje stanj in gibanj na ekonomskem in socialnem področju ter na področju okolja in naravnih virov.

²⁷ Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08.

²⁸ Uradni list RS, št. 17/11; ZZasV-1.

²⁹ Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21; ZGD-1.

navedbo, da gre za detektivsko družbo (in oznako d.o.o.), enako se določa tudi za firmo detektivske družbe z neomejeno odgovornostjo, ki mora poleg navedbe, da gre za detektivsko družbo vsebovati tudi priimek vsaj enega družbenika, z navedbo, da je družbenikov več, ter označbo statusne oblike (d. n. o.). Posebno ureditev glede firme detektiva podjetnika in detektivske družbe z obvezno oznako oziroma navedbo, da gre za detektivsko dejavnost oziroma za detektivsko družbo, utemeljujejo razlogi transparentnosti poslovanja ter zaupanje naročnika v usposobljenost izvajalca storitev na področju detektivske dejavnosti.

K 5. členu:

Člen v prvem in drugem odstavku določa konstitutivni element vpisa detektivov, detektivov podjetnikov in zaposlenih detektivov v evidenco detektivov in vpisa detektivskih družb v evidenco detektivskih družb. Fizična oziroma pravna oseba (ki namerava opravljati detektivsko dejavnost v eni izmed dopustnih oblik iz predlaganega 3. člena tega zakona) pridobi pravico opravljati detektivsko dejavnost šele z vpisom v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb. Vpis v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb je tako obvezen pogoj za opravljanje detektivske dejavnosti, s čimer se zasleduje tudi javni interes, saj se pri vpisu v evidenco ugotavlja izpolnjevanje vseh pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti, kot jih določa predlog zakona.

S predlaganim tretjim odstavkom se ureja postopek za vpis v evidenco detektivov, ki se uvede na podlagi predloga. Ker se v evidenco detektivov predvideva vpis detektivov, detektivov podjetnikov in zaposlenih detektivov, mora predlog za vpis vložiti fizična oseba, ki namerava opravljati detektivsko dejavnost individualno, kot samostojni poklic (torej v obliki detektiva) oziroma fizična oseba, ki namerava samostojno opravljati detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja (torej v obliki detektiva podjetnika) oziroma fizična oseba, ki bo detektivsko dejavnost opravljala v obliki delovnega razmerja – kot zaposleni detektiv. Predlog za vpis v evidenco mora vsebovati osebne podatke predlagatelja, torej ime in priimek za fizično osebo oziroma firmo fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja, enotno matično številko občana za fizično osebo (v nadaljnjem besedilu: EMŠO), matično številko fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja, podatek o državljanstvu, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča fizične osebe oziroma podatek o sedežu in poslovnem naslovu fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja (če ima samostojni podjetnik ustanovljeno podružnico, ki namerava opravljati detektivsko dejavnost, se zahteva tudi poslovni naslov te podružnice). Predlogu mora predlagatelj predložiti tudi kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte, dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov (prostor, ki je namenjen za opravljanje detektivske dejavnosti in ga je potrebno zagotoviti pred pričetkom poslovanja – izpolnjevanje navedenega pogoje je v skladu s predlagano določbo sedmega odstavka 3. člena predviden le za detektiva, detektiva podjetnika in detektivsko družbo), zagotoviti mora podatek o nazivu in stopnji pridobljene izobrazbe (ker se podatek o nazivu in stopnji pridobljene izobrazbe obdeluje že v okviru postopka za podelitev licence, v katerem mora prosilec le-te predložiti tudi dokazilo o pridobljeni izobrazbi, se z navedbo tega podatka zagotavlja celovitost podatkov, ki so vezani na pridobitev licence, s tem pa na izpolnjevanje enega izmed pogojev za vpis v evidenco detektivov). Predlogu je potrebno predložiti tudi dokazilo o zavarovanju odgovornosti za škodo (saj je zavarovanje odgovornosti za škodo eden izmed pogojev za vpis za evidenco detektivov, s tem pa opravljanje detektivske dejavnosti), dokazilo o opravljenem detektivskem izpitu, podatek o datumu in številki izdane licence, pisno izjavo detektiva podjetnika oziroma detektivske družbe, iz katere izhaja, da bo fizična oseba, ki predlaga vpis v evidenco detektivov, opravljala delo v obliki delovnega razmerja pri detektivu podjetniku oziroma detektivski družbi, ki je podala izjavo ter dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti kot glavne dejavnosti, ki ga predloži fizična oseba, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja.

V predlaganem četrtem odstavku se ureja postopek za vpis v evidenco detektivskih družb, ki se začne z vložitvijo predloga zakonitega zastopnika pravne osebe, ki namerava opravljati detektivsko dejavnost v eni izmed oblik iz tretjega odstavka 3. člena tega zakona (torej v obliki družbe z neomejeno osebno

odgovornostjo družbenikov za obveznosti družbe ali v obliki družbe z omejeno odgovornostjo družbenikov za obveznosti družbe). Predlog bo moral vsebovati: ime in priimek ter naslov stalnega in začasnega prebivališča vsakega družbenika in poslovodje, ime oziroma firmo, sedež in poslovni naslov družbe in poslovni naslov podružnice, kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte, dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov, ime in priimek ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča osebe, ki je pooblaščen za zastopanje, izvod družbene pogodbe, dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti kot glavne dejavnosti, dokazilo, da so družbeniki vpisani v evidenco detektivov ter dokazilo, da za zakonitega zastopnika pravne osebe, družbenika, ki vodi posle pravne osebe ter za osebo, ki ima v lasti vsaj 25-odstoten lastniški ali upravljavski delež pravne osebe (v nadaljnjem besedilu: povezana oseba), ki so bile preverjene v postopku varnostnega preverjanja, ne obstajajo varnostni zadržki.

Vpis v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb izvaja zbornica, ki na podlagi prejetega predloga fizične oziroma pravne osebe, ki se želi vpisati v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb, s tem pa opravljati detektivsko dejavnost, preveri, ali predlog izpolnjuje vse pogoje za vpis, kot so določeni v tretjem (za fizično osebo) oziroma četrtem odstavku (za pravno osebo) navedenega člena.

Če (upravičeni) predlagatelj vloži popoln predlog (vlogo s predpisano vsebino je predložila upravičena oseba, vloga pa vsebuje tudi vse predpisane podatke in listine, s katerimi se dokazujejo dejstva, ki so pomembna za vpis v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb) za vpis v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb, zbornica najkasneje v 15 dneh opravi predlagani vpis v ustrezno evidenco. O opravljenem vpisu v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb izda zbornica predlagatelju potrdilo v treh delovnih dneh po opravljenem vpisu. Z izdajo potrdila se manifestira vpis v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb, s čimer se predlagatelj seznanja o dejstvu pridobitve pravice za opravljanja detektivske dejavnosti. V primeru, da zbornica na podlagi vloženega predloga ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji za vpis v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb, predlog zavrne.

K 6. členu:

Detektivske družbe so namenjene izvajanju detektivske dejavnosti, saj lahko detektivske družbe registrirajo detektivsko dejavnost le kot glavno dejavnost (skladno s petim odstavkom 3. člena predloga zakona). Zato se v predlaganem členu (smiselno enako kot je to urejeno glede odvetniških družb v 37. členu ZOdv) določa obveznost, da so družbeniki detektivske družbe lahko le detektivi, ki v detektivski družbi opravljajo detektivsko dejavnost. Ker se lahko na podlagi 86. člena ZDG-1 v družbah z neomejeno odgovornostjo prenese upravičenje za vodenje poslov na tretjo osebo (torej na osebo, ki ni družbenik), se v predlaganem členu omejuje pravica do vodenja poslov detektivske družbe na način, da ima pravico in dolžnost voditi posle detektivske družbe le detektiv, s čimer se izključuje možnost prenosa tega upravičenja na tretjo osebo, ki ni detektiv.

K 7. členu:

Predlog zakona v tem členu napotuje na uporabo določb ZGD-1, če ta zakon ne določa drugače, in sicer glede ustanovitve in poslovanja detektiva podjetnika in detektivske družbe.

K 8. členu:

Predlagani člen v primerjavi z veljavno ureditvijo ohranja opravljanje (detektivske) študijske prakse ter detektivsko pripravništvo, izpušča pa možnost opravljanja vajeništva, saj se v praksi slednje ni izvajalo. Študijska praksa ali detektivsko pripravništvo se lahko opravlja pri detektivu, pri čemer se upošteva predlagano določbo osmega odstavka 3. člena tega zakona šteje, da se študijska praksa in detektivsko pripravništvo lahko opravljata tudi pri detektivu podjetniku, detektivski družbi ali zaposlenemu detektivu. Cilj študijske prakse pri detektivu je, da študent svoje teoretično znanje nadgradi s praktičnim vidikom in s tem dobi celovit vpogled v delo detektiva in v opravljanje detektivske dejavnosti. Pred začetkom opravljanja študijske prakse se izvedejo vsa potrebna administrativna opravila, kot jih določijo

posamezne visokošolske ustanove. Namen detektivskega pripravništva pa je, da se osebe usposabljujejo za samostojno opravljanje poklica detektiva.

Glede opravljanja detektivskega pripravništva se na novo (v primerjavi z veljavno ureditvijo) ureja delovnopravna podlaga za njegovo opravljanje, in sicer se lahko opravlja v obliki delovnega razmerja ali pa volontersko (brez sklenjene pogodbe o zaposlitvi). S tem, ko se v predlaganem členu določa možnost opravljanja volonterskega pripravništva, se v skladu z določbo 124. člena ZDR-1 ureja pravna podlaga za dopustno opravljanje te vrste pripravništva. Sicer se za pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz opravljanja pripravništva, in posebej niso urejene v navedenem členu, uporabljajo določbe od 120. do 124. člena ZDR-1. V primerjavi z veljavno ureditvijo se v predlaganem členu določa tudi najdaljše trajanje pripravništva, in sicer šest mesecev.

Kot določeno v veljavni ureditvi, se študijska praksa ali detektivsko pripravništvo lahko opravlja le pod stalnim neposrednim nadzorom detektiva (mentorja), s čimer se preprečuje možnost zlorab pri opravljanju detektivske dejavnosti in izvajanju upravičenj, ki jih ima detektiv po tem zakonu. Prav tako se ohranja ureditev, da morajo biti osebe, ki opravljajo študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo, pred opravljanjem študijske prakse ali detektivskega pripravništva varnostno preverjene v skladu z določbami tega zakona.

K 9. členu:

S predlaganim členom se sledi že uveljavljeni ureditvi glede zahteve za sklenitev obveznega zavarovanja odgovornosti za škodo, pri čemer se obveznost zavarovanja veže na fizično osebo, ki opravlja detektivsko dejavnost, torej na detektiva, detektiva podjetnika in zaposlenega detektiva. Namen takšne ureditve z izključitvijo detektivske družbe iz obveznosti zavarovanja odgovornosti za škodo je v tem, da detektivska družba kot pravna oseba ne izvaja upravičenj detektiva, ki so s tem zakonom podeljena le detektivom, zaradi česar neposredno ne more povzročiti protipravnega ravnanja s škodno posledico, lahko pa to sicer storijo pri njej zaposleni detektivi (ali družbeniki, ki izvajajo detektivsko dejavnost). Glede na navedeno se obveznost zavarovanja veže tudi na zaposlene detektive. V primeru, da detektiv podjetnik ali detektivska družba zaposlujeta enega ali več detektivov pa slednji lahko v skladu s predlaganim četrtem odstavkom skleneta eno zavarovalno polico za zavarovalno leto, s katero zavarujeta odgovornosti za škodo vse svoje zaposlene detektive, pri čemer mora polica v tem primeru vsebovati poimenske podatke teh detektivov. V navedenem primeru je vprašanje o tem kdo nosi strošek zavarovanja predmet notranjega dogovora med detektivom podjetnikom oziroma detektivsko družbo, kot delodajalcem, in zaposlenim detektivom.

Obveznost zavarovanja (poklicne) odgovornosti se nanaša na škodo, ki bi lahko nastala naročniku ali tretjim osebam in izvira iz storitev ali opustitev detektiva, detektiva podjetnika in zaposlenega detektiva pri opravljanju detektivske dejavnosti. Takšna storitev ali opustitev pa mora povzročiti škodo, kar pomeni, da mora obstajati med njegovo storitvijo ali opustitvijo in škodo ustrezna vzročna zveza skladno s teorijo obligacijskega prava. Zavarovanje odgovornosti za škodo je treba skleniti še pred začetkom opravljanja detektivske dejavnosti oziroma pred vpisom v evidenco detektivov, pri čemer mora takšno zavarovanje (po vpisu v evidenco detektivov) trajati celotno obdobje opravljanja dejavnosti.

Zavarovanje krije škodo zaradi civilnopravnih odškodninskih zahtevkov (zavarovalni primeri), ki jih naročniki ali tretje osebe uveljavljajo proti zavarovancu (detektivu) za škodo, ki jim je nastala zaradi opravljanja detektivske dejavnosti.

Enako kot v veljavni ureditvi je določena minimalna zavarovalna vsota v višini 42.000 eurov za vsak zavarovalni primer in za vse zavarovalne primere v zavarovalnem letu v višini 84.000 eurov. Člen tudi določa, kot že izpostavljeno v uvodu obrazložitve k obravnavanemu členu, da mora obravnavano zavarovanje odgovornosti kriti odgovornost za ravnanje vseh oseb, ki opravljajo detektivsko dejavnost.

K 10. členu:

V zbornico se obvezno združujejo le detektivi, ki so fizične osebe (detektivi, ki opravljajo detektivsko dejavnost individualno kot svoboden poklic, detektivi podjetniki in zaposleni detektivi). Obvezno članstvo detektivov je posledica nalog zbornice, ki je pravna oseba javnega prava in ki deluje v javnem interesu. Javni interes, ki utemeljuje obveznost članstvo v zbornici, izhaja iz nalog, ki jih zbornica opravlja na podlagi javnega pooblastila (podeljevanje in odvzemanje licenc za opravljanje detektivske dejavnosti, izdajanje detektivskih izkaznic, opravljanje nalog, povezanih z opravljanjem detektivske dejavnosti tujih detektivov v Republiki Sloveniji, vodenje evidenc, določenih s tem zakonom, organiziranje in izvajanje obdobjnih usposabljanj detektivov ter opravljanje strokovnih nadzorov nad delom detektivov). Obvezno članstvo zbornici zagotavlja neodvisnost in strokovno izvajanje nalog, hkrati pa lahko zbornica z obveznim članstvom izvaja nadzor nad delom vseh detektivov, s čimer se zagotavlja verodostojnost in strokovnost dela detektivov.

Drugi odstavek določa obveznost zbornice za sprejem Statuta Detektivske zbornice Republike Slovenije³⁰, s katerim se, v primerjavi z veljavno ureditvijo, širijo in podrobneje določajo vprašanja, ki jih Statut mora urejati in so potrebna za delovanje zbornice in ki v zakonu niso drugače ali posebej urejena, poleg tega pa je v posameznih členih mestoma še odkazano na podrobnejše urejanje v Statutu.

Člen v tretjem in četrtem odstavku (smiselno enako kot je to urejeno za Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirsko zbornico Slovenije v 50. členu Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti³¹) predpisuje obveznost pridobitve soglasja ministrstva pred objavo Statuta in drugih splošnih aktov, ki jih zbornica sprejema za ureditev javnega pooblastila iz tega zakona. Prav tako se na zakonski ravni predpisuje način objave Statuta in drugih splošnih aktov, ki jih zbornica sprejema zaradi izvajanja javnega pooblastila. Obveznost objave je v veljavni ureditvi določena v Statutu, kar pa je v neskladju z določbo 7. člena Zakona o Uradnem listu Republike Slovenije³², ki ne predvideva statuta, kot akta na podlagi katerega se lahko določi objava v uradnem listu. Z določitvijo predhodne obveznosti pridobitve soglasja ministrstva se izvaja nadzor nad zakonitostjo splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, s čimer se tudi v predlogu zakona naslavlja pravica nadzora nad nosilci javnih pooblastil, kot je sicer določena v 72. členu Zakona o državni upravi³³.

K 11. členu:

Člen ureja vse naloge zbornice, ki se v primerjavi z veljavno ureditvijo, bistveno ne spreminjajo. Zbornica sprejema kodeks poklicne etike³⁴, predlaga ministrstvu program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, poklicne standarde in kataloge strokovnih znanj in spretnosti ter način opravljanja detektivskega izpita, predlaga ministrstvu obrazec detektivske izkaznice, organizira in izvaja obdobjna usposabljanja detektivov, podeljuje in odvzema licenco za opravljanje detektivske dejavnosti in detektivsko izkaznico, opravlja naloge, povezane z opravljanjem detektivske dejavnosti tujih detektivov v Republiki Sloveniji, vodi s tem zakonom predpisane evidence ter pridobiva podatke za potrebe njihovega zbiranja oziroma vnosa v evidence, opravlja pa tudi strokovni nadzor nad delom detektivov (strokovni nadzor se izvaja tako nad delom detektivov kot tudi detektivov podjetnikov, detektivskih družb in zaposlenih detektivov – v tem delu se uporabi nomotehnično pravilo iz tretjega odstavka 8. člena predloga zakona).

Zbornica skrbi predvsem za razvoj stroke, dejavnosti in standardov, urejanje odnosov med svojimi člani ter jih zastopa v odnosu do državnih organov in javnosti. Ena od pomembnejših nalog v tem segmentu je tako priprava predloga programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja (in sicer ločeno za

³⁰ Uradni list RS, št. 64/2021, 23.4.2021; Statut.

³¹ Uradni list RS, št. 61/17; ZAID.

³² Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 109/09, 38/10 – ZUKN, 60/17 – ZPVPJN-B in 3/22 – ZDeb.

³³ Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21 in 189/21; ZDU-1.

³⁴ Kodeks poklicne etike detektivov določa načela delovanja detektivov pri opravljanju detektivske dejavnosti in pravila ravnanja za spoštovanje in uveljavljanje sprejetih načel pri operativnem delu detektiva.

usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva ter za obdobja usposabljanja), poklicnih standardov in kataloge strokovnih znanj in spretnosti ter način opravljanja detektivskega izpita. Določene naloge zbornica izvaja na podlagi javnega pooblastila. Na ta način se zagotavlja strokovnost opravljanja strokovnih nalog, ki so ji podeljene na podlagi javnega pooblastila. Med te (upravne) naloge sodijo podelitev in odvzem licence za opravljanje detektivske dejavnosti in detektivske izkaznice, opravljanje nalog po zakonu, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev, vodenje s tem zakonom predpisanih evidenc, pridobivanje podatkov za potrebe njihovega zbiranja oziroma vnosa v evidence, organiziranje in izvajanje obdobjih usposabljanj detektivov ter opravljanje strokovnega nadzora nad delom detektivov. V predlagani ureditvi se pri nalogi vodenja evidenc pridružuje še dodatna naloga zbornice, in sicer pridobivanje podatkov za potrebe zbiranja podatkov in vnosa v evidence, saj bo zbornica s konstitutivnostjo vpisa detektivov, detektivov podjetnikov, zaposlenih detektivov in detektivskih družb v evidenco detektivov in evidenco detektivskih družb izvajala posebno nadzorstveno funkcijo – predvsem v luči preverjanja obstoja pogojev za ohranitev njihovega vpisa v teh evidencah, s tem pa statusa dovoljenja za opravljanje detektivske dejavnosti.

Detektivska dejavnost je regulirana dejavnost, zbornica pa določen obseg nalog izvaja na podlagi javnega pooblastila. Iz tega razloga se v tretjem odstavku določa zbornici nova obveznost letnega pisnega poročanja o svojem delovanju oziroma o izvajanju nalog iz svoje pristojnosti. Namen poročanja zbornice je seznanitev ministrstva o poslovanju zbornice v preteklem koledarskem letu (na primer poročanje o številu vpisanih detektivov, zaposlenih detektivov, detektivov podjetnikov in detektivskih družb v evidenco detektivov in evidenco detektivskih družb, v tej zvezi pa tudi poročanje o številu izbrisanih iz navedenih evidenc in o vrsti razlogov, ki so izbris utemeljevali, dalje o številu uvedenih disciplinskih postopkov, strokovnih nadzorov nad delom detektivov, obravnavanih pritožb zoper delo detektivov, številom podeljenih in odvzetih licenc, itd.), zbornica pa bo v okviru navedenega poročanja imela možnost neposredno izpostaviti morebitno problematiko delovanja oziroma poslovanja ter opozarjati na morebitno problematiko v luči izvajanja normativne ureditve. Zbornica bo na podlagi predlagane ureditve pisno poročala ministrstvu do 30. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto (določitev roka za poročanje je sistemsko konsistentna z rokom za poročanje reprezentativnega združenja po določbah ZZasV-1, naveden rok pa ministrstvu zagotavlja tudi pravočasno načrtovanje opravljanje nadzorov nad delovanjem nosilcev javnih pooblastil v posameznem koledarskem letu). Po prejemu poročila je za ministrstvo določena obveznost oblikovanja mnenja, v katerem se bo opredelilo do posameznih segmentov delovanja in drugih izpostavljenih vsebin.

Zbornica v okviru izvajanja upravnih nalog izdaja tudi odločbe, zato se v četrtem odstavku tako kot doslej izrecno ureja pravica do pritožbe zoper odločbe, o kateri na drugi stopnji odloča ministrstvo.

K 12. členu:

Predlog zakona, enako kot v veljavni ureditvi, določa nadzor in odvzem javnega pooblastila, ki ju izvaja ministrstvo. V okviru nadzora ministrstvo pridobi podatke o tem, ali zbornica še izpolnjuje pogoje za izvajanje javnega pooblastila in ali naloge, ki so ji bile podeljene v okviru javnega pooblastila, izvaja v skladu s predpisi. Za izvajanje nadzorstva se določa imenovanje posebne komisije, ki ji predlog zakona omogoča pravno podlago za delovanje in ukrepanje, pri čemer je vzpostavljen tako nadzor v zvezi z izdajanjem posamičnih aktov in materialnih dejanj zbornice kakor tudi v zvezi z izdajanjem predpisov zbornice. Z organizacijskega vidika bo vsakokratna komisija imenovana za izvajanje posamičnega nadzora, torej bo imenovana »ad hoc« (poudariti je, da ne bo imenovana stalna komisija).

V četrtem odstavku so taksativno naštetih razlogi, zaradi katerih lahko ministrstvo zbornici odvzame javno pooblastilo za opravljanje upravnih nalog. Razlogi za odvzem javnega pooblastila bodo podani, če zbornica nezakonito ali neupravičeno opravi vpis v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb (gre za nov razlog v predlagani ureditvi, saj je predviden konstitutivni učinek vpisa v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb, pri čemer se lahko vpis opravi le pod pogojem, da predlagatelj za vpis izpolnjuje vse pogoje, kot določene v predlagani ureditvi), nezakonito, neupravičeno ali v nasprotju

z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, podeli ali odvzame licenco za opravljanje detektivske dejavnosti, če v skladu s tem zakonom ne vodi evidenc, ne pridobiva podatkov iz uradnih evidenc za potrebe ugotavljanja izpolnjevanja pogojev po tem zakonu za opravljanje detektivske dejavnosti ali ne vzdržuje evidenc, ki jih mora voditi po tem zakonu, dalje, če ne spoštuje rokov in postopkov, ki urejajo priznavanje poklicnih kvalifikacij tujim detektivom za opravljanje reguliranih poklicev, če za vodenje in odločanje v upravnih postopkih in postopkih priznavanja poklicnih kvalifikacij nima za to usposobljene osebe, če v skladu s tem zakonom ne organizira in izvaja obdobjnih usposabljanj detektivov ali, če ne opravlja strokovnega nadzora nad delom detektivov.

Če ministrstvo v okviru nadzora ugotovi nepravilnosti, ki predstavljajo razlog za odvzem javnega pooblastila, zbornico na to opozori in ji določi rok za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, pri čemer rok za odpravo nepravilnosti ne sme biti daljši od 15 dni. V roku, ki ga določi ministrstvo, zbornica mora odpraviti ugotovljene nepravilnosti, v nasprotnem primeru ministrstvo javno pooblastilo odvzame do odprave nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti. Zoper odločbo o odvzemu javnega pooblastila ni dovoljena pritožba, mogoč pa je upravni spor, ki se rešuje v skladu z zakonom, ki ureja upravni spor.

Ministrstvo v odločbi o odvzemu javnega pooblastila določi rok, z iztekom katerega, se javno pooblastilo odvzame. S tem dnevom prevzame ministrstvo od zbornice naloge, ki izhajajo iz 4., 5., 6., 7. in 8. točke prvega odstavka 11. člena tega zakona. V teh primerih ministrstvo prevzame vlogo zbornice.

K 13. členu:

Predlog zakona v obravnavanem členu, v primerjavi z veljavno ureditvijo, na zakonski ravni definira strokovni nadzor, ki ga opravlja zbornica (v veljavni ureditvi je strokovni nadzor naveden zgolj kot ena izmed nalog, ki jih opravlja zbornica, podrobneje pa je strokovni nadzor urejen v 8. členu Statuta), saj gre za nalogo, ki jo zbornica opravlja na podlagi javnega pooblastila. S strokovnim nadzorom zbornice se omogoča sistematični nadzor dela detektivov in s tem sprožanje bodisi inšpekcijskih bodisi disciplinskih postopkov zaradi morebiti ugotovljenih kršitev, s tem pa posredno tudi zagotavljanje večje kvalitete opravljanja detektivske dejavnosti. Glede na navedeno se v obravnavanem členu predloga zakona na zakonski ravni ureja namen strokovnega nadzora, pri čemer se podrobnejša vsebina izvajanja strokovnega nadzora določi v podzakonskem aktu, ki ga izda minister. S tem se ministrstvu omogoča vloga pri izvajanju instituta strokovnega nadzora, kot regulatornega organa. Nadzor se bo izvajal kot redni ali izredni.

K 14. členu:

V primerjavi z veljavno ureditvijo se v III. poglavju predloga zakona nadgrajuje ureditev disciplinske odgovornosti detektivov na način podrobnejšega urejanja tega instituta. Glede na navedeno se v predlogu zakona disciplinska odgovornost sistemsko ureja na zakonski ravni tako, da se splošno uredi pomen disciplinske kršitve ter z določitvijo disciplinskih ukrepov. V predlaganem členu je v prvem odstavku vzpostavljeno splošno načelo glede vestnosti opravljanja detektivske dejavnosti in odgovornosti za kršitve dolžnosti pri njenem opravljanju.

V drugem odstavku predloga zakona se napotuje na Statut, kot ključni dokument, v katerem bodo podrobno določena dejanja, ki bodo pomenila kršitve dolžnosti pri opravljanju detektivske dejavnosti ter ostale vsebine glede disciplinske odgovornosti, kot so določene v nadaljevanju tega poglavja.

K 15. členu:

Predlog v tem členu na zakonski ravni uokvirja možne disciplinske ukrepe, ki bodo podrobneje urejeni in povezani s posameznimi kršitvami v Statutu. Disciplinski ukrepi so v prvem odstavku razvrščeni od najmilejšega do najhujšega, pri čemer se ohranjajo vrste možnih disciplinskih ukrepov, kot so že sedaj urejeni v veljavnem Statutu.

K 16. členu:

Kot je že obrazloženo k 14. členu predloga zakona, je določen Statut, kot temeljni dokument, v katerem bodo podrobneje določeni tudi disciplinski organi in disciplinski postopek.

K 17. členu:

Predlagani člen določa obveznost posameznikov, ki se želijo vpisati v evidenco detektivov, s tem pa pridobiti pravico do opravljanja detektivske dejavnosti, da pridobijo licenco za opravljanje detektivske dejavnosti. Detektiv, ki pridobi veljavno licenco pa mora, kot obrazloženo v 5. členu predloga zakona, izpolnjevati tudi posebne pogoje, določene s tem zakonom, ki upravičujejo vpis v evidenco detektivov. Šele z vpisom v evidenco detektivov pridobi posamezniki pravico do opravljanja detektivske dejavnosti. Pridobitev licence je tako v predlogu zakona določen kot eden izmed pogojev za vpis v evidenco detektivov, pri čemer se obveznost pridobitve licence nanaša na fizične osebe, ki bodo detektivsko dejavnost opravljale individualno kot svoboden poklic, kot detektiv podjetnik oziroma osebe, ki bodo detektivski poklic opravljale na podlagi delovnega razmerja pri detektivu podjetniku ali v detektivski družbi.

Licenca je javna listina, ki dokazuje strokovno usposobljenost detektiva za samostojno opravljanje detektivske dejavnosti na območju Republike Slovenije. Licenca ima pravno naravo upravne odločbe, ki se podeli v upravnem postopku, v katerem zbornica odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih fizičnih oseb. Ob izpolnjevanju pogojev, določenih s tem zakonom za podelitev licence, veljavnost le-te ni časovno omejena. Licenca se posamezniku, ki izpolnjuje pogoje za podelitev licence, podeli s certifikatom o licenci.

Kot pojasnjeno k predlaganemu 5. členu, ima vpis v evidenco detektivov konstitutivni učinek na podlagi katerega pridobi fizična oseba pravico do opravljanja detektivske dejavnosti. Glede na navedeno je smiselno, da se na vpis v evidenco veže tudi izdaja detektivske izkaznice (smiselno enako kot to ureja 32. člen ZOdv), ki je v primerjavi z veljavno ureditvijo vezana na podelitev certifikata o licenci. Obliko, ceno in vsebino certifikata o licenci in detektivske izkaznice določi minister.

V predlaganem tretjem odstavku se, enako kot v veljavni ureditvi, določa za detektiva dolžnost, da je dolžan detektivsko izkaznico pokazati na zahtevo osebe, na katero se nanašajo detektivova upravičenja, policista ali inšpektorja, prav tako pa se določba nadgrajuje z obveznostjo stalne nošnje med opravljanjem detektivske dejavnosti.

K 18. členu:

Vloga za pridobitev licence obravnava zbornica, k njej pa se priložijo pisna dokazila o izpolnjevanju pogojev za podelitev licence. Postopek za podelitev licence se začne na podlagi vloge posameznika oziroma prosilca. Obrazec vloge ni obvezen, mora pa vloga vsebovati vse podatke in dokazila, kot jih določa podzakonski akt, ki ga izda minister (v primeru, da je vloga pomanjkljiva, prosilec pa v določenem roku pomanjkljivosti ne odpravi, zbornica vlogo zavrže). V postopku za pridobitev licence se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek (razen če ni v tem zakonu urejeno drugače), zato se mora glede obveznih sestavin vloge upoštevati tudi prvi odstavek 66. člena Zakona o splošnem upravnem postopku³⁵, ki določa, da mora biti vloga razumljiva in obsegati vse, kar je treba, da se lahko obravnava. Predvsem mora obsegati: navedbo organa, kateremu se pošilja, zadevo, katere se tiče, zahtevek oziroma predlog, navedbo o tem, kdo je morebitni zastopnik ali pooblaščenec, osebno ime, firmo oziroma osebno ime vlagatelja, prebivališče (naslov) oziroma sedež vložnika oziroma njegovega zastopnika ali pooblaščenca.

Če zbornica v postopku odločanja o podelitvi licence ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za podelitev licence, prosilcu podeli certifikat o licenci, ki pomeni pozitivno upravno odločbo v zadevi. Zbornica

---

³⁵ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; ZUP.

zavrne vlogo, če na podlagi predloženih javnih listin in dokazil oziroma na podlagi pridobljenih podatkov iz uradnih evidenc ugotovi, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za pridobitev licence.

Predlog člena v tretjem odstavku na novo določa pravno podlago za brezplačno pridobivanje podatkov (ki so potrebni za odločanje o podelitvi licence), ki jih bo zbornica lahko zahtevala od državnih organov, samoupravne lokalne skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, pri čemer bodo le-ti dolžni posredovati podatke najkasneje v roku 15 dni. V veljavni ureditvi je sicer pravica zbornice do pridobitve in uporabe podatkov za potrebe ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti urejena v 49. členu ZDD-1, vendar se namen pridobitve veže na vodenje in upravljanje zbirk podatkov, ne pa tudi na potrebo preverjanja izpolnjevanja pogojev za pridobitev licence, zato se v predlagani določbi jasno ureja ta pravica zbornice, s čimer se bo zasledovalo načelo hitrosti v postopku odločanja o podelitvi licence.

K 19. členu:

Člen določa kumulativne pogoje za pridobitev licence. V primerjavi z veljavno ureditvijo se pogoj izobrazbe iz druge alineje predlaganega člena vsebinsko prilagodi temeljnemu stopenjskemu izobraževanju v skladu z Zakonom o slovenskem ogrodju kvalifikacij, ki določa enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji³⁶. Tako se bo štelo, da pogoj vezan na pridobljeno izobrazbo izpolnjuje prosilec, ki je pridobil izobrazbo po prejšnjem visokošolskem strokovnem izobraževanju ali po najmanj visokošolskem strokovnem izobraževanju (prva bolonjska stopnja) ali najmanj po visokošolskem univerzitetnem izobraževanju (prva bolonjska stopnja). V predlaganem členu se izpušča pogoj, ki določa, da prosilec v zadnjih dveh letih pred vložitvijo vloge ni opravljal nalog policista, pooblaščenega uradne osebe v Slovensko obveščevalno-varnostni agenciji ali Obveščevalni varnostni službi ministrstva, pristojnega za obrambo. Z navedenim pogojem se v veljavni ureditvi zasleduje cilj preprečevanja pooblaščenim uradnim osebam (zlasti delavcem državne varnosti), da bi po prenehanju delovnega razmerja kot detektivi uporabljali podatke in stike, pridobljene v času opravljanja zaposlitve pri prej navedenih delodajalcih. Razlog izhaja tudi iz tega, da so te osebe zaradi pridobljenih znanj in drugih okoliščin v veliki konkurenčni prednosti pred drugimi osebami, ki na trgu že opravljajo detektivsko dejavnost oziroma se zanje potegujejo. Po oceni predlagatelja zakona navedeni pogoj predstavlja prekomeren poseg v svobodo zaposlovanja pooblaščenih uradnih oseb, pri čemer je povsem razumno pričakovati, da bo detektiv pri opravljanju dejavnosti uporabil vse znanje in vedenje, ki ga ima, lahko pa je to znanje in vedenje posledica izkušenj, pridobljenih v okviru preteklih zaposlitev. Prav tako je dvoletno obdobje, na katero se nanaša prepoved veljavne ureditve takšno, da ni mogoče pričakovati, da bodo po izteku tega obdobja podatki in stiki, pridobljeni v pretekli zaposlitvi, neuporabni oziroma da se bo njihova uporabnost zmanjšala. V primerjavi z veljavno ureditvijo se na novo določa tudi pogoj v predlagani peti alineji tega člena, ki izključuje prosilce, zoper katere je bil v obdobju zadnjih dveh let že izrečen ukrep pogojnega odvzema licence ali ukrep trajnega odvzema licence ter ukrep prepovedi ponovne pridobitve licence še traja.

Preostali pogoji za pridobitev licence ostajajo enaki kot v veljavni ureditvi, in sicer državljanstvo Republike Slovenije ali države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije (v nadaljnjem besedilu: države članice EU, EGP in Švice), opravljen izpit za detektiva (z opravljanjem izpita za detektiva se zagotavlja strokovno usposobljenost oseb za izvajanje detektivske dejavnosti, s čimer se posledično zagotavlja varnost naročnikov in tretjih oseb) in opravljeno varnostno preverjanje v okviru katerega ni ugotovljenih varnostnih zadržkov (z varnostnim preverjanjem se opravi poizvedba, ali so za prosilca podani varnostni zadržki, ki onemogočajo opravljanje detektivske dejavnosti).

K 20. členu:

---

³⁶ Uradni list RS, št. 104/15.

Varnostno preverjanje je poizvedba, ki jo opravi ministrstvo in katere namen je zbrati podatke o obstoju morebitnih varnostnih zadržkov. Varnostni zadržki so taksativno določeni v predlaganem 21. členu tega zakona.

Varnostno preverjanje se mora opraviti za osebe, ki nameravajo opravljati študijsko prakso pri detektivu ali detektivsko pripravništvo, prosilce za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti in za povezano osebo. Pojem povezane osebe se navezuje na povezano osebo, kot je določena v četrtem odstavku 5. člena predloga zakona, in sicer predstavlja osebo, ki ima v lasti vsaj 25-odstoten lastniški ali upravljavski delež detektivske družbe. Predlog zakona v predlaganem prvem odstavku uvaja izraz »povezana oseba« tudi za drugo upravljavsko ali kapitalsko povezano osebo, ki ima korist od dejavnosti detektivske družbe, ki nadzira ali bi lahko izvajala neposredni ali posredni nadzor nad detektivsko družbo, ali osebo, ki financira ali bi lahko neposredno ali posredno financirala dejavnost detektivske družbe. Namen varnostnega preverjanja povezanih oseb je v preprečevanju oziroma zmanjšanju vpliva zlorab na opravljanje detektivske dejavnosti ter onemogočanju povezanih oseb, za katere so ugotovljeni varnostni zadržki, da vplivajo na opravljanje detektivske dejavnosti. Gre za osebe, ki so skrite in upravljajo izvajanje detektivske dejavnosti s strani detektivske družbe, za legitimno upravljanje detektivske dejavnosti pa ne izpolnjujejo pogojev po tem zakonu. Za povezane osebe se štejejo tudi druge upravljavsko ali kapitalsko povezane osebe, ki imajo korist od dejavnosti detektivske družbe, ki nadzirajo ali bi lahko izvajale neposredni ali posredni nadzor nad detektivsko družbo, ali osebe, ki financirajo ali bi lahko neposredno ali posredno financirale dejavnost detektivske družbe. Primerljiva rešitev je urejena tudi v 16. členu ZZasV-1, ki v okviru navedenega člena določa, da mora biti varnostno osebje in povezane osebe varnostno preverjeni in ne smejo imeti varnostnih zadržkov. Predlagatelj ZZasV-1 s takšno ureditvijo zasleduje odstranjevanje skritih oseb iz dejavnosti zasebnega varovanja, ki dejansko upravljajo zasebno varovanje, imajo korist od zasebnega varovanja ali dejavnost financirajo, vendar to delajo prikrito, saj imajo pri tem pretežno svoj nezakoniti interes.

Ker se v postopku varnostnega preverjanja opravi poizvedba o obstoju dejstev oziroma okoliščin, ki pomenijo varnostni zadržek, s tem pa negativno predpostavko za osebo, da bi lahko opravljala detektivsko dejavnost, se varnostno preverjanje primarno izvaja pred vpisom detektivov oziroma detektivskih družb v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb, saj je eden izmed pogojev za uspešen vpis v navedenih evidencah predložitev dokazila o opravljenem varnostnem preverjanju, v katerem ni bilo ugotovljenih varnostnih zadržkov. Posamezniki, ki se vpisujejo v evidenco detektivov, ta pogoj izkažejo s pridobitvijo licence (v postopku pridobitve licence se namreč opravi varnostno preverjanje za prosilca za pridobitev licence). Glede na navedeno je v predlaganem drugem odstavku določena obveznost varnostnega preverjanja za prosilca za pridobitev licence pred izdajo licence za opravljanje detektivske dejavnosti, za povezane osebe pa se mora varnostno preverjanje opraviti pred vpisom v evidenco detektivskih družb. Ker morajo biti skladno s predlaganim 8. členom tega zakona varnostno preverjane tudi osebe, ki opravljajo študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo, se tudi zanje v tem členu določa časovni moment za opravo varnostnega preverjanja. Varnostno preverjanje pa se opravi tudi kasneje, če je podan sum obstoja varnostnih zadržkov. Določa se tudi domneva za osebo, ki ne da pisnega soglasja za opravo kasnejšega varnostnega preverjanja (šteje se, da takšna oseba ne izpolnjuje (več) pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti, kar predstavlja razlog za izbris iz evidence detektivov).

V skladu z veljavno ureditvijo se varnostno preverjanje opravi na podlagi zahteve zbornice za pridobitev licence, ob izkazanem pisnem soglasju prosilca. V predlaganem četrtem odstavku se izrecno določajo upravičenci, ki lahko zahtevajo varnostno preverjanje (zbornica, ki lahko zahteva varnostno preverjanje v postopkih za pridobitev licence - torej za prosilce za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti; v ostalih primerih pa takšno zahtevo poda bodisi detektiv, pri katerem bo oseba opravljala študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo bodisi zakoniti zastopnik povezane osebe, ki jo je treba varnostno preveriti).

Varnostno preverjanje se opravi na podlagi vloge, katero vsebino določi minister.

Če ministrstvo pri varnostnem preverjanju zbira osebne in druge podatke o preverjani osebi iz obstoječih zbirk podatkov, so mu organi, organizacije in drugi subjekti, ki na podlagi zakona vodijo zbirke podatkov, dolžni na podlagi pisne ali s pisno obliko izenačene zahteve, kjer je navedena ustrezna pravna podlaga za posredovanje podatkov, brezplačno posredovati zahtevane osebne in druge podatke.

Prav tako so sodišča, prekrškovni in drugi organi ministrstvu dolžni posredovati podatke o obstoju varnostnih zadržkov po tem zakonu. Ministrstvo o ugotovitvah varnostnega preverjanja obvesti upravičenega vlagatelja, ki je podala zahtevo za varnostno preverjanje.

K 21. členu:

Detektivska dejavnost je regulirana gospodarska dejavnost, saj lahko detektivi pri opravljanju detektivske dejavnosti posegajo v človekove pravice in temeljne svoboščine. Glede na navedeno predstavlja odsotnost varnostnih zadržkov enega izmed pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti (ta pogoj morajo izpolnjevati tudi osebe, ki opravljajo študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo). Predlog člena v prvem odstavku ureja varnostne zadržke, ki so taksativno in alternativno naštetih ter ne smejo biti podani za osebe, ki se varnostno preverjajo po tem zakonu, torej za osebe, ki opravljajo študijsko prakso ali detektivsko pripravništvo, prosilce za pridobitev licence za opravljanje detektivske dejavnosti ter za povezane osebe.

Varnostni zadržki so podani, če je oseba pravnomočno obsojena za naklepno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, če je pravnomočno obsojena za drugo kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece, če je najmanj trikrat s pravnomočno odločbo spoznana za odgovorno za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekršek po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami ali prekršek po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov in se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika, in ji je bila za navedene prekrške izrečena globa, ali če obstaja utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti osebe za opravljanje detektivske dejavnosti. V primerjavi z veljavno ureditvijo se predlaga nov varnostni zadržek, ki se nanaša na predhodno (najmanj trikratno) prekrškovno sankcioniranje, vendar zgolj glede taksativno navedenih prekrškov in ob upoštevanju dodatnega pogoja, da je bila osebi v okviru prekrškovnega sankcioniranja tudi izrečena globa. Predlagani nov varnostni zadržek se uvaja zaradi vsebinske prilagodljivosti četrtega odstavka tega člena, s katerim se predlaga prekinitve varnostnega preverjanja tudi v primeru, če je oseba (ki je subjekt varnostnega preverjanja) v postopku zaradi istovrstnih prekrškov, ki predstavljajo varnostni zadržek, v preteklosti pa je bila osebi zaradi teh prekrškov že izrečena globa.

Drugi odstavek v enaki vsebini kot v veljavni ureditvi določa, kdaj gre za utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti osebe, ki opravlja ali bi opravljala detektivsko dejavnost. Pri presoji utemeljenega dvoma bo ministrstvo upoštevalo okoliščine in težo storitve posameznih dejanj oziroma kršitev, vrsto in višino predpisane sankcije, čas, ki je pretekel od storitve, vpliv na varstvo človekovih pravic in svoboščin, starost osebe v času storitve oziroma kršitve ter povezavo med dejanjem in nalogami, ki jih v detektivski dejavnosti opravlja posameznik, pri tem pa bo upoštevalo načelo sorazmernosti. Gre za vrednostne kriterije, ki so pri vsakem posameznem primeru različni in imajo drugačen pomen.

Ne glede na zgoraj navedeno, pa je za osebo, ki že opravlja detektivsko dejavnost, utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnosti podan tudi (s predlaganim tretjim odstavkom se za osebe, ki že opravljajo detektivsko dejavnost, dodatno razširja obstoj utemeljenega dvoma o zanesljivosti ali verodostojnosti, ki je določena v drugem odstavku tega člena), če je v kazenskem postopku in je proti njej vložena obtožba za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ki ga je storila v povezavi z opravljanjem detektivske dejavnosti, ali je bila najmanj dvakrat s pravnomočno odločbo spoznana za odgovorno za prekrške, zaradi katerih se lahko po tem zakonu odvzame licenca in ji je bila izrečena globa. V praksi se je namreč izkazalo, da veljavni obseg tretjega odstavka 14. člena ZDD-1 ne pokriva vseh situacij, do katerih v praksi dejansko prihaja, kar v posledici lahko vodi do

neenakopravne obravnave detektivov, ki že opravljajo detektivsko dejavnost in tistih, ki so v postopku pridobitve licence.

Nadalje predlagani četrti odstavek ureja primere, zaradi katerih se postopek varnostnega preverjanja prekine, in sicer, če je oseba (ki je subjekt varnostnega preverjanja) v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti ali v kazenskem postopku za nenaklepno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ali pa v postopku zaradi prekrška zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekrška po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami, prekrška po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, če se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika, in mu je bila zaradi teh prekrškov že izrečena globa. V navedenih primerih se varnostno preverjanje prekine do pravno močne odločitve v kazenskem oziroma prekrškovnem postopku.

Predlagani peti odstavek, enako kot v veljavni ureditvi, določa prenehanje varnostnih zadržkov, in sicer z izbrisom pravno močne odločitve iz kazenske ali prekrškovne evidence oziroma s prenehanjem razlogov iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

K 22. členu:

Predlagani člen glede na veljavno ureditev na novo ureja institut mirovanja statusa detektiva, ki detektivu, zaradi nastopa subjektivnih razlogov na njegovi strani, omogoča zahtevati mirovanje statusa. Razlogi, ki utemeljujejo mirovanje statusa in detektivu onemogočajo opravljanje detektivske dejavnosti, so začasna nezmožnost za delo iz bolezenskih razlogov (v okviru začasne nezmožnosti za delo iz bolezenskih razlogov se upoštevajo vsi razlogi po zakonu, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, na podlagi katerih se odloča o začasni nezmožnosti za delo, in sicer poklicna bolezen, poškodba pri delu, darovanje in posledice darovanja živega tkiva in organov v korist druge osebe, posledice dajanja krvi, izolacije, ki jo odredi zdravnik, bolezen, ki ni posledica poklica, poškodba izven dela, nega družinskega člana in spremstvo, ki ga odredi zdravnik) ter izraba materinskega ali starševskega dopusta (ki je namenjen nadaljnji negi in varstvu otroka takoj po poteku materinskega dopusta). Glede opredelitve pomena začasne nezmožnosti za delo iz bolezenskih razlogov se za potrebe tega zakona upošteva Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju³⁷, glede pomena materinskega in starševskega dopusta pa je treba upoštevati Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih³⁸.

Predlagana ureditev mirovanja statusa se je v praksi izkazala za nujno rešitev, ki detektiva oprošča določenih obveznostih po tem zakonu v času, ko detektivske dejavnosti dejansko ne more opravljati (dejanska nemožnost opravljanja dejavnosti je v posledici bolezenskega stanja ali izrabe materinskega ali starševskega dopusta), saj bo detektiv v času mirovanja oproščen obveznosti zavarovanja odgovornosti za škodo, ki bi utegnila nastati naročniku ali tretjim osebam in izvira iz opravljanja detektivske dejavnosti, ter udeležbe na obdobjem usposabljanju. Neizvajanje navedenih obveznosti namreč v skladu s predlagano ureditvijo predstavlja razlog za izbris iz evidence detektivov (v primeru, da detektiv nima zavarovane odgovornosti za škodo) oziroma razlog za pogojni odvzem licence (v primeru, da se detektiv ne udeleži obdobjem usposabljanja). Istočasno pa institut mirovanja statusa varuje tudi naročnike detektivskih dejavnosti, saj detektiv v času mirovanja ne more in ne sme opravljati detektivske dejavnosti, pri čemer predlog ureditve za ta primer določa tudi prekrškovno sankcioniranje.

Predlog prvega odstavka določa obdobje mirovanja statusa, in sicer ves čas, dokler trajajo razlogi za mirovanje statusa. V predlaganem drugem odstavku se določa spodnja meja časovnega obdobja, ki dopušča vložitev zahteve za mirovanje statusa le v primerih, kadar so razlogi za mirovanje statusa

---

37 Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22 in 43/22.

38 Uradni list RS, št.26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G, 14/18, 81/19, 158/20 in 92/21.

bolezenske narave. Omejitev se nanaša na časovne obdobje, ki ne more biti krajše od šestih mesecev, kar pomeni, da ne bo mogoče zahtevati mirovanja statusa v primerih bolniške odsotnosti, ki bodo krajše od šestih mesecev. Navedena določitev spodnje časovne meje za odobritev mirovanja statusa (in torej zgolj v primeru bolezenskih razlogov) se ureja iz razloga, ker je mirovanje statusa namenjeno dolgotrajnejši odsotnosti z dela (in ne na primer štirinajstdnevni odsotnosti z dela).

Postopek odobritve statusa mirovanja se začne na zahtevo detektiva. Zahtevo obravnava zbornica, ki v okviru odločanja ugotavlja izpolnjevanje enega izmed pogojev za odobritev mirovanja statusa. Zaradi preverljivosti izpolnjevanja pogojev mora detektiv zahtevi predložiti dokazila, ki izkazujejo izpolnjevanje pogoja za mirovanje statusa. Zbornica izda po ugotovitvi vseh relevantnih dejstev in okoliščin posameznega primera odločbo po uradni dolžnosti. V obdobju mirovanja statusa detektiv ne sme opravljati detektivske dejavnosti. Detektiv, ki mu je odobreno mirovanje statusa, je dolžan v osmih dneh po vročitvi odločbe vrniti zbornico detektivsko izkaznico zaradi njenega deponiranja. Ena izmed osnovnih dolžnosti detektiva je, da pri opravljanju detektivske dejavnosti vedno nosi s seboj detektivsko izkaznico, ki jo mora na zahtevo upravičenih oseb tudi izkazati. Z dolžnostjo deponiranja se prispeva k onemogočanju zlorabe detektivske izkaznice z opravljanjem detektivske dejavnosti, ki jo je v času mirovanja statusa, prepovedano opravljati. Po izteku razlogov za mirovanje pa zbornica vrne detektivsko izkaznico na zahtevo njenega imetnika.

K 23. členu:

Predlagana določba, enako kot v veljavni ureditvi, določa, da licenca preneha, če detektiv pisno izjavi, da ne želi več opravljati detektivske dejavnosti, ali če umre. Prenehanje veljavnosti licence je razlog za izbris detektiva iz evidence detektivov. Za osebe, ki so izbrisane iz evidence detektivov zaradi prenehanja veljavnosti licence, predlog zakona v 31. členu ureja tudi dolžnost vračila certifikata o licenci in detektivske izkaznice oziroma posledico, ko osebe, ki jim je prenehala veljavnost licence, tega ne storijo.

K 24. členu:

Člen ureja ukrepe zbornice, ki jih lahko izreka zaradi nastanka okoliščin in ravnanj pri imetniku licence. Z izrekanjem ukrepov, kot so določeni v prvem odstavku tega člena, ima zbornica možnost zagotavljanja varovanja javnega reda, javne varnosti, varstva naročnikov in tretjih oseb. Ukrepi so določeni po teži sankcioniranja, in sicer od najstrožjega (trajni odvzem licence) do najmilejšega (prepoved opravljanja detektivske dejavnosti). Predlagani prvi odstavek v primerjavi z veljavno ureditvijo ne določa več ukrepa začasnega odvzema licence, saj ima navedeni ukrep v praksi dejansko učinek trajnega odvzema licence. Detektiv namreč v posledici izrečenega začasnega odvzema licence izgubi svoje dotodanje naročnike, za katere v obdobju trajanja začasnega odvzema (ki se lahko v skladu z veljavno ureditvijo izreče v trajanju od enega do šestih mesecev) ne sme opravljati detektivske dejavnosti, kar pogosto vpliva na odločitev osebe, ki ji je navedeni ukrep izrečen, o pridobitvi nove licence. Glede na navedeno je bilo v praksi ugotovljeno, da navedeni ukrep ni v sorazmerju s kršitvami, ki utemeljujejo njegov izrek, zato se tudi ni izrekal.

Zbornica izreka ukrepe upošteva dejstva, okoliščine in težo posameznih ravnanj oziroma kršitev, njihovo število, vrsto in višino sankcije, čas, ki je potekel od storitve, ogroženost javnega interesa, nastanek ali verjetnost nastanka škodljivih posledic in upošteva vpliv na varnost ljudi in premoženja.

Zaradi varstva naročnikov in njihovega seznanjanja o trajnem odvzemu licence detektivom, ki so jih pooblastili za opravljanje detektivske dejavnosti, predlog tretjega odstavka glede na veljavno ureditev na novo obvezuje detektive, ki jim je bil izrečen ukrep trajnega odvzema licence, da najkasneje v osmih dneh od pravnomočnosti odločbe o odvzemu licence o tem dejstvu tudi obvestijo vse naročnike, za katere so v času izreka ukrepa trajnega odvzema opravljali detektivsko dejavnost. Navedena obveznost se, kot navedeno, določa v luči zaupnosti razmerja med detektivom in naročnikom, saj velja, da mora detektiv pri opravljanju svojih nalog uživati zaupanje svojih naročnikov, zato si mora v okviru pridobljenega zaupanja prizadevati, da je naročnik obveščen o vseh okoliščinah, ki vplivajo na njegovo

delo in na izvedbo naročila s čimer izkazuje svojo integriteto in poštenost do naročnikov. Obveznost obveščanja bo v skladu s predlagano določbo veljala za detektive, ki bodisi opravljajo detektivsko dejavnost individualno kot svobodni poklic bodisi v pravnoorganizacijski obliki samostojnega podjetnika oziroma v delovnem razmerju pri slednjem oziroma pri detektivski družbi (četudi bi detektiv podjetnik ali detektivska družba v času odvzema licence zaposlenemu detektivu zaposlovala še kakšnega drugega detektiva, ki bi sicer lahko prevzel opravljanje detektivske dejavnosti za istega naročnika, pa prenos pooblastila brez sodelovanja naročnika ni dopusten, saj predlog zakona v drugem odstavku 35. člena določa, da se za prenos pooblastila na drugega detektiva zahteva predhodno pisno soglasje naročnika).

K 25. členu:

Iz predlagane določbe izhajata dve skupini razlogov za trajni odvzem licence za opravljanje detektivske dejavnosti. Prvo skupino predstavljajo okoliščine, zaradi katerih imetnik licence preneha izpolnjevati formalne okoliščine za podelitev licence. To so razlogi, ki izhajajo iz ugotovitve, da so za detektiva podani varnostni zadržki iz prvega odstavka 21. člena tega zakona (gre za nov razlog v predlagani ureditvi, ki predstavlja jasno posledico v primeru obstoja varnostnih zadržkov, ki se ugotovijo v varnostnem preverjanju detektiva, ki že opravlja detektivsko dejavnost), dalje iz ugotovitve, da so podatki in dokazila, na podlagi katerih je licenca izdana, lažni oziroma ponarejeni in v primeru, da je detektiv postavljen pod skrbništvo, tako da ne more samostojno opravljati pravnih poslov. V zadnjem primeru se vsebina razloga v veljavni ureditvi, ki določa razlog »odvzema poslovne sposobnosti« usklajuje z veljavno pravno ureditvijo, ki instituta odvzema poslovne sposobnosti ne pozna več. Navedeni institut je bil odpravljen z uveljavitvijo zakonika, ki ureja družino. Skladno z veljavno ureditvijo na področju družinskih razmerij se za osebo, ki ji je bila popolno odvzeta poslovna sposobnost, šteje oseba, ki zaradi motnje v razvoju ali težav v duševnem zdravju ali drugega vzroka, ki vpliva na zmožnost razsojanja, sama brez škode zase ni sposobna poskrbeti za svoje pravice in koristi. V tem primeru sodišče takšno osebo postavi pod skrbništvo in ji imenuje skrbnika, tako da ta oseba ne more samostojno opravljati nobenih pravnih poslov³⁹.

V drugo skupino razlogov za trajni odvzem licence pa sodijo ravnanja imetnika licence, ki predstavljajo kršitve, vezane na opravljanje detektivske dejavnosti. Tako so podani razlogi za trajni odvzem licence, če zaradi detektivovega nezakonitega dela obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red, javno varnost ali premoženje večje vrednosti ali če obstaja hujša grožnja javnemu interesu, kršitev pravic naročnikov ali drugih posameznikov. Prav tako so podani razlogi za trajni odvzem licence v primeru izrečenega varnostnega ukrepa prepovedi opravljanja detektivske dejavnosti ali če je detektivu izrečen pogojni odvzem licence in je bil v preizkusni dobi na podlagi nove kršitve, za katero je mogoče izreči pogojni odvzem, ponovno kaznovan z globo.

Razlogi za odvzem licence se ugotavljajo v posebnem (upravnem) ugotovitvenem postopku, ki se zaključi z izdajo odločbe zbornice. Pogoj za odvzem licence je tako pravnomočna odločba o trajnem odvzemu licence. Postopek za odvzem licence je zbornica dolžna začeti po uradni dolžnosti takoj, ko se seznanijo z okoliščinami, ki predstavljajo razlog za odvzem licence (na primer na podlagi poročila in obvestila pristojnega inšpekcijskega organa, policije, ugotovitve disciplinskega organa).

Če zbornica v postopku odločanja o obstoju razlogov za odvzem licence ugotovi, da so le-ti podani, ob izdaji odločbe o odvzemu licence določi tudi časovno obdobje, v katerem je osebi, ki ji je odvzeta licenca, prepovedana ponovna pridobitev licence. Obdobje prepovedi ponovne pridobitve licence se mora izreči najmanj za obdobje enega leta in najdlje za obdobje štirih let od pravnomočnosti odločbe o odvzemu licence.

K 26. členu:

---

³⁹ Institut skrbništva za odrasle je urejen od 262. do 266. člena Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI).

V členu so navedene kršitve, zaradi katerih sme zbornica izreči imetniku licence pogojni odvzem licence, pri čemer so kršitve, ki utemeljujejo pogojni odvzem licence, vezane na pogoj varovanja javnega interesa. Zbornica pri presoji pogojev za izrek pogojnega odvzema licence upošteva tudi vpliv obravnavane kršitve na varovanje javnega interesa, ki se zasleduje pri opravljanju detektivske dejavnosti. Varovanje javnega interesa je eden izmed razlogov, ki utemeljuje izrek (tudi) ukrepa pogojnega odvzema licence na podlagi prvega odstavka 24. člena tega zakona. Pri odločitvi za izrek navedenega ukrepa je ključna presoja o okoliščinah storitve in teže kršitve ter vpliv kršitve na varnost ljudi in premoženja ter presoja, ali bo pogojni odvzem licence vplival na nadaljnjo preprečitev kršenja določb tega zakona, torej ali bo ukrep pogojnega odvzema licence zadoščal za doseg cilja. Pogojni odvzem licence se izreče zaradi ponavljajočih kršitev imetnika licence, ki so bile predhodno ugotovljene s strani inšpekcijskih organov, ki opravljajo nadzor nad izvajanjem tega zakona, imetnik licence pa kljub izrečenim inšpekcijskim ukrepom, slednjih ne upošteva in istovrstne kršitve ponavlja tudi v nadaljevanju. Tako lahko zbornica na podlagi predlaganega prvega odstavka izreče pogojni odvzem licence, če detektiv opravlja detektivsko dejavnost brez pisnega pooblastila naročnika ali opravlja vročanje brez odredbe sodišča (prvi odstavek 35. člena), prenese pooblastilo na drugega detektiva brez predhodnega pisnega soglasja naročnika (drugi odstavek 35. člena tega zakona), zbira informacije, ki jih ni upravičen zbirati (drugi odstavek 36. člena), opravlja naloge, ki so mu prepovedane (prvi odstavek 42. člena) ali če mu je z ukrepom inšpektorja izrečena prepoved opravljanja dejavnosti in kljub izrečenemu ukrepu še naprej opravlja dejavnost (druga alineja prvega odstavka 53. člena). Zbornica bo postopek za pogojni odvzem licence uvedla na podlagi lastnih ugotovitev ali na podlagi obvestila pristojnega inšpekcijskega organa, policije ali ministrstva.

Zbornica bo v odločbi o pogojnem odvzemu licence določila ukrep trajnega odvzema licence, ki pa ne bo izrečen, če imetnik licence v času, ki ga določi zbornica in ne sme biti krajši kot tri mesece in ne daljši kot 12 mesecev (preizkusna doba), ne bo storil nove kršitve, za katero je mogoče izreči pogojni odvzem licence in mu je za to kršitev izrečena globa. Pogoja storitve nove kršitve, za katero je mogoče izreči pogojni odvzem licence (torej ugotovitev kršitve iz prvega odstavka tega člena) ter dejstvo, da je bila za to kršitev imetniku izrečena globa morata biti (za izrek trajnega odvzema licence) kumulativno izpolnjena. Če bo v obdobju preizkusne dobe prišlo do take kršitve, bo zbornica z odločbo preklicala pogojni odvzem licence in licenco trajno odvzela.

K 27. členu:

Ukrep prepovedi opravljanja dejavnosti se nanaša na tuje detektive, ki v Republiki Sloveniji lahko opravljajo detektivsko dejavnost, in sicer tuje detektive držav pogodbenic in tuje detektive tretjih držav (vsebina, ki se nanaša na pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti tujih detektivov je urejena v VIII. poglavju tega zakona). Ukrep se lahko izreče, če zaradi nezakonitega dela tujega detektiva obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red, javno varnost ali premoženje večje vrednosti, če obstaja hujša grožnja javnemu interesu, kršitev pravic naročnikov ali drugih posameznikov ali če je tujemu detektivu izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja detektivske dejavnosti. Tujemu detektivu se izreče ukrep prepovedi opravljanja dejavnosti tudi, če zbornica ugotovi, da so podatki in dokazila, na podlagi katerih je bil vpisan v evidenco tujih detektivov, lažni oziroma ponarejeni.

Ukrep prepovedi opravljanja detektivske dejavnosti traja vse dokler obstajajo razlogi, zaradi katerih je bila prepoved izrečena.

K 28. členu:

Ker je pravica do opravljanja detektivske dejavnosti v skladu s predlagano ureditvijo vezana na vpis detektivov oziroma detektivskih družb v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb, se v predlaganem členu določajo razlogi, ki utemeljujejo izbris iz evidence detektivov (izbris iz evidence detektivskih družb je urejen v naslednjem členu predloga zakona) ter postopek v zvezi z izvedbo izbrisa. Izbris iz evidence detektivov je v pristojnosti zbornice, ki je tudi pristojna za vodenje navedene evidence. V predlaganem prvem odstavku se določa, da so podani razlogi za izbris detektiva iz evidence detektivov (enako kot to velja za vpis v evidenco detektivov se tudi izbris iz navedene evidence nanaša

na detektiva, ki opravlja detektivsko dejavnost individualno kot svoboden poklic, detektiva podjetnika ali detektiva, ki opravlja svoj poklic na podlagi delovnega razmerja pri detektivu podjetniku ali v detektivski družbi), ko detektivu preneha veljavnost licence (na podlagi 23. člena sta razloga za prenehanje veljavnosti licence podana bodisi v primeru pisne izjave detektiva, da ne želi več opravljati detektivske dejavnosti bodisi v primeru smrti detektiva), ko je detektivu izrečen ukrep trajnega odvzema licence (skladno s 25. členom) ali ko detektiv ne izpolnjuje več pogojev iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti (primeroma se navedeni razlog nanaša na drugi odstavek 20. člena predloga zakona, ki določa, da se za osebo, ki ne poda soglasja za kasnejše opravljanje varnostnega preverjanja – v primeru suma obstoja varnostnih zadržkov, šteje, da ne izpolnjuje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti).

V predlaganem drugem odstavku je urejen upravni postopek zbornice za izdajo ugotovitvene odločbe in rok za njeno izdajo. Rok za izdajo odločbe za izbris iz evidence detektivov je vezan na različne situacije (odvisno od podanega razloga za izbris), in sicer na seznanitev zbornice z razlogom za prenehanje veljavnosti licencene oziroma z neizpolnjevanjem pogoja iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti ter na pravnomočnost odločbe o odvzemu licence. Roki za izdajo odločbe so instrukcije narave, zato prekoračitev teh rokov ne pomeni, da zbornica kasneje ne more izdati upravne odločbe. Ne glede na navedeno pa bo zbornica, kot upravni organ, ki skrbi za zaščito javnega interesa pri opravljanju detektivske dejavnosti ter še posebej zaradi zagotavljanja varstva naročnikov, brez nepotrebne odlašanja uvedla postopek za izdajo odločbe o izbrisu detektiva iz evidence detektivov.

V posledici pravnomočne odločbe o izbrisu detektiva iz evidence detektivov zbornica v roku osmih dneh od pravnomočnosti te odločbe izbriše detektiva iz evidence detektivov.

K 29. členu:

V predlaganem členu se določajo razlogi, ki utemeljujejo izbris iz evidence detektivske družbe ter postopek v zvezi z izvedbo izbrisa, ki je v pristojnosti zbornice. Postopek za izbris detektivske družbe iz evidence detektivskih družb se bo začel po uradni dolžnosti, po tem, ko se bo zbornica seznanila z dejstvi in okoliščinami, ki predstavljajo neizpolnjevanje pogojev detektivske družbe iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti.

V predlaganem drugem odstavku je urejen upravni postopek zbornice za izdajo ugotovitvene odločbe in rok za njeno izdajo. Rok za izdajo odločbe je vezan na seznanitev zbornice z neizpolnjevanjem pogoja iz tega zakona za opravljanje detektivske dejavnosti. Enako kot v prejšnjem členu, je tudi rok za izdajo odločbe o ugotovitvi razloga za izbris detektivske družbe instrukcije narave.

V posledici pravnomočne odločbe o izbrisu detektivske družbe iz evidence detektivskih družb zbornica v roku osmih dneh od pravnomočnosti te odločbe izbriše detektivsko družbo iz evidence detektivskih družb.

K 30. členu:

V predlaganem členu je opredeljena obveznost (pisna ali po elektronski poti) za sporočanje tistih podatkov, ki so pomembni za izvajanje pravice do opravljanja detektivske dejavnosti. Tako sta detektiv in detektivska družba dolžna zbornici sporočiti vse podatke, ki vplivajo na pravico do opravljanja detektivske dejavnosti, s tem pa na izpolnjevanje pogojev po tem zakonu za vpis v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb. Ta dolžnost je vezana na rok osmih dni od nastanka okoliščin ali njihovih sprememb.

V drugem odstavku se zbornici zagotavlja pravna podlaga za pridobivanje podatkov za potrebe ugotavljanja izpolnjevanja pogojev po tem zakonu za opravljanje detektivske dejavnosti. Na ta način bo zbornica v primeru utemeljenega dvoma v točnost podatkov detektiva ali detektivske družbe, ki se nanašajo na izpolnjevanje pogojev po tem zakonu za opravljanje detektivske dejavnosti, ta dvom preverila s podatki, ki jih bo pridobila iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, samoupravne lokalne skupnosti ali nosilci javnih pooblastil. S tem se zbornici, kot upravljavcu, ki vodi evidenco

detektivov in evidenco detektivskih družb, zagotavlja izvajanje vseh potrebnih ukrepov, da se preprečuje vodenje netočnih evidenc, s tem pa onemogočanje osebam opravljanje detektivske dejavnosti brez izpolnjevanja pogojev po tem zakonu.

K 31. členu:

Člen ureja obveznost vračila certifikata o licenci in detektivske izkaznice, in sicer za detektiva, za katerega je zbornica z odločbo ugotovila razloge za izbris iz evidence detektivov. Navedena dolžnost vračila je vezana na osemdnevni rok, ki začne teči od pravnomočnosti odločbe, s katero se je ugotovil obstoj razlogov za izbris iz evidence detektivov. V primeru ukrepa pogojnega odvzema licence se certifikat o licenci ter detektivska izkaznica ne vračata, saj se detektiv z izrečenim ukrepom pogojnega odvzema licence, ne izbriše iz evidence detektivov. Nastopi pa obveznost vračila le-teh v primeru preklica pogojnega odvzema licence, ko nastopi trajni odvzem licence.

Zbornica vrnjeni certifikat o licenci in službeno izkaznico uniči. V predlaganem drugem odstavku je urejen postopek za primer, če oseba, za katero je bil ugotovljen razlog za izbris iz evidence detektivov, certifikata o licenci in detektivske izkaznice zbornici ne vrne. V tem primeru zbornica na svoji spletni strani objavi podatke o imenu in priimku te osebe, številki certifikata o licenci in detektivske izkaznice, skupaj z navedbo datuma njenega izbrisa iz evidence detektivov. Z javno objavo podatkov osebe, ki je bila izbrisana iz evidence detektivov in ni vrnila certifikata o licenci ter detektivske izkaznice, zaradi česar bi se lahko taka oseba tudi po izbrisu iz navedene evidence naročnikom oziroma tretjim osebam neupravičeno identificirala kot detektiv, se varuje javni interes, da ne bi prihajalo do zlorab.

V predlaganem tretjem odstavku se na novo ureja možnost zadržanja detektivske izkaznice za osebo, ki ji je prenehala veljavnost licence na podlagi želje, da detektivske dejavnosti ne želi več opravljati (skladno s 23. členom predloga zakona). Ker se v praksi lahko pojavi situacija, ko bi detektiv, zoper katerega je že uveden postopek trajnega odvzema licence, želel zadržati detektivsko izkaznico in bi v ta namen podal pisno izjavo, da ne želi več opravljati detektivske dejavnosti, s čimer bi prišlo do izigranja namena možnosti zadržanja detektivske izkaznice, se ta možnost dodatno pogojuje tudi z dejstvom, da detektiv v času podane pisne izjave ni v postopku trajnega odvzema licence. Način uničenja detektivske izkaznice za potrebe zadržanja detektivske izkaznice bo določil minister, pri čemer se bo v tem segmentu sledilo ureditvi 15. člena Pravilnika o službeni izkaznici policistov⁴⁰.

K 32. členu:

S predlaganim prvim odstavkom se na zakonski ravni določata vrsti strokovnega usposabljanja in izpolnjevanja po tem zakonu, saj je ta materija v veljavni ureditvi določena na podzakonski ravni, in sicer s Pravilnikom o izvajanju Zakona o detektivski dejavnosti (7. člen)⁴¹. Za strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje po navedenem pravilniku tako štejeta i) strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje kandidata za detektiva ter ii) obdobjno usposabljanje detektiva.

Enako kot v veljavni ureditvi se v drugem odstavku ureja obvezno strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje kandidata za detektiva pred opravljanjem detektivskega izpita. Namen strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva je v pridobitvi potrebnih strokovnih znanj in spretnosti za opravljanje detektivske dejavnosti ter da se kandidat za detektiva pripravi na detektivski izpit.

Ohranja se tudi veljavna ureditev, ki določa, da je detektiv strokovno usposobljen, če ima opravljen detektivski izpit ali mu je bila z odločbo priznana poklicna kvalifikacija v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev.

---

⁴⁰ Uradni list RS, št. 43/14.

⁴¹ Uradni list RS, št. 85/11.

Z obveznim strokovnim usposabljanjem in izpopolnjevanjem se uresničuje načelo varstva javnega interesa, saj lahko detektivi pri opravljanju detektivske dejavnosti posegajo v človekove pravice in temeljne svoboščine drugih ljudi, zato se zanje zahteva takšna strokovna usposobljenost, ki zagotavlja varnost naročnikov in drugih oseb. Obvezno strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje se izvaja po programu strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, ki ga predpiše minister. S programom strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja se določijo podrobnejša vsebina posameznega programa ter trajanje strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja. Predlog programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva ter predlog programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja za obdobjo usposabljanje detektiva, ministrstvu poda zbornica (skladno z 2. točko prvega odstavka 11. člena predloga zakona). Minister (poleg programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja) predpiše tudi tarifo, kadrovske in materialne pogoje izvajanja programa ter način opravljanja detektivskega izpita.

K 33. členu:

Iz razlogov učinkovitosti, racionalnosti in razvoja detektivske dejavnosti lahko ministrstvo, če za to obstajajo dejanske potrebe, na podlagi javnega natečaja podeli javno pooblastilo pravni osebi za izvajanje nalog strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva. Člen, enako kot v veljavni ureditvi, določa pogoje, ki jih mora izpolnjevati organizator usposabljanja, za podelitev javnega pooblastila.

Nosilec javnega pooblastila mora ves čas izpolnjevati pogoje, določene v prvem odstavku tega člena. Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev ter izvajanjem predpisanih programov izvaja ministrstvo. Nadzorstvene pristojnosti ministrstva so urejene v drugem odstavku tega člena. Določeno je tudi, da lahko nadzor nad izvajalcem strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva predlaga tudi zbornica.

K 34. členu:

Člen v predlaganem prvem odstavku določa namen obdobjnega usposabljanja detektiva. Z obdobjnim usposabljanjem detektiv obnavlja strokovna znanja in se seznanja z novostmi na področju detektivske dejavnosti.

V drugem odstavku se določa obveznost detektiva, da se na vsaka štiri leta udeleži obdobjnega usposabljanja. Zbornica že sedaj izvaja obdobjno usposabljanje detektivov, vendar jo veljavna ureditev zavezuje k njegovi organizaciji le vsaka štiri leta. Določitev periodičnega časovnega obdobja za organiziranje usposabljanja v praksi povzroča težave tistim detektivom, ki se usposabljanja (ki se organizira le vsaka štiri leta) ne morejo udeležiti (iz objektivnih ali subjektivnih razlogov – na primer zaradi bolnišničnega zdravljenja v času izvedbe obdobjnega usposabljanja), zato lahko pride tudi do situacije, ko se posamezni detektiv v obdobju desetih let (v tem obdobju mora namreč zbornica skladno z veljavno ureditvijo organizirati dve obdobjni usposabljanji) ne more udeležiti nobenega obdobjnega usposabljanja. Ker je stalno strokovno izpopolnjevanje detektivov, zaradi obnavljanja in pridobivanja novih znanj in skokovitega napredka tehnologij in metod dela na področju detektivske dejavnosti zelo pomembno, se s predlaganim drugim odstavkom obveznost k udeležbi obdobjnega usposabljanja prenaša na detektiva, zbornica pa bo tako morala organizirati in izvajati obdobjna usposabljanja v takšni periodiki, ki bo v soodvisnosti od potrebe detektivov za izpolnjevanje te obveznosti. S predlogom zakona se obveznost udeležbe obdobjnega usposabljanja krepi, saj je za opustitev te obveznosti predvidena globa.

Obdobjna usposabljanja bo tako kot izhaja iz veljavne ureditve organizirala in izvajala zbornica.

K 35. členu:

Predlagani prvi odstavek določa pravne podlage oziroma temelje za opravljanje detektivske dejavnosti po tem zakonu, in sicer pisno pooblastilo naročnika, pogodba med detektivom in naročnikom ter odredba sodišča za opravljanje dejavnosti vročanja. V prvem odstavku je posebej določeno, da je v primeru, ko

je med detektivom in naročnikom sklenjena pogodba o opravljanju detektivske dejavnosti, obvezna priloga pogodbe tudi pisno pooblastilo. Detektiv sme tako opravljati upravičenja iz tega zakona izključno na podlagi sklenjenega pisnega pooblastila ali odredbe sodišča. Pooblastilo naročnika detektivu za opravljanje detektivske dejavnosti ima naravo pogodbe o naročilu, s katero se detektiv zaveže naročniku, da bo zanj opravil določen posel, ki sodi v detektivovo delovno področje iz 36. člena predloga zakona. S tem pridobi detektiv pravico, da posel za naročnika tudi dejansko opravi. Pooblastilo ima tako poseben pravnoposlovni namen, brez katerega detektiv sploh ne more začeti opravljati svojega dela. Na podlagi prvega odstavka tega člena je razvidno, da pooblastilo ne služi samo kot temelj za opravljanje detektivske dejavnosti, temveč je kot obličen in vsebinsko predpisan dokument namenjen pridobivanju podatkov. Prvi odstavek tega člena namreč določa, da detektiv opravlja dejavnosti izključno na podlagi pisnega pooblastila, iz katerega mora biti razvidno področje zbiranja informacij iz tega zakona (področje zbiranja informacij določa drugi odstavek 36. člena predloga zakona), namen zbiranja informacij (iz pooblastila mora jasno in konkretno izhajati namen zbiranja informacij) in obseg danega pooblastila (pooblastilo mora vsebovati vsebino naročila detektivu, med drugim tudi subjekte, o katerih naj detektiv zbira informacije in o njih pridobiva podatke). Le če pooblastilo vsebuje vse podatke, kot jih določa predlagani prvi odstavek, je detektiv upravičen do zbiranja ter pridobivanja podatkov na podlagi tega zakona. Kot navedeno, je lahko eden izmed temeljev za opravljanje detektivske dejavnosti tudi odredba sodišča, vendar le za opravljanje dejavnosti vročanja sodnih pisanj. Detektivi opravljajo vročanje sodnih pisanj po odredbi sodišča v kazenskih postopkih in civilnih sodnih postopkih, in sicer na podlagi prvega odstavka 117. člena Zakona o kazenskem postopku⁴², ki (med drugim) določa, da se lahko pisanja (vabila, odločbe sodišča in druga pisanja sodišča) vročajo tudi po detektivu ter na podlagi drugega odstavka 132. člena Zakona o pravnem postopku⁴³, ki (med drugim) določa, da lahko sodišče odredi, da se vročitev (pisanja) opravi po detektivu. Pravila postopanja detektivov, kadar opravljajo vročanje po pravilih pravnega postopka in v kazenskem postopku so podrobneje določena v Pravilniku o vročanju po detektivih in izvršiteljih v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku. Ker veljavna ureditev ne vsebuje odredbe sodišča kot temelja za opravljanje dejavnosti vročanja pisanj, se slednji zaradi večje jasnosti eksplicitno ureja tudi v predlogu tega zakona, pri čemer vsebino odredbe sodišča za vročanja določa Sodni red⁴⁴.

V predlaganem drugem odstavku se, v primerjavi z veljavno ureditvijo, na novo ureja možnost prenosa pooblastila na drugega detektiva. Detektiv bo tako lahko prenesel pooblastilo na drugega detektiva, vendar bo za dopustnost prenosa potrebno predhodno pisno soglasje naročnika in pod pogojem, da je prenos pooblastila potreben zaradi zagotavljanja učinkovitega varstva interesov naročnika. Predhodno pisno soglasje naročnika za prenos pooblastila se pogojuje iz razloga zaupnega razmerja med naročnikom in izbranim detektivom – to razmerje je tesno osebnega značaja (smiselno enako velja tudi za prenos pooblastila na odvetnika, ki je urejen v 95. členu ZPP).

Predlog novega tretjega odstavka določa, da detektiv lahko za opravljanje dejavnosti na področjih, ki so določena s tem zakonom in v skladu z obsegom pooblastila ali odredbe sodišča, uporablja vsa upravičenja iz tega zakona. Smisel te določbe je jasno poudariti, da detektiv, ki mu je podeljeno pooblastilo (in pooblastilo vsebuje vse obvezne sestavine, kot določene v prvem odstavku tega člena) oziroma mu je sodišče odredilo vročanje sodnih pisanj, lahko uporablja vsa upravičenja, ki jih ima po tem zakonu in da pooblastilo oziroma odredba sodišča ne smeta omejevati detektiva v izvajanju njegovih upravičenj. S predlagano določbo se želi odpraviti dvoumnost določbe veljavnega drugega odstavka 25. člena ZDD-1, ki določa, da lahko stranka na detektiva prenese samo tiste pravice, ki jih ima sama. Gre za nejasno določbo, ki lahko povzroča dvom v marsikatero storitev, ki jo detektiv ponuja. Dejanski smisel navedene določbe je namreč v preprečevanju samoiniciativnosti detektiva in njegovih dejavnosti, če

---

⁴² Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo; ZKP.

⁴³ Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1, 70/19 – odl. US, 1/22 – odl. US in 3/22 – ZDeb); ZPP.

⁴⁴ Uradni list RS, št. 87/16 in 127/21.

zanje nima naročila stranke, ne pa v omejevanju detektivskih ravnanj na tista upravičenja, ki bi jih imela stranka sama, zato se navedena določba v predlaganem členu izpušča.

Predlagani novi četrti odstavek določa za detektiva podjetnika ali detektivsko družbo prepoved podelitve pooblastila detektivu, ki opravlja detektivsko dejavnost na podlagi delovnega razmerja pri temu detektivu podjetniku ali detektivski družbi, če bi se področje ali namen zbiranja informacij nanašalo na notranje zadeve tega detektiva podjetnika ali detektivske družbe. Prepoved podelitve pooblastila v navedenem primeru se ureja zaradi preprečevanja morebitnega konflikta interesov med detektivom podjetnikom ali detektivsko družbo in detektivom, ki bi opravljal detektivsko dejavnost (na primer nad drugim zaposlenim, ki je istočasno sodelavec tega detektiva).

K 36. členu:

Člen ureja detektivovo delovno področje, saj lahko detektiv opravlja detektivsko dejavnost zgolj na področjih, kot jih taksativno določa navedeni člen. Taksativno naštetih delovnih področjih sledijo načelu zakonitosti in določnosti ter določajo meje delovanja detektivov. Če detektiv pridobiva informacije na področjih, ki jih obravnavani člen ne določa, gre za nedopustno ravnanje, ki je predvideno kot prekrškovno ravnanje. Temelj opravljanja detektivske dejavnosti je pooblastilo stranke ali odredba sodišča (v primeru opravljanja dejavnosti vročanja sodnih pisanj). Vsaka detektivska dejavnost, ki je osredotočena na preiskovanje, mora temeljiti na vnaprej izdelanem načrtu, ki omogoča hitrejšo in natančnejše delo ter posledično zmanjšuje stroške in povečuje učinkovitost. Preiskovanje dejstev, dogodkov in okoliščin je primarni segment detektivske dejavnosti, v njen drugi segment pa sodi področje preventivne dejavnosti.

V predlaganem drugem odstavku so enako kot v veljavni ureditvi določena vsebinsko najpomembnejša področja, na katerih detektiv opravlja svojo dejavnost v okviru pridobivanja informacij. Detektiv je tako upravičen pridobivati informacije o: a) osebah, ki so pogrešane ali skrite (pogrešana oseba je tista oseba, ki je iz znanih ali neznanih vzrokov odsotna iz določenega okolja, o čemer je policija obveščena oziroma to sama ugotovi in za njeno izsleditev izvede določene ukrepe. Delo detektiva se začne z izdelavo profila pogrešane osebe in nadaljuje z zbiranjem in analiziranjem podatkov ter iskanjem novih podatkov, ki privedejo do cilja, torej do izsleditve pogrešane osebe.) in o povzročiteljih premoženjskih in nepremoženjskih škod (povzročitelj škode je odškodninsko odgovoren za nastalo posledico, ki jo ima oškodovanec pravico uveljavljati v odškodninskih zahtevkih na sodiščih, pri zavarovalnicah ali v izvensodni poravnavi. Detektivi so v okviru navedenega delovnega področja v pomoč oškodovancem v primeru, ko zanje zbirajo informacije o povzročiteljih škode, o dokazih ter o pravnem in dejanskem stanju vzrokov za prijavljeno škodo.⁴⁵), b) anonimnih pisanj – o pisnih in odpošiljateljskih anonimnih pisanj (anonimna pisanja so pisanja, ki jih določena oseba oziroma pisec iz različnih razlogov ne podpiše ali se podpiše z lažnim imenom, psevdonomom, in za katerega se ne da ugotoviti, kateri osebi pripada. Za detektiva je med najpomembnejšimi preiskavami anonimnega pisanja preiskava pisave, jezika in sloga, kjer pa detektiv potrebuje pomoč strokovnjaka, grafologa.⁴⁶), c) dolžnikih in njihovem premoženju (slab sistem na področju pravne države omogoča visoko stopnjo plačilne nediscipline in omogoča dolžnikom, da pred upniki skrivajo svoje premično in nepremično premoženje. Pri pridobivanju informacij o dolžnikih gre za široko področje pridobivanja informacij, in sicer za iskanje podatkov o stalnem ali začasnem bivališču dolžnika in njegovega premoženja, zbiranje informacij o njegovih možnostih za poravnavo dolga, o zaposlitvi in druge informacije. Detektiv lahko pridobiva informacije od samega dolžnika, upnikov, preko uradnih evidenc, blokad bančnih računov in podobno.), č) predmetih, ki so pogrešani ali izgubljeni (enotna definicija obsega pogrešanih in izgubljenih predmetov ne obstaja, prav tako veljavni zakon izrecno ne določa, o katerih predmetih lahko detektivi zbirajo informacije. Iz prakse detektivov izhaja, da detektivi pridobivajo informacije za predmete večje vrednosti ali predmete z umetniško

⁴⁵ Povzeto po Renčelj, Izvajanje detektivskih storitev, Zasebno varovanje in detektivska dejavnost: dileme in perspektive, zbornik posveta, Portorož, oktober 1997, Visoka policijsko-varnostna šola, Ljubljana, 1997, stran 290 – 291.

⁴⁶ Povzeto po Dvoršak, Taktika in metodika poizvedovanja in primeri, knjiga o detektivih v elektronski obliki, SAD, Ljubljana, 2002, stran 153 - 155.

vrednostjo), d) dokaznem gradivu in dejstvih, potrebnih za zavarovanje ali dokazovanje pravic in upravičenj stranke pred sodišči, drugimi pravosodnimi organi in drugimi organi oziroma organizacijami, ki v postopkih odločajo o teh pravicah (v ta segment sodi pridobivanje takšnega dokaznega gradiva oziroma dejstev, ki jih naročnik potrebuje pred sodišči, drugimi pravosodnimi organi in drugimi organizacijami, ki v postopkih odločajo o teh pravicah in se nanašajo bodisi na delovnopravno, izvršilno, civilnopravno, družinsko pravno, upravnopravno področje in podobno, vendar pridobivanje takih dokazov ne sme predstavljati ravnanj, ki so detektivom izrecno prepovedana v skladu s prepovedjo iz 42. člena tega zakona – detektiv na primer ni upravičen pridobivati informacij o dejanju, za katerega so podani razlogi za sum, da gre za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog ali po uradni dolžnosti), e) spoštovanju konkurenčne prepovedi in konkurenčne klavzule (definicijo konkurenčne prepovedi in konkurenčne klavzule določata 39. in 40. člen ZDR-1. Detektivi v okviru navedenega upravičenja zbirajo informacije o spoštovanju konkurenčne klavzule in prepovedi, in sicer z namenom preprečitve zlorab poslovnih informacij.), f) kandidatih za zaposlitev glede podatkov, ki so v neposredni zvezi z delovnim razmerjem, in na podlagi pisnega soglasja kandidata za zaposlitev, ki ga pridobi naročnik detektivske dejavnosti (s predlagano določbo se glede na veljavno ureditev na novo dodaja področje pridobivanja informacij o kandidatih za zaposlitev, in sicer zgolj glede tistih podatkov, ki so v neposredni zvezi z delovnim razmerjem, poleg tega pa je potrebno tudi pisno soglasje kandidata za zaposlitev, ki ga pridobi naročnik detektivske dejavnosti – brez podanega pisnega soglasja detektiv ni upravičen pridobivati nikakršnih podatkov o kandidatih za zaposlitev. Pri podatkih, ki se lahko pridobivajo v tem segmentu, je potrebno upoštevati prepoved pridobivanja podatkov, ki niso v neposredni zvezi z delovnim razmerjem, če se nanašajo na kandidatov družinski oziroma zakonski stan, nosečnost, načrtovanje družine in podobno – prepoved velja za delodajalca pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi in je določena v 28. členu ZDR-1), g) uspešnosti in poslovnosti poslovnih subjektov (že v veljavni ureditvi je zbiranje informacij na navedenem področju omejeno izključno na pravne osebe, kljub temu, da je dolžniška problematika fizičnih oseb kot poslovnih subjektov močno razširjena), h) kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo ter o njihovih storilcih (detektiv se z zbiranjem informacij o kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo ter o njihovih storilcih ne približuje policistom in drugim pravosodnim organom, katerim izvajanje teh ukrepov dovoljuje zakon in odreja sodišče z namenom odkritja storilca kaznivega dejanja, saj je breme dokazovanja kaznivega dejanja, ki se preganja na podlagi zasebne tožbe na oškodovancu, s tem pa se položaj detektiva, ki ga za zbiranje dokazov pooblasti oškodovanec, razlikuje od položaja policije) ter i) zlorabah pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, zlorabah uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela, dela pod vplivom alkohola ali prepovedanih drog ter o drugih disciplinskih kršitvah in kršilcih (iz prakse detektivov izhaja, da gre za eno izmed ključnih delovnih področij detektiva. Disciplinske kršitve predstavljajo vsa ravnanja delojemalca, ki so v nasprotju z obveznostmi, kot izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi. Kadar delodajalec sumi, da delavec krši pogodbene obveznosti, lahko za ugotavljanje kršitev najame detektive, ki tak sum potrdi ali ovrže. Največkrat se disciplinske kršitve pojavljajo na področju pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe in pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela.).

V predlaganem tretjem, četrtem, petem in šestem odstavku se določa, da lahko detektiv tudi vroča pisemske in druge pošiljke naslovnikom in kadar vročanje pošiljk urejajo posebni predpisi, mora detektiv izpolnjevati pogoje v skladu s temi predpisi (vročanje se lahko opravi le na podlagi podanega pisnega pooblastila naročnika, ki je lahko fizična ali pravna oseba, lahko pa detektiv opravlja vročanje pisanj sodišča ali drugih državnih organov, vendar le, če ima za to podlago v zakonskem predpisu, ki izrecno dopušča vročanje po detektivu – kot obrazloženo k 35. členu predloga zakona lahko detektivi opravljajo vročanje pisanj po odredbi sodišča v kazenskih postopkih in civilnih sodnih postopkih, lahko pa tudi vročajo dokumente, izdane v upravnem postopku na podlagi tretjega odstavka 83. člena ZUP; v primeru, ko detektiv vroča po pravilih procesnih predpisov, ki takšno vročanje urejajo, je dolžan izpolnjevati tudi pogoje, določene v teh predpisih). Dalje detektiv lahko svetuje fizičnim in pravnim osebam na področju preprečevanja kaznivih ravnanj (svetovanje se nanaša na področje kaznivih ravnanj, kamor sodijo kazniva dejanja, prekrški ter disciplinski prestopki), načrtuje in izvaja zaščito poslovnih skrivnosti, informacijskih sistemov, ekonomskih in osebnih podatkov in informacij (na primer zaščita podjetniških

rizikov, intelektualne lastnine podjetja, razvijanje aktivnosti na področju korporativne varnosti) in opravlja upravičenja, ki so mu podeljena z drugimi zakoni.

K 37. členu:

V predlaganem prvem odstavku se, enako kot v veljavni ureditvi, taksativno določajo upravičenja, ki jih detektivi smejo uporabljati zaradi pridobivanja informacij. Detektiv lahko zbira podatke od oseb ali iz javno dostopnih virov, pridobiva podatke iz evidenc, opazuje (v predlogu zakona se navedeno upravičenje imenuje »opazovanje«, saj je pomen besedne zveze »osebna zaznava« po veljavni ureditvi tako po namenu kot tudi dejanskem izvajanju tega upravičenja v praksi neustrezen) ali uporablja tehnična sredstva. Detektiv ima diskrecijsko upravičenje glede uporabe posameznega ali vseh upravičenj pri opravljanju detektivske dejavnosti, saj se v skladu s taktičnim preudarkom odloča o izbiri najprimernejšega upravičenja glede na cilj, ki ga zasleduje.

V predlaganem drugem odstavku se ohranja pooblastilo detektivu, da lahko opravlja storitve za naročnika le v okviru dejavnosti, ki so določene v tem ali drugem zakonu. Navedena določba predstavlja izrecno pooblastilo, da lahko detektivi opravljajo tudi druge dejavnosti, če zanje tako določa drug zakon (kot primer takšne ureditve se izpostavlja določba tretjega odstavka 33.a člena Zakona o javnih uslužbencih⁴⁷, ki na podlagi pooblastila predstojnika državnega organa dopušča detektivu oziroma detektivski družbi izvedbo nadzora javnega uslužbenca, za katerega so podani razlogi za sum, da zlorablja pravico do zadržanosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni ali poškodbe ali pravico do povračila stroškov prevoza na delo in z dela).

K 38. členu:

V predlaganem prvem odstavku se ohranja veljavna ureditev, ki določa podatkovne vire od katerih lahko detektiv pridobiva podatke. Detektiv sme pridobivati informacije neposredno od osebe, na katero se podatki nanašajo ali od drugih oseb, ki s podatki razpolagajo, pri čemer se pridobivanje podatkov pogojuje s prostovoljnostjo predaje takih podatkov, lahko pa detektiv pridobiva podatke tudi iz javno dostopnih virov (na primer sredstva javnega obveščanja, literatura, javne evidence).

Pri izvajanju nadzora detektivov zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe se pojavlja neenotna praksa glede upravičenosti detektivov do posredovanja navodila o ravnanju osebe pod nadzorom v času zadržanosti od dela (režim življenja, strogo ležanje, počitek, sprehodi...). Subjekti, ki so na podlagi Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja⁴⁸ dolžni zavarovancu dati navodila o ravnanju v času zadržanosti od dela (v skladu z drugim odstavkom 233. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja so ti subjekti osebni zdravnik, imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija), detektivom pogosto posredujejo takšna navodila o osebi, nad katero se izvaja nadzor (posredovanje se nanaša zgolj na navodilo o ravnanju v času začasne zadržanosti od dela – torej o režimu gibanje, ne pa tudi na zdravstveno dokumentacijo osebe pod nadzorom). V nekaterih primerih pa do takšnega posredovanja navodil ne prihaja, saj zgoraj navedeni subjekti zahtevo detektiva zavrnejo z obrazložitvijo, da relevantnih podatkov niso dolžni posredovati. Seznanitev detektiva z navodilom o ravnanju osebe (ki je pod nadzorom) v času zadržanosti od dela je bistvena za učinkovito izvajanje nadzora ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, saj nadzor obsega ugotavljanje ravnanja osebe v času začasne zadržanosti od dela, ki ne sme biti v nasprotju z danimi navodili. Ravnanje tudi ne sme vplivati na morebitno poslabšanje zdravstvenega stanja in s tem na podaljšanje začasne zadržanosti od dela. Za izvajanje učinkovitega nadzora mora detektiv razpolagati z natančnimi navodili o tem, kaj lahko nadzorovana oseba v času začasne

⁴⁷ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C, 203/20 – ZIUPOPVE, 202/21 – odl. US in 3/22 – ZDeb; ZJU.

⁴⁸ Uradni list RS, št. 79/94, 73/95, 39/96, 70/96, 47/97, 3/98, 3/98, 51/98 – odl. US, 73/98 – odl. US, 90/98, 6/99 – popr., 109/99 – odl. US, 61/00, 64/00 – popr., 91/00 – popr., 59/02, 18/03, 30/03, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14 – odl. US, 25/14, 85/14, 10/17 – ZČmIS, 64/18, 4/20, 42/21 – odl. US, 61/21, 159/21 – ZZVZ-P, 183/21 in 196/21 – ZDOsk; Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja.

zadržanosti od dela počne. Na podlagi drugega odstavka 233. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja mora biti namreč zavarovanec, ki se zdravi doma, v času zadržanosti od dela zaradi bolezni, poškodbe ali nege, na svojem domu. Izjemoma pa je odsotnost z doma možna le ob odhodu na zdravniški pregled, terapijo oziroma v primerih, ko odsotnost ne vpliva negativno na potek zdravljenja oziroma, če zdravnik ali imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija to odredita ali dovolita. Za odhod izven kraja bivanja je vedno potrebna odobritev osebnega zdravnika. V primerih kršenja navodil mora imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija pozvati zavarovano osebo na sejo senata in ugotoviti ali so še podani razlogi za začasno nezmožnost za delo. Glede na navedeno pride do zlorabečasne zadržanosti od dela zavarovanca, ki se zdravi doma tedaj, kadar le-ta zapuša kraj bivanja iz razlogov, ki niso dopustni, odrejeni ali dovoljeni.

Nadzor zaradi ugotavljanja zlorabečasne zadržanosti od dela lahko izvajata delodajalec in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod), saj iz določbe prvega odstavka 266. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja izhaja, da zavod izvaja kontroločasne zadržanosti od dela (laično kontrolo), lahko pa za to s pogodbo pooblasti ustrezne pravne ali fizične osebe. Laično kontrolo naroči za vsak primer posebej imenovani zdravnik. Pri nadzoru izvajalci kontrole ugotavljajo, ali je ravnanje zavarovanca v skladu z navodili osebnega zdravnika oziroma imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije. Na podlagi citirane določbe torej zavod izvaja kontrolo za bolniško odsotnost, ki traja nad 30 dni. Analogno pa lahko ta določba velja tudi za delodajalca, ki ima na tak način pravico izvajati kontrolo delavčeve bolniške odsotnosti, ki traja do 30 dni⁴⁹ (možnost nadzora suma zlorabe pravice do zadržanosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni ali poškodbe, ali pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela daje tudi določba 33.a člena ZJU, ki pooblašča predstojnika državnega organa oziroma uprave lokalne skupnosti, da lahko v primeru, ko razpolaga z informacijo, na podlagi katere so podani razlogi za sum, da javni uslužbenec zlorablja navedeni pravici, pooblasti enega ali več javnih uslužbencev za ugotovitev dejanskega stanja, lahko pa za izvedbo takšnega nadzora pooblasti pravno ali fizično osebo v skladu z zakonom, ki ureja detektivsko dejavnost).

V zvezi z izvajanjem nadzora delodajalca, ali je ravnanje delavca v skladu z navodili osebnega zdravnika oziroma imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije, se je v praksi že večkrat pojavilo vprašanje, od koga lahko delodajalec pridobi informacije o režimu gibanja delavca med bolniško odsotnostjo. Na navedeno vprašanje je podal odgovor Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IP)⁵⁰, ki poudarja, da je delodajalec upravičen do informacij o režimu gibanja (ta je del režima zdravljenja oziroma zdravnikovih navodil) med bolniško odsotnostjo, pri čemer lahko te informacije pridobi od delavca ali neposredno od izbranega osebnega zdravnika. Če je razlog odsotnosti z dela nega družinskega člana, je zaradi nujne povezanosti negovalca in pacienta, delodajalec upravičen tudi do informacij o režimu gibanja za pacienta, če je bil določen. Informacije o določenem režimu gibanja lahko delodajalec uporabi za nadzor nad njegovim spoštovanjem. Ker je režim gibanja nujno povezan z lokacijo nahajanja v relevantnem trenutku (na primer dom, obisk zdravnika, nujne relacije, lokacije izven dovoljenega režima) in lahko tudi z načinom gibanja (na primer vožnja kolesa, tek, vožnja avtomobila), je delodajalec v okviru izvajanja zakonitega nadzora upravičen do obdelave relevantnih (primernih in potrebnih) informacij o samem gibanju. Relevantnost zdravnikovih navodil z vidika izpolnjevanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja izhaja tudi iz prvega odstavka 110. člena ZDR-1, ki med razloge za izredno odpoved delovnega razmerja določa (tudi), če delavec v času odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ne spoštuje navodil pristojnega zdravnika, imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije ali če v tem času opravlja pridobitno delo ali če brez odobritve pristojnega zdravnika, imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije odpotuje iz kraja svojega bivanja. Delodajalec tako lahko od delavca ali od druge osebe pridobi informacije o gibanju delavca med bolniško odsotnostjo (čas, vrsta oziroma način gibanja in lokacija), če se te informacije nanašajo na režim gibanja, ki ga je določil pacientov zdravnik in če so te informacije tudi sicer sorazmerne (po obsegu in vsebini primerne in nujno potrebne) z vidika zakonitega nadzora ali uveljavljanja pravic in obveznosti iz

---

⁴⁹ Tako sodba Višjega delovnega in socialnega sodišča, opr. št. Pdp 1171/2001, 9. 5. 2003.

⁵⁰ Glej mnenja IP št. 0712-852/2008/2, 07121-1/2020/901, 07120-1/2020/337, 0712-977/2007/2 in 07121-1/2020/1794.

delovnega razmerja in če je na voljo pravna podlaga za pridobivanje od drugih oseb ali če je informacije delavec sporočil.

Upošteva, da lahko naročnik na detektiva prenese vse pravice, ki jih ima naročnik sam, ter da je delodajalec (oziroma zavod) zaradi izvajanja nadzora ugotavljanja zlorabe začasne zadržanosti od dela zaposlenega (ali zavarovanca) upravičen pridobiti od pristojnega osebnega zdravnika, imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije navodila o ravnanju v času zadržanosti od dela na podlagi katerih se lahko ugotavlja, ali je ravnanje zaposlenega (oziroma zavarovanca) v skladu z danimi navodili, se v predlaganem drugem odstavku za detektiva vzpostavlja pravna podlaga za pridobivanje navodil o ravnanju osebe pod nadzorom v času zadržanosti od dela, do katerih bo upravičen le pod pogojem, da razpolaga s pooblastilom, s katerim je naročnik detektiva izrecno pooblastil za izvajanje nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe.

V predlaganem tretjem odstavku se določajo subjekti, ki so detektivu dolžni posredovati navodilo o ravnanju nadzorovane osebe v času njene zadržanosti od dela (torej pristojni osebni zdravnik, imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija), rok za posredovanje, pogoj posredovanje (pisna zahteva, fotokopija pisnega pooblastila) ter možnost podaje ustne zahteve detektiva. Predlagana določba za posredovanje podatkov se ureja smiselno enako, kot v predlaganem 39. členu tega zakona, ki ureja pridobivanje podatkov iz evidenc.

K 39. členu:

Veljavni ZDD-1 v okviru upravičenja za pridobivanje podatkov iz evidenc določa, da ima detektiv v okviru pisnega pooblastila stranke pravico pridobivati podatke iz evidence registriranih vozil (ki je vzpostavljena na podlagi 1. točke prvega odstavka 62. člena Zakona o motornih vozilih⁵¹, njena vsebina pa je določena v tretjem odstavku 63. člena ZMV-1, in sicer vsebuje: podatke o posameznem vozilu, ki morajo biti navedeni na prometnem dovoljenju, o njegovi registraciji, izdanem prometnem dovoljenju, lastniku vozila ali osebi, na katero je vozilo registrirano, tehničnih pregledih, obveznem zavarovanju in druge tehnične podatke. Podatki o lastniku vozila ali osebi, na katero je vozilo registrirano, vsebujejo njeno osebno ime oziroma firmo, datum rojstva, EMŠO oziroma matično številko, status lastnika vozila ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža. Ta evidenca vsebuje tudi podatke o dovoljenjih za preskusno vožnjo in izdanih preskusnih tablicah ter njihovih uporabnikih, in sicer osebno ime oziroma firmo ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža. Prav tako evidenca vsebuje podatke o dovoljenjih za daljšo dobo uporabe preskusnih tablic in trajnih preskusnih tablicah, osebno ime oziroma firmo in naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža subjektov iz četrtega odstavka 37. člena tega zakona, osebno ime oseb, ki so upravičene za izdajo dovoljenj za preskusno vožnjo ter EMŠO.), registra stalnega prebivalstva (ki je vzpostavljen na podlagi 28. člena Zakona o prijavi prebivališča⁵², njegova vsebina pa je določena v 30. členu ZPPreb-1, in sicer se vzpostavlja dostop do: priimka in imena, EMŠO, državljanstva, naslova ter obdobja prijave stalnega in začasnega prebivališča oziroma stalnega in začasnega naslova v tujini, naslova za vročanje, odjave stalnega prebivališča v tujino, začasnega odhoda v tujino, podatka o dejanski rabi dela stavbe, uporabni površini dela stavbe, namenjene stanovanjski rabi oziroma nastanitvi, ter podatka o številu prijavljenih oseb na naslovu, na katerega se prijavlja začasno prebivališče – v skladu z določbo sedmega odstavka 13. člena ZPPreb-1, priimku in imenu ter EMŠO posameznika, ki vodi gospodinjstvo, ter sorodstveno razmerje do njega) in centralnega registra prebivalstva (ki je vzpostavljen na podlagi 2. člena Zakona o centralnem registru prebivalstva⁵³, njegova vsebina pa je določena v 11. členu ZCRP, in sicer se vzpostavlja dostop do: EMŠO matere, EMŠO očeta, EMŠO zakonca, EMŠO otrok, podatka o sorodstveni vezi med starši in otroci posameznika, imenu in priimku ter EMŠO osebe, ki biva na določenem prebivališču), evidence zavarovancev (ki je vzpostavljena na podlagi 10. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega

⁵¹ Uradni list RS, št. 75/17 in 92/20 – ZPrCP-E; ZMV-1.

⁵² Uradni list RS, št. 52/16, 36/21 in 3/22 – ZDeb; ZPPreb-1.

⁵³ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo in 3/22 – ZDeb; ZCRP.

zavarovanja⁵⁴), slovenskega ladijskega registra (ki je vzpostavljen na podlagi 207. člena Pomorskega zakonika⁵⁵) in registra zrakoplovov (ki je vzpostavljen na podlagi 22. člena Zakona o letalstvu⁵⁶).

Zaradi pristojnosti detektiva za vročanje sodnih pisanj na podlagi odredbe sodišča, ki jo določata procesna predpisa na področju kazenskega oziroma pravnega postopka, se v prvem odstavku obravnavanega člena razširja pristojnost detektiva za pridobivanje podatkov iz evidenc tudi na podlagi odredbe sodišča. V okviru poslovanja detektivov po uveljavitvi veljavnega ZDD-1 je bila identificirana potreba po pridobivanju podatkov iz dodatnih evidenc (bodisi iz razloga njihove vzpostavitve po uveljavitvi ZDD-1 bodisi iz razloga izkazane potrebe detektivov do njihovega dostopa zaradi učinkovitosti opravljanja detektivske dejavnosti), zato se v predlaganem prvem odstavku širi nabor evidenc, do katerih bodo detektivi upravičeni pridobivati podatke, pri čemer bo tudi za pridobivanje podatkov iz teh evidenc veljalo upravičenje detektiva zgolj v okviru pisnega pooblastila naročnika oziroma odredbe sodišča za vročanje sodnih pisanj. Dodatne zbirke podatkov do katerih bo detektiv upravičen dostopati, so informacijski sistem o ravnanju z izrabljenimi vozili (ki je vzpostavljen na podlagi 42. člena Uredbe o izrabljenih vozilih⁵⁷), matični register (ki je vzpostavljen na podlagi 2. člena Zakona o matičnem registru⁵⁸), kataster nepremičnin (ki je vzpostavljen na podlagi 8. člena Zakona o katastru nepremičnin⁵⁹), evidenca izdanih osebnih izkaznic (ki je vzpostavljena na podlagi 19. člena Zakona o osebnih izkaznicah⁶⁰) in evidenca potnih listin (ki je vzpostavljena na podlagi 30. člena Zakona o potnih listinah⁶¹).

S pridobivanjem podatkov iz evidence registriranih vozil iz zakona, ki ureja motorna vozila (podatki o posameznem vozilu, ki morajo biti navedeni na prometnem dovoljenju, o njegovi registraciji ter o lastniku vozila ali osebi, na katero je vozilo registrirano) se zasleduje učinkovitost izvajanja vročanja s strani detektivov (predvsem v primerih, ko se prejemniki pisemskih pošilk izmikajo), zagotavljanje podatkov za uspešnost postopkov po zakonu, ki ureja izvršbo in zavarovanje (detektiv pridobiva informacije o dolžnikih in njihovem premoženju), pridobivanja podatkov zaradi obravnavanja sumov zavarovalniških goljufij, prav tako so podatki potrebni v primerih izvajanja različnih nadzorov (na primer zbiranje informacij za potrebe postopkov določitve preživnine, v primerih kontrole bolniškega staleža oziroma nadzora in še posebej pri preverjanju zlorabe stroškov prevoza na delo in z dela).

Detektivi potrebujejo tudi podatke iz informacijskega sistema o ravnanju z izrabljenimi vozili iz uredbe, ki ureja izrabljena vozila, zlasti v okviru izvajanja naročila s strani naročnikov leasingodajalcev, saj se v praksi dogaja, da osebe, ki sklenejo pogodbe o finančnem leasingu za najem vozila, le-ta dajejo v razgradnjo, leasingodajalec pa o teh dejstvih ni pravočasno seznanjen (zaradi uveljavljanja zahtevkov na podlagi odstopa od pogodbe). Detektivi podatke iz navedenega sistema prejemajo že sedaj, kljub temu, da za slednje ni pravne podlage v matičnem zakonu, zato se v predlaganem členu na zakonski ravni ureja tudi pravica dostopa do podatkov iz informacijskega sistema o ravnanju z izrabljenimi vozili.

Detektivi potrebujejo tudi podatke iz registra stalnega prebivalstva ter centralnega registra prebivalstva, s katerimi pridobivajo podatke o prejemnikih sodnih in navadnih pisanj, o dolžnikih, ki lahko svoje premoženje skrivajo v tujini, itd. Dalje se v predlaganem prvem odstavku ureja tudi možnost dostopa do matičnega registra iz zakona, ki ureja matični register, ki je potreben zaradi pridobitve podatkov o rojstvu, smrti, sklenitvi zakonske ali partnerske zveze ter ostalih dogodkih, ki se vpisujejo v navedeni register.

---

⁵⁴ Uradni list RS, št. 111/13 in 97/14.

⁵⁵ Uradni list RS, št. 62/16 – uradno prečiščeno besedilo, 41/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZPVZRZECEP, 18/21 in 21/21 – popr.

⁵⁶ Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo, 46/16 in 47/19.

⁵⁷ Uradni list RS, št. 32/11, 45/11 – popr., 26/12, 84/18 – ZIURKOE, 101/20 in 44/22 – ZVO-2.

⁵⁸ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19.

⁵⁹ Uradni list RS, št. 54/21.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 35/11, 41/21 in 199/21.

⁶¹ Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo.

Podatki iz evidence zavarovancev iz zakona, ki ureja matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (EMŠO, naslov, podatke o zaposlitvi, delodajalcu, delovnem mestu, prejšnjih zaposlitvah, podatek o zavarovalni podlagi na osnovi katere je posameznik zavarovan oziroma je bil zavarovan, število ur, za katere je posameznik zavarovan preko delodajalca, podatek o izbranem zdravniku, podatek o izvedenih zdravstvenih storitvah, podatek o zavarovanju posameznika v tujini, podatek o začasni bolniški zadržanosti) so prav tako potrebni, ko detektiv izvaja dejavnost vročanja (na primer vročitev na delovnem mestu). Podatek o podlagi za zavarovanje vsebuje tudi podatek o statusu zavarovanca, ki je ključnega pomena v izvršilnih postopkih oziroma pri sprejemanju upnikove odločitve ali bo postopke izterjave sprožil ali ne. Nenazadnje pa lahko podatek o zavarovalni podlagi tudi nakazuje na kršitve bolniške odsotnosti oziroma je pomemben pri preverjanju spoštovanja konkurenčne prepovedi in konkurenčne klavzule.

Podatki iz slovenskega ladijskega registra iz zakona, ki ureja pomorstvo (podatke o plovilih in lastnikih, zgodovini lastništva plovil ter podatek o lastništvu prejšnjih plovil) ter registra zrakoplovov iz zakona, ki ureja letalstvo (podatke o zrakoplovih in lastnikih, zgodovini lastništva zrakoplovov ter podatek o lastništvu prejšnjih zrakoplovov) so pomembni pri preverjanju dolžniških razmerij ali uspešnosti in poslovnosti poslovnih subjektov.

Ker sodi v detektivovo delovno področje tudi področje zbiranja informacij o dolžnikih in o njihovem premoženju, mora imeti detektiv zagotovljeno tudi pravico dostopa do podatkov o nepremičninah (parcele, stavbe, deli stavb) iz katastra nepremičnin iz zakona, ki ureja kataster nepremičnin.

Podatki iz evidence osebnih izkaznic so pomembni pri opravljanju vročanja zaradi preverjanja istovetnosti oseb, ki se jim vroča. Evidenca vsebuje tudi lastnoročni podpis državljana, ki se zna in zmore podpisati, pri čemer je slednje potrebno preveriti pri ugotavljanju verodostojnosti osebne izkaznice. Smiselno enako velja za zagotovitev pravice do dostopa do podatkov, ki se vodijo v evidenci potnih listin.

Veljavni ZDD-1 določa, da se detektivu posredujejo podatki do katerih ima pravico dostopati na podlagi njegove pisne zahteve v petnajstih dneh od prejema zahteve. S predlogom drugega odstavka se krajša rok za posredovanje podatkov na osem dni od prejema detektivove pisne zahteve, v primerih dostopa podatkov v evidence registriranih vozil, registra stalnega prebivalstva ter centralnega registra prebivalstva pa se izjemoma določa krajši rok za posredovanje podatkov, in sicer se določa dolžnost posredovanja podatkov v treh delovnih dneh od prejema pisne zahteve detektiva. Gre namreč za podatke, ki jih morajo detektivi pridobiti v najkrajšem možnem časovnem obdobju zaradi njihovega takojšnjega izvajanja upravičenj. V predlaganem drugem odstavku se že veljavna ureditev, ki detektivu omogoča vložitev zahteve tudi ustno pri organu, razširja na možnost detektiva, da zahteva posredovanje podatkov iz evidenc z neposrednim vpogledom. Ohranja pa se dolžnost detektiva, da ne glede na način podane zahteve, vselej priloži tudi fotokopijo pooblastila ali odredbe sodišča.

V predlaganem tretjem odstavku se ohranja možnost detektiva za vpogled v sodne in upravne spise, pri čemer to možnost izvaja na podlagi pravnega interesa, ki ga izkaže s pooblastilom naročnika. V praksi se je izkazala težava detektivov pri pridobivanju podatkov iz tožilskih spisov, saj ne sodijo v kategorijo »sodnih spisov« (še posebej podatkov v zadevah, ko se predkazenski postopek zaključí s poročilom policije), zato se veljavna možnost vpogleda razširja tudi na vpogled v tožilske spise, pri čemer tudi v tej zvezi velja dolžnost izkazovanja pravnega interesa, katerega obstoj v vsakem posameznem primeru ocenjuje upravljavec podatkov, torej sodišče, državno tožilstvo oziroma upravni organ.

Pridobivanje podatkov iz raznih evidenc po veljavni ureditvi je zamudno in prepuščeno detektivom, ki morajo za pridobitev potrebnih podatkov naslavljati zahtevke na različne organe. Če naj detektivi storitve opravijo hitro in kvalitetno, je nujno potrebno, da jim je na voljo elektronski dostop do baz podatkov iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi. Razvoj elektronskega poslovanja je vplival na predlagano

vzpostavitev zakonskega temelja za omogočanje neposrednega elektronskega dostopa do podatkov iz uradnih evidenc iz prvega odstavka tega člena, če uradne evidence omogočajo tak dostop. Detektiv do podatkov iz zbirk iz prvega odstavka dostopa z navedbo osebnega imena in EMŠO osebe, katere podatke pridobiva, če ta oseba nima EMŠO oziroma ta ni znana, pa z navedbo osebnega imena ter datuma rojstva, davčne številke ali drugega povezovalnega znaka, ki ga omogoča zbirka podatkov. Za pravne osebe, podružnice tujih in domačih podjetij ter samostojnih podjetnikov posameznikov in vseh ostalih fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, se do podatkov dostopa z navedbo davčne ali matične številke oziroma firme. Dosedanja praksa je pokazala, da je za približanje k cilju učinkovitega izvajanja detektivske dejavnosti potrebno omogočiti neposreden dostop do različnih javnopravnih zbirk podatkov, če zbirke tak dostop omogočajo. Detektiv bo moral upravljavcu takšne evidence posredovati zahtevo, v kateri bo navedel podatke in obrazložil razloge za njihovo pridobitev ter pravno podlago. S to rešitvijo se zasledujejo zlasti cilji, ki odpravljajo administrativne ovire.

Določba šestega odstavka predlaganega člena zgolj procesno določa način elektronskega dostopa do podatkov, na podlagi zahteve in ustreznih povezovalnih znakov. Detektiv pridobiva le tiste podatke, ki so potrebni za opravljanje detektivske dejavnosti za določenega naročnika.

Za namene elektronskega dostopa do podatkov iz uradnih evidenc, ki jih upravljajo državni organi, bo morala zbornica skleniti dogovore o tehničnih podrobnostih z upravljavci zbirk teh podatkov. Če se namreč zahtevani podatki obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost elektronskega dostopa, imajo detektivi po predlagani določbi pravico do neposrednega elektronskega dostopa do podatkov iz taksativno navedenih evidenc. Nadzor nad izvajanjem pravice detektivov do elektronskega dostopa do podatkov iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, v okviru katerega se preverja zakonitost, preglednost in sorazmernost obdelave osebnih podatkov, izvaja Informacijski pooblaščenec najmanj enkrat letno. Na ta način se zagotavlja nadzor nad izvajanjem elektronskega pridobivanja podatkov, ki ga izvaja neodvisni organ za varstvo osebnih podatkov, torej Informacijski pooblaščenec ter že na zakonski ravni vgrajuje dodatne varovalke za preprečitev morebitnih zlorab.

K 40. členu:

Opazovanje predstavlja tisto upravičenje detektiva, ko le-ta pri pridobivanju informacij uporablja svoja čutila (vid, vonj in sluh). Navedeno upravičenje sme detektiv izvajati zgolj na način, ki ne predstavlja izvajanje t. i. prikritega preiskovalnega ukrepa tajnega opazovanja po tretjem odstavku 149.a člena ZKP, saj mu je slednje prepovedano na podlagi 42. člena ZDD-1. V skladu z določbo tretjega odstavka 149.a člena ZKP se tajno opazovanje izvaja z neprekinjenim ali ponavljajočim opazovanjem ali sledenjem, z uporabo tehničnih naprav za ugotavljanje položaja in gibanja ter tehničnih naprav za prenos in snemanje glasu, fotografiranjem ter videosnemanjem in je osredotočeno na spremljanje položaja, gibanje ter aktivnosti opazovane osebe. Pri tem ukrepu gre za načrtno, dalj časa neprekinjeno ali ponavljajoče se opazovanje določene osebe z uporabo tehničnih naprav za prenos in snemanje glasu ter slikovno snemanje, s katerimi se pridobijo materialni dokazi za potrebe kazenskega postopka. Navedeni elementi morajo biti kumulativno podani, da lahko govorimo o izvajanju tega posebnega preiskovalnega ukrepa⁶². Le opazovanje določenih objektov, zasede in druge klasične metode policijskega dela, pri katerih se ne uporabljajo tehnična sredstva, ne pomenijo izvajanja prikritega preiskovalnega ukrepa tajnega opazovanja, tudi če se opravljajo prikrito⁶³.

V praksi detektivov večkrat prihaja do očitkov o neupravičenem izvajanju osebne zaznave, saj naj bi se to izvajalo kot tajno opazovanje oziroma tajno sledenje (torej kot prikriti preiskovalni ukrep), kot je urejeno v ZKP, njegovo izvajanje pa je detektivom prepovedano. V veljavni ureditvi (ki se ohranja tudi v predlogu zakona) predstavlja nezakonito izvajanje upravičenja osebne zaznave prekršek. Le-ta se v praksi najpogosteje očita detektivom na način, da z izvajanjem osebne zaznave dejansko izvajajo ravnanje, ki predstavlja prikriti preiskovalni ukrep in je v pristojnosti organov odkrivanja in preiskovanja

⁶² Prim. sodbo Višjega sodišča v Celju, opr. št. II Kp 267/2009, 23. 2. 2010.

⁶³ Tako tudi Horvat Š. (2004): Zakon o kazenskem postopku (ZKP) s komentarjem, GV Založba, Ljubljana, stran 326.

kaznivih dejanj (osnovna dilema je, ali sme detektiv zbirati informacije z osebno zaznavo oziroma z opazovanjem tudi tako, da se premika za opazovano osebo z namenom pridobiti ali ugotoviti določene informacije). Zaradi ohlapnega zakonskega okvirja instituta osebne zaznave v veljavni zakonodaji, se v praksi pojavljajo številne dileme v povezavi z upravičenostjo in dovoljenostjo izvajanja tega upravičenja. Upošteva se zakonsko urejen položaj detektivov in dejstvo, da je detektivska dejavnost regulirana predvsem zaradi varovanja javnega reda, javne varnosti, osebne varnosti in dostojanstva naročnikov, tretjih oseb, nenazadnje pa tudi detektivov, je nujno potrebno določiti jasnejše pogoje za njegovo izvajanje tako, da se bo lahko izvajalo v dovoljenem in upravičenem obsegu. Upravičenje detektiva za izvajanje opazovanja lahko predstavlja poseg v ustavno varovano pravico do zasebnosti (35. člen Ustave), zato mora biti njegovo izvajanje jasno, določno in natančno opredeljeno v zakonu, tako da ga bo mogoče izvajati na način, ki ne omogoča arbitrarnega ravnanja in da nedvoumno ter dovolj določno opredeljuje pravni položaj subjektov, na katere se nanaša (v skladu z načelom jasnosti in določnosti pravnih predpisov, kot ga vsebuje načelo pravne države v 2. členu Ustave RS). Ker je nedvoumna razjasnitev obsega dovoljenega izvajanja opazovanja pomembna za razvoj detektivske dejavnosti, predvsem v luči standardov človekovih pravic in temeljnih svoboščin, se v predlaganem členu na novo ureja izvajanje obravnavanega upravičenja.

V predlaganem prvem odstavku se ohranja veljavna ureditev, po kateri lahko detektiv zbira informacije z neposrednim opazovanjem zgolj na krajih, ki so dostopni vsem pod enakimi pogoji, in sicer na javnih krajih ali iz javnih krajev, javno dostopnih odprtih in zaprtih prostorov, lahko pa tudi (neposredno) opazuje kraje in prostore, ki so vidni z javno dostopnega kraja in prostora. Na ta način se (enako kot v veljavni ureditvi) določa krajevna oziroma prostorska omejitev izvajanja obravnavanega upravičenja. Pri tem lahko govorimo, da gre (najpogosteje) za opazovanje določene osebe, vozil ali objektov na javno dostopnih krajih, iz katerih se opazuje javno dostopne odprte ali zaprte prostore, lahko pa se opazuje tudi kraje in prostore, ki niso javno dostopni, če se opazovanje izvaja iz javnih krajev ali iz javno dostopnih odprtih in zaprtih prostorov (pri čemer je potrebno upoštevati prepoved, ki je uveljavljena že v veljavni ureditvi, da detektiv ne sme posegati v zasebni zaprti prostor in zasebni prostor, ki ga je posameznik s postavitvijo kakršnekoli ograje, prepreke ali razvidne oznake oziroma opozorila ločil od javnega in na ta način navzven nakazal, da gre za zasebni prostor). Ker se lahko osebo opazuje tudi na zasebnih ali drugače zaprtih krajih oziroma prostorih (pod pogojem, da so vidni z javno dostopnega kraja in prostora), torej na krajih, kjer upravičeno pričakuje zasebnost, izhaja, da upravičenje lahko poseže v ustavno zagotovljeno nedotakljivost zasebnosti. Intenzivnost posega v pravico do zasebnosti je odvisna od vsebine izvajanja opazovanja oziroma od upravičenja detektiva pri njegovem izvajanju, in sicer od tega, ali se izvaja z enega mesta – t. i. statično opazovanje (torej da se ne spremlja gibanja opazovane osebe) ali se izvaja s spremljanjem položaja, gibanja ali aktivnosti opazovane osebe – t. i. dinamično opazovanje, dalje od namena, ki se zasleduje z opazovanjem, od sankcij oziroma posledic, ki lahko doletijo posameznika na podlagi ugotovitev opazovanja, od pogojev, ki so predpisani za njegovo uporabo, od časovne zamejenosti opazovanja ter ali in katera tehnična sredstva se uporabljajo pri izvajanju navedenega upravičenja. Glede na navedeno se v predlaganem členu ločeno urejata dva načina izvajanja opazovanja, kadar se le-to nanaša na osebo.

V predlaganem drugem odstavku se določa, da se neposredno opazovanje, ki se nanaša na osebo, lahko izvaja le na način s katerim se ne spremlja gibanja opazovane osebe. Takšen način opazovanja predlog člena določa kot primarni način njegovega izvajanja, pri čemer opazovanje z enega mesta (t. i. statično opazovanje) predstavlja manjšo intenzivnost posega v pravico do zasebnosti opazovanega posameznika. Kot se določa v predlogu člena, ki ureja tehnična sredstva, se glede uporabe naprave za slikovno snemanje pri izvajanju t. i. statičnega opazovanja ohranja veljavna ureditev, ki dovoljuje uporabo (zgolj) naprave za slikovno snemanje in pod posebnim pogojem, torej ko je to nujno potrebno za zavarovanje dokazov.

Predlagani tretji odstavek omogoča detektivu, da v okviru pooblastila naročnika izvaja nadzor zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela, nadzor pa se lahko izvaja na način, s katerim se

spremlja položaj, gibanje ali aktivnosti osebe pod nadzorom. Neposredno opazovanje osebe lahko traja le tako dolgo, dokler na strani naročnika obstajajo razlogi, ki utemeljujejo sum, da oseba zlorablja pravico do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali pravico do povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Predpogoj za izvajanje opazovanja s spremljanjem položaja, gibanja ali aktivnosti osebe (t. i. dinamičnega opazovanja) po predlagani določbi torej je, da naročnik izrecno pooblasti detektiva za izvajanje nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Pri tem gre za nadzor nad s predpisi skladnim izvrševanjem pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe oziroma pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Takšen nadzor je utemeljen z obveznostjo naročnika (ki je lahko bodisi delodajalec bodisi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v primeru izvajanja laične kontrole začasne zadržanosti z dela⁶⁴), da osebam zagotavlja te pravice. Naročnik, ki je dolžan zagotoviti sredstva za plačilo teh pravic, je namreč utemeljeno zainteresiran nadzorovati, da osebe (ki te pravice uživajo) teh pravic ne zlorablajo. Predlagana določba tako predstavlja odstop od izvajanja opazovanja, kot se ureja v drugem odstavku, in v okviru katere ni dovoljeno spremljati gibanja osebe, nad katero se opazovanje izvaja. Vendar je odstop glede prostorske dimenzije dopusten (poleg predhodnega izrecnega pooblastila naročnika) le za izvajanje nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Detektiv z izvajanjem opazovanja brez spremljanja gibanja, položaja in aktivnosti nadzorovane osebe v določenih primerih ne more ugotoviti, ali posameznik, ki uživa pravico do začasne zadržanosti z dela in se zdravi doma, krši to pravico (bodisi na način, da ne upošteva navodil o ravnanju v času zadržanosti od dela - na primer opravlja napornejša fizična dela bodisi, da zapušča kraja bivanja iz neutemeljenih razlogov - na primer zaradi opravljanja pridobitne dejavnosti). Na podlagi drugega odstavka 233. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja se namreč za čas zadržanosti od dela zaradi bolezni ali poškodbe zavarovancu oziroma posamezniku, ki uživa pravico do začasne zadržanosti z dela, morajo dati tudi navodila o ravnanju v času zadržanosti od dela (režim življenja, strogo ležanje, počitek, sprehodi...). Takšna navodila mora dati osebni zdravnik ali imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija. Na podlagi citirane določbe Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja mora biti zavarovanec, ki se zdravi doma, v času zadržanosti od dela zaradi bolezni, poškodbe ali nege na svojem domu. Izjemoma je odsotnost z doma možna ob odhodu na zdravniški pregled, terapijo oziroma v primerih, ko odsotnost ne vpliva negativno na potek zdravljenja oziroma, če zdravnik ali imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija to odredita ali dovolita (za odhod izven kraja bivanja je vedno potrebna odobritev osebnega zdravnika). Kot že navedeno, pa ni mogoče ugotoviti, ali posameznik zapušča kraj bivanja iz dovoljenih razlogov, če se nadzor ne izvaja s spremljanjem njegovega gibanja. Smiselno enako velja tudi za zbiranje informacij glede ugotavljanja zlorabe uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela.

Neposredno opazovanje osebe po predlaganem tretjem odstavku lahko traja le tako dolgo, dokler na strani naročnika obstajajo razlogi, ki utemeljujejo sum, da oseba zlorablja pravico do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali pravico do povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Glede določljivosti časovne omejitve neposrednega opazovanja zaradi izvajanja nadzora je bilo smiselno upoštevano stališče Ustavnega sodišča RS, ki ga je le-to zavzelo v odločbi U-I-136/07-13, 10. 9. 2009, ko je presojalo ustavno skladnost 33.a člena ZJU, in sicer, da izrecna zakonska opredelitev časovne dimenzije nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela z vidika zahteve po določnosti zakona ni potrebna, saj je glede na namen nadzora, ki se lahko izvaja samo v zvezi s sumom zlorabe pravice zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe oziroma pravice do povračila potnih stroškov,

---

⁶⁴ Iz prvega odstavka 266. člena Pravil o obveznem zdravstvenem zavarovanju izhaja, da Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije izvaja laično kontrolo začasne zadržanosti z dela, lahko pa za takšen nadzor pooblasti tudi ustrezne pravne ali fizične osebe (torej detektive), v kolikor zadržanost z dela traja več kot trideset dni. Analogno ta določba velja tudi za delodajalca (v javnem in zasebnem sektorju), ki ima na tak način pravico izvajati kontrolo delavčeve bolniške odsotnosti, ki traja do trideset dni. Slednje potrjuje tudi določba 33.a člena ZJU, nenazadnje pa tudi sodna praksa (prim. sodbo Višjega delovnega in socialnega sodišča, opr. št. Pdp 1171/2001, 9. 5. 2003, sodbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. VIII Ips 89/2004, 7. 12. 2004).

očitno, da lahko nadzor traja samo tako dolgo, dokler obstajajo razlogi, ki utemeljujejo sum o obstoju takšnih zlorab. Skladno z navedenim bo neposredno opazovanje s spremljanjem položaja, gibanja ali aktivnosti osebe pod nadzorom, ki bo omogočala zbiranje (nadaljnjih) informacij, trajala dokler ne bo mogoče zanesljivo ugotoviti dejanskega stanja, ki bo potrdilo ali ovrglo sum zlorabe navedenih pravic. Pri izvajanju opazovanja po predlaganem tretjem odstavku (t. i. dinamičnega opazovanja) pa detektivi ne bodo upravičeni uporabljati nobenih tehničnih naprav (niti za ugotavljanje položaja in gibanja niti za prenos in snemanje glasu, fotografiranje in videosnemanje), s katerimi bi pridobili materialne dokaze za potrebe naročnika (prepoved uporabe tehničnih naprav v zvezi z izvajanjem t. i. dinamičnega opazovanja je urejena v 41. členu predloga zakona). Detektiv bo v konkretni zadevi po naročilu in pooblastilu stranke za izvedbo nadzora zaradi ugotavljanja zlorabe pravice do zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe ali uveljavljanja pravice do povračila stroškov prevoza na delo in z dela lahko opazoval gibanje osebe oziroma spremljal njen položaj ali aktivnosti ter si pri tem zapisoval relevantne podatke (o urah, mestih, aktivnostih in drugih posebnostih). Izvajanje navedenega upravičenja se bo tako zaključilo s poročilom detektiva, iz katerega bo bodisi izhajalo bodisi ne, ali je opazovana oseba v času bolniške odsotnosti ravnala v skladu z navodili o ravnanju v času zadržanosti od dela oziroma ali je zlorabljala uveljavljanje pravic do potnih stroškov prevoza na delo in z dela. Glede na to, da je v skladu s kazensko procesno teorijo in sodno prakso⁶⁵ uporaba tehničnih naprav konstitutivni element tajnega sledenja, kot modaliteta prikritega preiskovalnega ukrepa tajnega opazovanja, izvajanje neposrednega opazovanja po predlaganem tretjem odstavku ne pomeni izvajanja tega prikritega preiskovalnega ukrepa (tudi če se opravlja prikrit).

V četrtem odstavku se ohranja tudi prepoved iz veljavne ureditve, ki določa, da mora detektiv pri izvajanju tega upravičenja upoštevati zasebnost osebe, ki ga ta izkaže že s postavitvijo ograje ali prepreke ali natančno razvidne oznake oziroma opozorila, ki ločuje zasebni prostor od javnega.

K 41. členu:

Člen določa tehnična sredstva, ki jih lahko detektiv uporablja pri izvajanju upravičenja iz 38. člena predloga zakona (zbiranje podatkov od oseb ali iz javno dostopnih virov) z namenom identifikacije oseb, vozil, predmetov, dogodkov ter drugih okoliščin, pomembnih za izpolnitev naloge iz pisnega pooblastila in če je to nujno potrebno za zavarovanje dokazov. Predlog prvega odstavka uporabo tehničnih sredstev, v primerjavi z veljavno ureditvijo, navezuje ne le na izvajanje upravičenja zbiranja podatkov od oseb ali iz javno dostopnih virov, v predlaganem drugem odstavku pa se uporaba tehničnega sredstva – (le) za slikovno snemanje – navezuje zgolj na izvajanje upravičenja opazovanja, kot ga določa drugi odstavek 40. člena predloga zakona, torej na izvajanje t. i. statičnega opazovanja. Kot obrazloženo k predlogu 40. člena, je uporaba tehničnih naprav konstitutivni element tajnega sledenja, zato se v skladu s prepovedjo iz 42. člena predloga zakona, uporaba tehničnih naprav oziroma sredstev v okviru izvajanja t. i. dinamičnega opazovanja (kot ga določa tretji odstavek 40. člena predloga zakona), ki predstavlja spremljanje gibanja, položaja in aktivnosti opazovane osebe, izrecno izključuje oziroma prepoveduje.

Tehnična sredstva so v predlaganem tretjem odstavku izrecno navedena v smislu taksativnega naštevanja, pri čemer predlog zakona v primerjavi z veljavno ureditvijo dopolnjuje obseg dopustnih tehničnih sredstev. Predlagani tretji odstavek tako ob upoštevanju prepovedi iz prvega odstavka 42. člena predloga zakona dopušča detektivom uporabo tehničnih sredstev za slikovno snemanje, zvočno snemanje, iskanje, zavarovanje in primerjavo dokazov in sledi (v okvir teh sredstev sodijo tudi sredstva za zavarovanje digitalnih dokazov, najdenih na kraju dogodka), ugotavljanje alkohola v izdihanem zraku, ugotavljanje prisotnosti prepovedanih drog, izvajanje protislušnih pregledov, ugotavljanje resničnosti izjav oseb ter za preprečevanje kaznivih ravnanj (v okvir teh sredstev sodijo na primer tudi pasti za domače tatove). Ker se tehnična sredstva v sodobni tehnologiji ves čas izboljšujejo in modernizirajo, predlog drugega odstavka ne določa poimensko navedenih sredstev (npr. fotoaparati, diktafon), temveč določa sredstva glede na namen, ki se z uporabo le-teh zasleduje. Določeno sredstvo namreč zaradi

---

⁶⁵ Prim. sodbi Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. IV IPS 40/2021, 19. 4. 2022 in opr. št. I Ips 257/2008, 6.11.2008.

razvoja v določenem časovnem obdobju ne bo več v uporabi, omogočalo pa bo enako funkcijo oziroma namen.

Predlagani četrti odstavek obravnavanega člena pogojuje uporabo tehničnega sredstva za zvočno snemanje, iskanje, zavarovanje in primerjavo dokazov in sledi, najdenih na kraju dogodka, ugotavljanje alkohola v izdihanem zraku, ugotavljanje prisotnosti prepovedanih drog, izvajanje protislušnih pregledov, ugotavljanje resničnosti izjav oseb in za preprečevanje kaznivih ravnanj, le s privolitvijo osebe, glede katere se bo sredstvo uporabilo, saj lahko predstavlja poseg v osebnostne pravice te.

K 42. členu:

V tem členu so, enako kot v veljavni ureditvi, opredeljene naloge, ukrepi in dejavnosti, ki jih detektiv ne sme opravljati oziroma so nezdružljive z detektivsko dejavnostjo. Na ta način se zagotavlja meja med javnim in zasebnim opravljanjem dejavnosti na varnostnem področju. Detektiv ne sme opravljati upravičenj, za katere z zakonom določeni oziroma pooblaščenici policija, sodišča in drugi pravosodni organi, ne smejo uporabljati prikritih preiskovalnih ukrepov, ki jih v skladu z zakonom uporabljajo policija, Slovenska obveščevalno-varnostna agencija in Obveščevalno varnostna služba ministrstva, pristojnega za obrambo, prav tako pa ne smejo opravljati detektivske dejavnosti za domače in tuje varnostne ali obveščevalne službe in za politične stranke ter ustanove, katerih ustanovitelji so politične stranke.

V skladu s predlaganim drugim odstavkom pa lahko detektiv izvajajo pristojnosti, kot določene v 36. in 37. členu predloga zakona po naročilu državnih organov.

K 43. členu:

Detektiv v okviru opravljanja detektivske dejavnosti zbira za naročnikove potrebne podatke in informacije, za katere je očitno, da bi z njimi lahko nastala občutna škoda, če bi zanje izvedela nepooblaščen oseba. Med najpomembnejšimi značilnostmi detektivske dejavnosti je obveznost detektiva, da varuje tajnost informacij in podatkov, ki jih je zbral za naročnika. Na doslednem varovanju zaupanih mu podatkov temelji tudi zaupanje naročnikov do detektiva. Obveznost detektiva za varovanje tajnosti velja za vse podatke o osebah, dejstvih in pravnih razmerjih, ki jih je izvedel pri opravljanju svoje dejavnosti, ne glede na to v kakšni obliki se varovani podatki nahajajo. Zato je v prvem odstavku določena dolžnost detektiva, da se štejejo zbrane informacije in podatki, ki jih detektiv zbere za naročnika, za poslovno skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja poslovno skrivnost in prepoved posredovanja slednjih tretjim osebam. Navedena določba varuje naročnike z vidika načela pravne varnosti, saj lahko v vsakem trenutku računajo na to, da bodo podatki, ki jih je zbral detektiv na podlagi njihovega naročila, varovani kot poslovna skrivnost. Na podlagi določbe 2. člena Zakona o poslovni skrivnosti⁶⁶ poslovna skrivnost zajema nerazkrito strokovno znanje, izkušnje in poslovne informacije, ki izpolnjuje naslednje zahteve: je skrivnost, ki ni splošno znana ali lahko dosegljiva osebam v krogih, ki se običajno ukvarjajo s to vrsto informacij; ima tržno vrednost; imetnik poslovne skrivnosti je v danih okoliščinah razumno ukrepal, da jo ohrani kot skrivnost. Detektiv je dolžan varovati informacije in podatke, ki jih je zbral za naročnika, tudi po opravljeni storitvi.

Detektiv je v zadevah, ki jih opravlja, oziroma so mu bile zaupane, zavezan k varovanju poslovne skrivnosti, varovanju tajnih in osebnih podatkov v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje teh podatkov.

Informacije in podatki, pridobljeni za naročnika, se lahko obdelujejo in uporabljajo zgolj za izvedbo naloge, ki jo je detektiv prevzel od naročnika in z namenom, za katerega je bila informacija pridobljena. Detektiv je dolžan po izpolnitvi pooblastila, pogodbe ali odredbe sodišča naročniku izročiti vse podatke, zbrane na tej podlagi.

V predlaganem petem odstavku se izrecno določa, da se obveznost izročitve vseh podatkov, ki jih je detektiv zbral v okviru pooblastila, pogodbe ali odredbe sodišča, ne nanaša na izvod pooblastila,

---

⁶⁶ Uradni list RS, št. 22/19.

pogodbe ali odredbe sodišča in poročila o opravljeni detektivski storitvi s prilogami. V praksi se je namreč izkazala potreba, da detektivi zadržijo tudi poročilo o opravljeni storitvi (s pripadajočimi prilogami), saj se neredko dogaja, da so le-ti (v določenem časovnem obdobju po opravljeni storitvi) vabljeni na sodišče, da pričajo o dejstvih, ki pa se jih zaradi časovne oddaljenosti v celoti ne spominjajo več v popolnosti. Poročilo bi tako bilo smiselno hraniti za potrebe morebitnih sodnih postopkov, ki bi jih sprožili naročniki.

Detektiv je dolžan prijaviti pristojnemu organu kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, če je zanj izvedel pri opravljanju detektivske dejavnosti.

K 44. členu:

Zaupnost razmerja med detektivom in njegovimi naročniki je eden od stebrov detektivskega poklica, nanaša pa se na vse vidike zasebnosti, tako prostorski, informacijski ter komunikacijski. V tej luči je treba zato presojati pravico do zasebnosti, ki izhaja iz tega zaupnega razmerja. Zavarovana dobrina pri detektivih ni samo zasebnost detektiva, temveč v prvi vrsti zasebnost naročnikov. Detektiv mora zbrane podatke varovati v interesu naročnikov kot poslovno skrivnost. Zato se v obravnavanem členu, enako kot to velja za odvetniško in notarsko zasebnost, posebej ureja, da se za preiskavo poslovnih prostorov detektiva ali zaseg dokumentov in predmetov pri detektivu zahteva sodna odredba, pri čemer je preiskava dovoljena samo glede dokumentov in predmetov, ki so izrecno navedeni v odredbi o preiskavi, izdani v kazenskem postopku, hkrati pa mora biti pri preiskavi navzoč predstavnik zbornice. Navzočnost predstavnika zbornice pri preiskavi poslovnih prostorov detektiva je namenjena varstvu človekovih pravic tretjih oseb, ki v situaciji iz prvega odstavka tega člena utemeljeno pričakujejo, da bo zagotovljeno varstvo njihove zasebnosti. Njegov položaj se razlikuje od siceršnjega položaja solemnitetnih prič. Slednje pazijo, kako se preiskava opravlja, in dajejo morebitne ugovore na zapisnik (tretji odstavek 216. člena ZKP). Predstavnik zbornice pa mora zagotoviti, da bo spoštovana tajnost dokumentov in predmetov, ki niso predmet preiskave.

K 45. členu:

V predlaganem členu je urejen status (zakon jih poimenuje) tujih detektivov držav pogodbenic, torej fizičnih ali pravnih oseb, ki so državljani (fizične osebe) ali imajo sedež (pravne osebe) v državah članicah EU, EGP in v Švici ali v državi, s katero je sklenjen mednarodni sporazum, in ki želijo v Republiki Sloveniji opravljati detektivsko dejavnost. Pogoji za opravljanje detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji so v veljavni ureditvi za tuje detektive že urejeni (VII. poglavje ZDD-1), pri čemer je veljavna ureditev zasledovala načela implementacije Direktive 2006/123/ES. Enako kot v veljavni ureditvi tudi v predlaganem zakonu predlagatelj ohranja status tujih detektivov, ki imajo sedež (oziroma državljanstvo) v državah članicah EU, EGP in v Švici oziroma v državi, s katero je sklenjen mednarodni sporazum in sicer tako, da mora biti zanje predhodno izpolnjen pogoj, da so v svoji matični državi pridobil pravico do opravljanja detektivske dejavnosti, prav tako pa morajo izpolnjevati ostale pogoje, ki so določeni v predlogu zakona, in ki v enakem obsegu veljajo za slovenske detektive oziroma detektivske družbe. To pravilo velja tudi za fizične ali pravne osebe, ki so državljani ali imajo sedež v tretjih državah, torej državah, ki niso države članice EU, EGP ali v Švici ali v državi, s katero ni sklenjenega mednarodnega sporazuma (zakon jih poimenuje tuji detektivi tretjih držav). Ker s tretjimi državami Republika Slovenija nima sklenjenega nobenega sporazuma glede avtomatičnega priznavanja pogojev opravljanja detektivske dejavnosti, ki veljajo v državi sedeža oziroma ustanovitve, pri teh velja še dodatni pogoj, in sicer pogoj materialne vzajemnosti. V predlaganem tretjem odstavku je urejen tudi način ugotavljanja vzajemnosti. V konkretnem postopku izpolnjevanje pogoja vzajemnosti ugotavlja zbornica. Predlog zakona enako kot v veljavni ureditvi opredeli pojem matične države.

V predlaganem četrtem odstavku se pravica do opravljanja detektivske dejavnosti (tujih detektivov po tem členu) v Republiki Sloveniji pogojuje z vpisom v evidenco detektivov (fizične osebe) in evidenco detektivskih družb (pravne osebe). Gre za vpis v isti evidenci, kot se vanju vpisujejo tudi fizične osebe z državljanstvom Republike Slovenije oziroma pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji. Učinek

vpis v evidenco predstavlja konstitutivni element, in sicer pridobitev pravice do opravljanja detektivske dejavnosti tujih detektivov v Republiki Sloveniji.

Zaradi nastanka možne situacije, ko želi opravljati detektivsko dejavnost v Republiki Sloveniji slovenski državljan, ki pa je pravico do opravljanja te dejavnosti pridobil v tujini, se tudi zanj (enako kot v veljavni ureditvi) določa možnost pridobitve pravice do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji.

V predlaganem šestem odstavku se določa obseg podatkov in listin, ki jih mora predlog za vpis vsebovati. Ker se glede upravičenca za vložitev predloga, postopek obravnavanja predloga ter vsebina predloga uporabljajo določbe tega zakona tudi za tuje detektiva, razen če s tem zakonom ni določeno drugače, se glede navedenega uporablja predlagana določba tretjega in četrtega odstavka 5. člena predloga zakona. Ker se za pridobitev pravice do opravljanja detektivske dejavnosti tujih detektiv zahtevajo dodatni pogoji, mora predlog za vpis vsebovati tudi naslednje podatke: dokazilo, da je tuji detektiv (bodisi da gre za tujega detektiva države pogodbenice oziroma tujega detektiva tretje države) v svoji matični državi pridobil pravico do opravljanja detektivske dejavnosti, odločbo o priznani poklicni kvalifikaciji iz četrtega odstavka 47. člena tega zakona, potrdilo, da mu ni prepovedano opravljanje detektivske dejavnosti v matični državi in dokazilo matične države, da v zadnjih petih letih pred vložitvijo predloga, ni bil pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti ali s pravnomočno odločbo spoznan za odgovornega za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja, prekršek po predpisih, ki urejajo proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami ali prekršek po predpisih, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, če se prekršek nanaša na obdelavo osebnih podatkov brez podlage v zakonu ali osebne privolitve posameznika.

Glede na določbo tretjega odstavka 5. člena predloga zakona mora predlog za vpis v evidenco detektivov (poleg ostalih podatkov iz navedene določbe) vsebovati tudi dokazilo o zavarovanju odgovornosti za škodo, pri čemer se v predlaganem sedmem odstavku, enako kot v veljavni ureditvi, za tuje detektive izrecno dopušča možnost sklenitve zavarovanja odgovornosti za škodo bodisi v Republiki Sloveniji bodisi v matični državi, vendar pod pogojem, da to zavarovanje krije škodo, povzročeno v Republiki Sloveniji, in obsega kritje in pogoje, določene s tem zakonom.

Tako predlog za vpis v evidenco kot tudi listine, ki jih vsebuje predlog, morajo biti prevedene v slovenski jezik. V postopku preverjanja pogojev za vpis v evidenco detektivov zbornica preverja tudi izpolnjevanje materialnega pogoja vzajemnosti, ki je določen za tuje detektive tretjih držav. Ohranja se tudi veljavna ureditev, ki določa, da zbornica po vpisu tujega detektiva države pogodbenice ali tujega detektiva tretje države v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb o tem obvesti tujega detektiva države pogodbenice ali tujega detektiva tretje države, ministrstvo in pristojni organ matične države te osebe.

Tujim detektivom, ki v matični državi nimajo podeljene detektivske izkaznice, zbornica izda po uradni dolžnosti po vpisu v evidenco detektivsko izkaznico, s katero izkazuje pravico do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji.

K 46. členu:

V predlaganem členu je enako kot v veljavni ureditvi določeno načelo enakopravnosti, da se tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tretje države obravnava po enakih pravilih, kot je to določeno za pravne in fizične osebe iz Republike Slovenije. Temeljno načelo, ki mu sledi predlog zakona v zvezi s tem, je načelo nediskriminatornosti oziroma enakopravnosti. Skladno s tem se položaj tujih detektivov držav pogodbenic in tujih detektivov tretjih držav presoja enako kot položaj slovenskih pravnih in fizičnih oseb, ki opravljajo detektivsko dejavnost, pri čemer izjeme od enakopravnega presojanja lahko določa le ta zakon.

K 47. členu:

V predlaganem členu je določen postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v tujini v skladu z Zakonom o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev⁶⁷. Ta postopek (v primerjavi z veljavno ureditvijo smiselno enako) bo za osebe iz 45. člena tega zakona (zakon jih poimenuje vlagatelji), ki bi želele v Republiki Sloveniji opravljati detektivsko dejavnost, potekal pred postopkom vpisa v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb, saj je eden izmed pogojev za vpis v navedeno evidenco, s tem pa pridobitev pravice do opravljanja detektivske dejavnosti, odločba o priznani poklicni kvalifikaciji. Kvalifikacije, pridobljene v tujini, se pred opravljanjem detektivske dejavnosti primerjajo s kvalifikacijami, ki veljajo v Republiki Sloveniji za prosilce licenc za opravljanje navedene dejavnosti. Določbe ZPPPK določajo postopek ter ukrepe, če poklicnih kvalifikacij ni mogoče neposredno priznati. Dolžnost zbornice je, da preveri izpolnjevanje pogojev in poklicno kvalifikacijo po tem zakonu, pri čemer je namen predhodnega preverjanja izpolnjevanja pogojev in poklicne kvalifikacije ugotovitev znanj, spretnosti in kompetenc ter s tem preprečitev resne škode za varnost naročnikov in pravic drugih oseb. Vloga za priznanje poklicnih kvalifikacij se vloži pri zbornici, pri čemer mora vloga vsebovati vse podatke in dokazila, kot jih določa 15. člen ZPPPK, in sicer mora vloga vsebovati dokazilo o državljanstvu in dokazila o poklicni kvalifikaciji, zlasti o formalnih kvalifikacijah, poklicni usposobljenosti ter poklicnih izkušnjah, dokazilo o drugih kvalifikacijah, dokazila o vsebini in poteku usposabljanja ali kakršno koli drugo dokazilo, ki izkazuje vlagateljevo poklicno kvalifikacijo. Zbornica bo lahko pozvala vlagatelja, da priskrbi dodatne informacije glede usposabljanja, če je to potrebno za ugotovitev možnih vsebinskih razlik glede na nacionalne zahteve. Če vlagatelj teh informacij ne more zagotoviti, jih lahko zbornica pridobi od ustreznega pristojnega organa v državi pogodbenci izvora.

Če zbornica v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij ugotovi, da poklicne kvalifikacije vlagatelja ne ustrezajo nacionalnim zahtevam, izda o ugotovitvi začasno odločbo, s katero vlagatelja pozove, da opravi preizkus poklicne usposobljenosti ali izpolni manjkajoče pogoje za priznanje ustreznosti poklicnih kvalifikacij v določenem prilagoditvenem obdobju. V skladu z določbo 24. člena ZPPPK bo vlagatelj po prejemu takšne odločbe obvestil zbornico o dopolnilnem ukrepu, ki ga je izbral.

Zbornica bo izdala vlagatelju odločbo o priznanju njegovih poklicnih kvalifikacij za opravljanje detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji, če bo na podlagi vloge ugotovila, da vlagateljeve poklicne kvalifikacije ustrezajo poklicnim kvalifikacijam, ki jih za opravljanje detektivske dejavnosti zahteva ta zakon, ali ko ji bo vlagatelj predložil dokazilo o uspešno opravljenem prilagoditvenem obdobju ali preizkusu poklicne usposobljenosti.

K 48. členu:

Nadzor nad delom detektivov se skladno z veljavno ureditvijo izvaja v okviru upravnih in inšpekcijskih pristojnosti ministrstva in strokovnih nadzorov, ki jih zbornica izvaja nad delom detektivov, kar predstavlja obliko permanentnega nadzora nad delom detektivov.

Nadalje, v kontekstu obravnave kršitev detektivov, zbornica skladno z veljavno ureditvijo lahko ugotavlja disciplinsko odgovornost v skladu s Statutom. Slednji določa, da lahko predlog za uvedbo postopka pred Častnim razsodiščem zoper detektiva podajo nadzorni odbor, državni organ nadzora, član zbornice ali prizadeta stranka. Natančneje pa postopek ureja Pravilnik o postopku pred Častnim razsodiščem Detektivske zbornice Republike Slovenije⁶⁸, ki določa, da Častno razsodišče obravnava detektiva, če ta ravna v nasprotju z dolžnostmi pri opravljanju detektivskega poklica ali vestnim opravljanjem dela in Kodeksom poklicne etike detektivov, Statutom ter drugimi njegovimi akti. Postopek pred Častnim razsodiščem se uvede na podlagi predloga upravičenega predlagatelja, ki ni stranka v postopku. Tričlansko Častno razsodišče, sestavljeno iz detektivov, odloča na seji, ki ni javna. Na seji so prisotne le vabljeni osebe. Častno razsodišče po opravljeni ustni obravnavi odloči o disciplinski kršitvi in odgovornosti zanj oziroma disciplinskem ukrepu ter v roku 15 dni izda pisno odločbo in jo vroči detektivu, medtem ko se predlagatelju odločba ne pošilja, ampak se ga o izdani odločbi le obvesti.

---

⁶⁷ Uradni list RS, št. 39/16, 47/19 in 92/21; ZPPPK.

⁶⁸ Uradni list RS, št. 64/21.

Zgoraj opisani postopek, ki ga ne gre enačiti s pritožbenim postopkom kot je urejen npr. za policiste, pooblaščen uradne osebe finančne uprave, občinske redarje, varnostnike, je bolj ali manj zreduciran na akt vložitve pritožbe osebe, ki je najela detektiva in ni zadovoljna z njegovim delom (dopustna je tudi vložitev pritožbe s strani osebe, o kateri je detektiv zbiral informacije), pri čemer je sama obravnava pritožbe usmerjena v ugotavljanje disciplinske odgovornosti detektiva, kar se odraža v postopku, ki javnosti (torej tudi pritožniku) ni dostopen.

Na proučitev potrebe po ureditvi posebnega pritožbenega postopka zoper delo detektivov kaže tudi prvo vmesno poročilo delovne skupine v okviru Ciljnega raziskovalnega projekta Fakultete za varnostne vede »Učinkovit pritožbeni mehanizem nad delom občinskih redarjev, varnostnikov in detektivov (V5-2149)«. Ker detektivi pri izvajanju svoje dejavnosti, zlasti pri uporabi upravičenj prav tako lahko posegajo v človekove pravice in svoboščine, se s predlagano ureditvijo po vzoru ureditve kot velja za policiste in pooblaščen uradne osebe finančne uprave, upošteva število detektivov in povprečno število pritožb na letni ravni, vzpostavlja notranja pritožbena pot zoper delo detektivov z namenom nepristranske in strokovne preveritve zakonitosti ter strokovnosti njihovega dela. Na ta način se prizadeti osebi poleg formalnih (sodnih in upravnih) poti, ki so običajno dolgotrajne in pogosto drage, daje na voljo tudi druge, manj formalne pritožbene možnosti, ki so lahko učinkovitejše, predvsem pa hitrejša in cenejša.

S ciljem jasne določitve kaj je predmet pritožbenega postopka v širšem smislu, je v prvem odstavku predlaganega člena navedeno, da je pritožbo mogoče podati, če posameznik meni, da je detektiv pri izvajanju dejavnosti kršil njegove temeljne človekove pravice in svoboščine. Rok za podajo pritožbe za razliko od ureditve kot velja za policiste, pooblaščen uradne osebe finančne uprave in občinske redarje ni določen, ker je glede na naravo dela detektiva povsem mogoče, da bo oseba zoper katero je detektiv izvajal upravičenje, domnevne kršitve zaznala lahko šele kasneje, v okviru drugih postopkov, ki bodo začeti (tudi) na podlagi ugotovitev detektiva. V pritožbenem postopku se neodvisno, nepristransko in strokovno preverja pritožba s posebnim poudarkom na zagotavljanju pravice do sodelovanja in izjavljanja o pritožbenih navedbah in okoliščinah primera, vključno z možnostjo soprispevanja pri zbiranju dokaznega gradiva in ugotavljanju odločilnega dejanskega stanja, tako pritožniku kot tudi detektivu, zoper delo katerega je vložena pritožba, s čimer se dosega ustrezna raven kontradiktornosti pritožbenega postopka. Glede na vsebino določbe, ki poudarja načelo kontradiktornosti kot pravico do izjave oziroma sodelovanja v pritožbenem postopku, je tudi povsem jasno, da se pritožbeni postopek ne uporablja za anonimne pritožbe.

V pritožbenem postopku se uporabljajo pravila, predpisana v tem zakonu. Če postopek ni določen, se smiselno uporabljajo določbe ZUP, vendar ne v celoti, temveč le instituti, ki so določeni v predlaganem petem odstavku (pritožba, ustna obravnava, izločitev, stranka in njeno zastopanja, zapisnik, jezik v postopku, vročanje, roki in naroki, vrnitev v prejšnje stanje in dokazovanje). Predlagani šesti odstavek določa, da pritožbeni postopek ne pomeni upravne zadeve v smislu ZUP. Predlagatelj zakona je pri tem sledil dosednji sodni praksi, ki se nanaša na izpodbijanje izdanih posameznih aktov in na odločitev senata glede utemeljenosti pritožbenih očitkov v pritožbenem postopku zoper delo policistov, skladno s predhodno ureditvijo reševanja pritožb po določbi 28. člena Zakona o policiji⁶⁹. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (sklep I Up 660/2011, 17. 4. 2012) je v zvezi s tem navedlo, da »obvestilo tožene stranke (Ministrstva za notranje zadeve) o zaključku pritožbenega postopka zoper delo policista po 28. členu ZPol ni upravni akt oziroma akt, ki bi se lahko izpodbijal v upravnem sporu«. Glede odločitve senata o utemeljenosti pritožbe pa je Upravno sodišče RS (sklep U 194/2008, 13. 2. 2008) odločilo, da »odločitev pritožbenega senata na podlagi 28. člena ZPol ni akt, ki se lahko izpodbija v upravnem sporu, ker gre za obliko alternativnega reševanja sporov znotraj uprave, ne pa za oblastveno odločanje v upravnem postopku. To pa ne pomeni, da posameznik, potem ko je postopek zaključen na podlagi šestega odstavka 28. člena ZPol, nima pod določenimi zakonskimi pogoji možnosti vložiti tožbe v

---

⁶⁹ Uradni list RS, št. 66/09 – uradno prečiščeno besedilo, 22/10, 26/11 – odl. US, 58/11 – ZDT-1, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 15/13 – ZNPPol in 15/13 – ZODPol; ZPol.

upravnem sporu zaradi varstva človekovih pravic bodisi zoper sporno dejanje policista bodisi zoper dejanje tožene stranke (Ministrstva za notranje zadeve) v pritožbenem postopku po 28. členu ZPol, če gre za kršitev človekovih pravic in če stranki ni zagotovljeno drugo sodno varstvo.« Zaradi navedenega na odločitev – rešitev v pritožbenem postopku – ni mogoče podati pritožbe, temveč je pritožbeni postopek zaključen.

ZUP v nekaterih primerih (na primer vrnitev v prejšnje stanje) zahteva izdajo posebnega sklepa in dopušča možnost pritožbe zoper ta sklep. Slednje v pritožbenem postopku ne bi bilo smiselno, saj tudi sicer ni mogoča pritožba zoper končno odločitev, zato se pritožba zoper procesne (vmesne) sklepe eksplicitno izključuje.

K 49. členu:

Predlagana določba ureja sestavo pritožbene komisije, ki bo delovala pri zbornici, in sicer bo komisija sestavljena iz podpredsednika zbornice, ki bo član in hkrati predsednik komisije po sami funkciji, predstavnika Ministrstva za notranje zadeve, in strokovnjaka s področja varnostnih ved, ki ni član zbornice ali zaposlen na ministrstvu (v izogib nastanku situacije, da bi od treh članov bila dva člana iz istega organa), s čimer se bo po mnenju predlagatelja zagotovila nepristranskost, objektivnost in strokovnost pritožbenega postopka. Člana komisije (predstavnika ministrstva in strokovnjak s področja varnostnih ved) bo v vsakem primeru posebej imenoval predsednik zbornice iz nabora članov v sklepu iz tretjega in četrtega odstavka tega člena. Ker je vodenje pritožbene komisije po samem zakonu v pristojnosti podpredsednika zbornice, se s predlaganim petim odstavkom določa izjema za primere njegove odsotnosti in obstoja nasprotja interesov. V teh primerih bo predstavnika zbornice imenoval upravni odbor zbornice.

K 50. členu:

Predlagana določba poudarja, da mora biti odločitev komisije v odgovoru pritožniku vsebinsko obrazložena, in sicer po posameznih pritožbenih razlogih, če je bilo teh v pritožbi več. Odgovor komisije se pritožniku in detektivu vroči osebno, skladno z določili ZUP. Predlagani četrti odstavek z namenom hitrega obravnavanja pritožbe, določa rok za dokončanje postopka pred komisijo (90 dni), ki je instruktivske narave. Če v tem roku postopka zaradi objektivnih okoliščin (odsotnost strank, vročanje vabila po določenih ZUP ...) ni mogoče zaključiti, je lahko zaključen tudi pozneje.

Glede na manj formalno naravo notranje pritožbenega postopka se v predlaganem petem odstavku posebej poudarja distinkcija med pritožbenimi in drugimi postopki (disciplinski, odškodninski, prekrškovni ali kazenski postopek), kar pomeni, da morebitne kršitve detektiva, ki so lahko predmet drugega postopka, ne morejo biti predmet odločanja v pritožbenem postopku, če pa so v tem postopku ugotovljene, zbornica in ministrstvo ukrepata v skladu s svojimi pristojnostmi.

K 51. členu:

Glede na manj formalno naravo pritožbenega postopka se po vzoru ureditve za pooblaščen uradne osebe finančne uprave in (delno) za policiste, ne predvideva povračilo stroškov članom komisije (kot npr. sejnina, povračilo potnih stroškov), kot tudi ne ostalim udeležencem pritožbenega postopka (npr. povračilo potnih stroškov, stroški pooblaščenca in morebitni ostali stroški), pri čemer je za slednje navedeno treba posebej navesti v vabilu.

K 52. členu:

Za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, je določena pristojnost inšpektorata ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (zakon ga poimenuje inšpektorat). Ta člen ureja splošne pristojnosti inšpektorata, ki jih ima v okviru nadziranja izvrševanja predpisov na področju detektivske dejavnosti. Poglavitni namen inšpekcijskega nadzora je odkrivati in preprečevati morebitne zlorabe, nedovoljene posege v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznikov ter posege, ki predstavljajo opravljanje nalog, ki so detektivom izrecno prepovedane. Inšpekcijski nadzor predstavlja bistveni element delovanja državne uprave, saj se z njim zagotavlja nadzor nad

izvrševanjem veljavnega pravnega reda oziroma način izvajanja konkretnega zakona. Prisilna narava inšpekcijskega nadzora (z vsemi pooblastilnimi določbami) zagotavlja spoštovanje zakonskega predpisa, hkrati pa varuje pravice in pravne koristi posameznikov, ki so jim priznane z zakoni in drugimi predpisi. Inšpekcijski postopek se izvaja kot posebni upravni postopek oziroma poseben postopek, namenjen ugotavljanju načina izvajanja oziroma spoštovanja zakonov in predpisov, izdanih na njegovi podlagi. Za zagotavljanje tega cilja morajo nadzorni organi svoje pristojnosti izvajati v skladu z določbami zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, zakona, ki ureja splošni upravni postopek ter zakona, ki ureja prekrške.

V predlaganem drugem odstavku se ureja obseg inšpekcijskega nadzora, ki se lahko opravlja nad nadzorovanimi subjekti. Inšpektor lahko preverja obstoj in vsebino evidenc, ki jih je dolžna voditi zbornica, preverja izpolnjevanje pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti in za vpis v evidenco detektivov ter evidenco detektivskih družb, preverja obstoj in veljavnost pooblastil ali odredb sodišč o izvajanju storitev detektivske dejavnosti (inšpektorju se v predlagani 3. alineji drugega odstavka dodaja pooblastilo, da preverja tudi obstoj in veljavnost odredb sodišč za vročanje sodnih pisanj, saj se v skladu s predlaganim 35. členom razširja pravna podlaga za opravljanje detektivske dejavnosti tudi na sodne odredbe), dalje ima inšpektor pooblastilo, da v primeru sklenjene pogodbe med detektivom in naročnikom preverja namen in veljavnost za izvajanje detektivske dejavnosti, da opravlja nadzor nad delom detektivov, inšpektor lahko opravlja nadzor nad fizičnimi in pravnimi osebami, ki izvajajo detektivsko dejavnost brez predhodnega vpisa v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb (gre za določitev novega inšpekcijskega pooblastila za opravljanje nadzora nad fizičnimi in pravnimi osebami, ki izvajajo detektivsko dejavnost brez predhodnega vpisa v evidenco detektivov oziroma evidenco detektivskih družb po tem zakonu, s čimer se bo še učinkoviteje preprečevalo nezakonito opravljanje detektivske dejavnosti), inšpektor dalje lahko preverja obstoj in vsebino evidenc, ki jih je detektiv dolžan voditi po tem zakonu, lahko ugotavlja spoštovanje določb o izvajanju nalog, ki jih detektiv ne sme opravljati, končno pa lahko pri detektivu ugotavlja tudi način varovanja podatkov, pridobljenih pri opravljanju detektivske dejavnosti ali v zvezi z njo.

V predlaganem tretjem odstavku je določena dolžnost detektiva, da inšpektorju, na njegovo zahtevo, predloži na vpogled pooblastilo ali odredbo sodišča o opravljanju detektivske storitve ter poročilo o opravljenih detektivskih dejavnostih za naročnika. Kot urejeno tudi v veljavni ureditvi, inšpektorji sodelujejo v okviru inšpekcijskega nadzora tudi z drugimi državnimi organi, lahko zahtevajo pomoč policije, drugih inšpekcijskih služb ali strokovnjakov s posameznih strokovnih področij, ki so predmet nadzora.

K 53. členu:

Poleg pravic in dolžnosti, ki jih inšpektorju določa zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, so predvideni tudi ukrepi, s katerimi bo mogoče doseči ureditev stanja na področju detektivske dejavnosti, s katerimi bo imel inšpektor pravico in dolžnost prepovedati nezakonito izvajanje detektivske dejavnosti vsakomur, ki bo opravljal to dejavnost v nasprotju z določbami tega zakona. Tak ukrep je nujen, saj je z njim mogoče zavarovati javni interes, ki je usmerjen v kakovostno in zakonito izvajanje detektivske dejavnosti in s tem v pridobivanje občutka varnosti in zakonitosti pri naročnikih detektivske storitve, pa tudi javnosti. V obravnavanem členu so taksativno določene pravice in dolžnosti inšpektorjev, ki jih smejo opravljati poleg splošnih pooblastil in ukrepov, kot so sicer določeni v Zakonu o inšpekcijskem nadzoru⁷⁰, in sicer ima inšpektor pristojnost, da predlaga zbornici izbris iz evidence detektivov ali iz evidence detektivskih družb, če detektiv ali detektivska družba ne izpolnjujeta s tem zakonom določenih pogojev za opravljanje detektivske dejavnosti oziroma če v določenem roku ne odpravita ugotovljenih pomanjkljivosti ali nepravilnosti (gre za novo pristojnost, ki je vezana na ureditev učinkovanja vpisa v evidenco detektivov oziroma detektivskih družb), dalje lahko prepove opravljati dejavnost detektivu in predlaga zbornici odvzem licence, če zaradi njegovega nezakonitega dela obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javni red ali javno varnost ali premoženje večje vrednosti ali hujša grožnja javnemu interesu, prepove

---

⁷⁰ Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; ZIN.

izvajanje dejavnosti pravni ali fizični osebi, ki ne izpolnjuje pogojev, določenih s tem zakonom in za vpis v evidenco detektivov ali v evidenco detektivskih družb (gre za novo pristojnost, pri čemer se bo ukrep nanašal na vse subjekte, ki bodo izvajali detektivsko dejavnost brez vpisa v ustrezno evidenco), predlaga zbornici uvedbo postopka za ugotovitev detektivove disciplinske odgovornosti, predlaga zbornici sprejem ukrepov za odpravo pomanjkljivosti ter izvaja postopke o prekršku v skladu z zakonom, ki ureja postopek o prekršku. Pravne in fizične osebe so dolžne spoštovati ukrep, ki jim ga izreče inšpektor.

Posebej je določeno tudi pravno varstvo zoper odločitev inšpektorja iz druge alineje prvega odstavka tega člena, kadar je v zavarovanju interesa kršitelja, da v primeru začasne prepovedi opravljanja detektivske dejavnosti odloči drugostopenjski organ. O pritožbi odloči ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, kot organ druge stopnje v osmih dneh, pritožba pa ne zadrži izvršitve. Zoper odločbo organa druge stopnje je mogoče sprožiti upravni spor. Zoper preostale ukrepe inšpektorja je dovoljeno pravno varstvo, kot urejeno v ZUP na podlagi drugega odstavka 3. člena ZIN, ki določa subsidiarno uporabo ZUP glede vseh postopkovnih vprašanj, ki niso urejena z ZIN ali s posebnim zakonom.

K 54. členu:

Zbornica je dolžna na podlagi javnega pooblastila voditi s tem zakonom predpisane evidence ter pridobivati podatke za potrebe njihovega zbiranja oziroma vnosa v evidence. S predlaganim prvim odstavkom se na zakonski ravni, poleg evidence detektivov in evidence obdobjnih usposabljanj, kot določeno v veljavni ureditvi, vzpostavljajo še dodatne evidence, in sicer: evidenca detektivskih družb (zbornica bo vodila posebno evidenco detektivskih družb, saj z vpisom v navedeno evidenco pridobi pravna oseba pravico do opravljanja detektivske dejavnosti in status detektivske družbe), evidenca detektivskih pripravnikov, evidenca izrečenih disciplinskih ukrepov, evidenca mirovanj statusov detektivov, evidenca neveljavnih in pogojno odvzetih licenc ter evidenca pritožb.

S predlaganim drugim odstavkom se, zaradi zagotavljanja pravilnosti in celovitosti podatkov v evidencah, posebej določa dolžnost detektiva, detektiva podjetnika in detektivske družbe, da zbornici sporočajo vse tiste podatke, ki jih zbornica potrebuje za vodenje evidenc iz prvega odstavka, in sicer v osmih dneh od nastanka okoliščin ali njihovih sprememb. Gre predvsem za podatke, ki se vodijo v evidenci detektivov, evidenci detektivskih družb ter evidenci detektivskih pripravnikov. V preostalih evidencah namreč zbornica vodi podatke v okviru izvajanja svojih lastnih nalog.

K 55. členu:

S predlaganim prvim odstavkom so določeni podatki, ki jih evidenca detektivov vsebuje, in sicer: ime in priimek detektiva; ime oziroma firmo detektiva podjetnika; EMŠO detektiva; matično številko detektiva podjetnika; državljanstvo; naslov stalnega ali začasnega prebivališča fizične osebe oziroma sedež in poslovni naslov fizične osebe, ki bo na trgu samostojno opravlja detektivsko dejavnost in podružnice; kontaktna številka telefona in kontaktni naslov elektronske pošte ter dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov; naziv in stopnja pridobljene izobrazbe; dokazilo o zavarovanju odgovornosti za škodo; dokazilo o opravljenem detektivskem izpitu; datum in številko izdane licence ter detektivske izkaznice; pisno izjavo detektiva podjetnika oziroma detektivske družbe, iz katere izhaja, da bo oseba po vpisu v evidenco detektivov opravljala delo v delovnem razmerju pri detektivu podjetniku oziroma detektivski družbi, ki poda izjavo; dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti, kot glavne dejavnosti (podatek se nanaša na fizično osebo, ki bo na trgu samostojno opravljala detektivsko dejavnost v okviru organiziranega podjetja); datum pravnomočnosti odločbe, s katero je bil ugotovljen obstoj razloga za izbris detektiva iz evidence detektivov ter datum izbrisa detektiva iz evidence detektivov.

Zaradi predlagane obveznosti vpisa tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tretje države v evidenco detektivov, in s tem pridobitev pravice do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji, se v predlaganem drugem odstavku določajo dodatni podatki, ki se vodijo v evidenci detektivov zaradi vpisa tujih detektivov. Gre za podatke, ki se (dodatno) zahtevajo v okviru vložitve predloga za vpis v evidenco in so urejeni v predlaganem šestem odstavku 45. člena predloga zakona.

S predlaganim tretjim odstavkom je zaradi zagotavljanja javnosti evidence, s tem pa varstvo naročnikov določeno, da se podatki o imenu in priimku detektiva, imenu oziroma firmi detektiva podjetnika, sedežu in poslovnem naslovu detektiva podjetnika in podružnice, kontaktni številki telefona in kontaktnem naslovu elektronske pošte, objavijo na spletni strani zbornice. V enakem obsegu velja dolžnost objave podatkov na podlagi 46. člena predloga zakona tudi za tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tuje države.

K 56. členu:

S predlaganim prvim odstavkom se na zakonski ravni določa vsebina evidence detektivskih družb, ki jo vodi zbornica zaradi odločanja o podelitvi in odvzemu pravice za opravljanje detektivske dejavnosti pravnim osebam. Predvideno je, da bo evidenca detektivskih družb vsebovala naslednje podatke: ime in priimek ter naslov stalnega in začasnega prebivališča vsakega družbenika in poslovodje detektivske družbe; ime oziroma firmo, sedež in poslovni naslov detektivske družbe in podružnice; dokazilo o lastništvu ali najemu poslovnih prostorov; ime in priimek ter naslov stalnega in začasnega prebivališča osebe, ki je pooblaščen za zastopanje detektivske družbe; kontaktno številko telefona in kontaktni naslov elektronske pošte; izvod družbene pogodbe detektivske družbe; dokazilo o registraciji detektivske dejavnosti, kot glavne dejavnosti; dokazilo, da so družbeniki detektivske družbe vpisani v evidenco detektivov; dokazilo, da za zakonitega zastopnika, družbenika, ki vodi posle detektivske družbe ter za povezano osebo, ki so bile preverjene v postopku varnostnega preverjanja, ne obstajajo varnostni zadržki; datum pravnomočnosti odločbe, s katero je bil ugotovljen obstoj razloga za izbris detektivske družbe iz evidence detektivskih družb in datum izbrisa detektivskih družb iz evidence detektivskih družb.

Zaradi predlagane obveznosti vpisa tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tretje države, ki je pravna oseba, v evidenco detektivskih družb, in s tem pridobitev pravice do opravljanja detektivske dejavnosti v Republiki Sloveniji, se v predlaganem drugem odstavku določajo dodatni podatki, ki se vodijo v evidenci detektivskih družb zaradi vpisa tujih detektivov. Gre za podatke, ki se (dodatno) zahtevajo v okviru vložitve predloga za vpis v evidenco in so urejeni v predlaganem šestem odstavku 45. člena tega zakona (smiselno prilagojeni glede na to, da se podatki nanašajo na pravno osebo).

S predlaganim tretjim odstavkom je zaradi zagotavljanja javnosti evidence, s tem pa varstvo naročnikov določeno, da se podatki o imenu oziroma firmi, sedežu in poslovnem naslovu detektivske družbe in podružnice, imenu in priimku osebe, ki je pooblaščen za zastopanje detektivske družbe ter kontaktni številki telefona in kontaktnem naslovu elektronske pošte, objavijo na spletni strani zbornice. V enakem obsegu velja dolžnost objave podatkov na podlagi 46. člena predloga zakona tudi za tujega detektiva države pogodbenice in tujega detektiva tuje države, ki je pravna oseba.

K 57. členu:

S predlagano določbo se na zakonski ravni določa vsebina evidence detektivskih pripravnikov, ki jo bo vodila zbornica. Predvideno je, da bo evidenca obsegala: ime in priimek detektivskega pripravnika, njegov EMŠO, ime detektiva oziroma firmo detektiva podjetnika oziroma detektivske družbe in podružnice, kjer se izvaja detektivsko pripravništvo, ime in priimek mentorja, datum začetka opravljanja detektivskega pripravništva in datum konca opravljanja detektivskega pripravništva. Namen vodenja evidence je v spremljanju stanja zbornice na področju opravljanja detektivskega pripravništva.

K 58. členu:

S predlagano določbo se na zakonski ravni določa vsebina evidence izrečenih disciplinskih ukrepov, ki jo bo vodila zbornica. Predvideno je, da bo evidenca obsegala: ime in priimek detektiva, zoper katerega je bil izrečen disciplinski ukrep, njegov EMŠO, številko in datum odločbe, s katero je detektivu izrečen disciplinski ukrep ter vrsto izrečenega disciplinskega ukrepa. Namen vodenja evidence je odločanje v disciplinskih postopkih zoper delo detektivov, kar bo v nadaljevanju omogočilo tudi spremljanje izvajanja

detektivske dejavnosti, zlasti uporabe upravičenj detektivov in na tej podlagi izvedbo morebitnih dodatnih ukrepov (npr. podaja predlogov za spremembo programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva, poklicnih standardov, katalogov strokovnih znanj in spretnosti, poudarki v okviru izvedbe obdobjnih usposabljanj detektivov...).

K 59. členu:

S predlagano določbo se na zakonski ravni določa vsebina evidence mirovanj statusov detektivov, ki jo bo vodila zbornica. Predvideno je, da bo evidenca obsegala: ime in priimek detektiva oziroma firmo detektiva podjetnika, ki je zahteval mirovanje statusa, EMŠO detektiva oziroma matično številko detektiva podjetnika, naslov stalnega ali začasnega prebivališča detektiva, sedež in poslovni naslov detektiva podjetnika, ki je zahteval mirovanje statusa, datum in številko izdane licence in detektivske izkaznice detektiva, ki je zahteval mirovanje statusa, razlog za vložitev zahteve za mirovanje statusa, datum in številko odločbe o zahtevi za mirovanje statusa in datum deponiranja ter datum vračila detektivske izkaznice. Namen vodenja evidence je odločanje o zahtevah detektivov o mirovanju statusov, pri čemer se z njenim vodenjem (in javno objavo podatkov iz navedene evidence, kot določeno v predlaganem drugem odstavku) omogoča na eni strani seznanitev potencialnih naročnikov (ki bi želele storitve določenega detektiva), na drugi strani pa nadzornih organov s podatki tistih detektivov, čigar status je v mirovanju, s tem pa učinkovito opravljanje inšpekcijskega nadzora, upošteva, da je v zvezi z mirovanjem statusa detektiva določen prekršek, če detektiv, kljub mirovanju, opravlja detektivsko dejavnost, po drugi strani pa je v tem času oproščen plačila zavarovanja odgovornosti ter udeležbe na (sicer) obveznem obdobjnem usposabljanju.

K 60. členu:

S predlagano določbo se na zakonski ravni določa vsebina evidence neveljavnih in pogojno odvzetih licenc, ki jo bo vodila zbornica. Evidenca se bo vodila zaradi spremljanja podatkov o trajnem in pogojnem odvzemu licenc ter licencah, ki so prenehale veljati, s čimer se zagotavljanja celovitosti navedenih podatkov na enem mestu. Predvideno je, da bo evidenca obsegala: ime in priimek detektiva, naslov stalnega ali začasnega prebivališča detektiva, datum in številko izdane licence in detektivske izkaznice, datum in številko odločbe o prenehanju veljavnosti licence, datum in številko odločbe o trajnem odvzemu licence, datum in številko odločbe o pogojnem odvzemu licence in ime in priimek ter številko detektivske izkaznice osebe, ki je po prenehanju veljavnosti licence, zadržala detektivsko izkaznico.

K 61. členu:

S predlagano določbo se, kot v veljavni ureditvi, določa vsebina evidence obdobjnih usposabljanj, ki jo vodi zbornica. Evidenca se vodi zaradi zagotavljanja podatkov o udeležbi na obdobjnih usposabljanjih detektivov in izvajanju nadzora nad spoštovanjem določb tega zakona, ki določajo obvezno obdobjno usposabljanje. Evidenca obsega: ime in priimek detektiva, njegov EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča detektiva in datum opravljenega obdobjnega usposabljanja.

K 62. členu:

S predlagano določbo se na zakonski ravni določa vsebina evidence pritožb, ki jo bo vodila zbornica. Predvideno je, da bo evidenca obsegala: ime in priimek detektiva zoper katerega je bila vložena pritožba, ime in priimek vlagatelja pritožbe, razlog za vložitev pritožbe in povzetek odgovora (iz tretjega odstavka 50. člena tega zakona). Namen upravljanja evidence je odločanje o pritožbah zoper delo detektivov, kar bo v nadaljevanju omogočilo tudi spremljanje izvajanja detektivske dejavnosti, zlasti uporabe upravičenj detektivov in na tej podlagi izvedbo morebitnih dodatnih ukrepov (npr. podaja predlogov za spremembo programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja kandidata za detektiva, poklicnih standardov, katalogov strokovnih znanj in spretnosti, poudarki v okviru izvedbe obdobjnih usposabljanj detektivov...).

K 63. členu:

Člen določa dolžnostno ravnanje detektiva za vodenje evidenc za izvrševanje nalog, določenih v tem zakonu. V predlaganem prvem odstavku se predvideva, da detektiv vodi tri evidence, in sicer evidenco

pooblastil o opravljanju detektivskih dejavnosti, evidenco poročil o opravljenih detektivskih dejavnosti in evidenco zadev vročanja pisanj na podlagi odredbe sodišča. V predlaganem prvem odstavku se, v primerjavi z veljavno ureditvijo, na zakonski ravni dodaja evidenca zadev, v katerih detektiv opravlja dejavnost vročanja na podlagi odredbe sodišča, saj so detektivi že sicer dolžni voditi navedeno evidenco na podlagi veljavnega Pravilnika o vročanju po detektivih in izvršiteljih v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku.

V predlaganem drugem, tretjem in petem odstavku se ureja obseg podatkov za posamezno evidenco, ki jo je detektiv dolžan voditi, pri čemer je glede vsebine evidence zadev, v katerih detektiv opravlja dejavnost vročanja pisanj na podlagi odredbe sodišča urejen sklic na Pravilnik o vročanju po detektivih in izvršiteljih v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku, kjer je vsebina evidence tudi določena. V predlaganem četrtem odstavku se zaradi transparentnosti izvajanja posameznih upravičenj glede na veljavno ureditev na novo določa obveznost vnosa dodatnih podatkov v evidenco poročil o opravljenih detektivskih dejavnosti, kadar isto dejavnost opravljata dva ali več detektivov.

K 64. členu:

Člen ureja obveznost hrambe in uničenja podatkov, ki se vodijo v posameznih evidencah zbornice in v evidencah, ki jih vodijo detektivi. Za vse evidence, ki jih po tem zakonu vodi zbornica se rok hrambe poenoti na pet let, pri čemer se rok hrambe podatkov iz evidence detektivov in evidence detektivskih družb šteje od pravnomočnosti odločbe, s katero je zbornica ugotovila obstoj razlogov za izbris iz posamezne evidence, v ostalih evidencah, ki jih vodi zbornica po tem zakonu (in sicer evidenca detektivskih pripravnikov, evidenca izrečenih disciplinskih ukrepov, evidenca mirovanj statusov detektivov, evidenca neveljavnih licenc, evidenca obdobjih usposabljanj in evidenca pritožb) pa se podatki hranijo pet let od zadnjega vnosa podatka v posamezno evidenco.

V predlaganem drugem, tretjem in četrtem odstavku se tudi za podatke iz evidence pooblastil o opravljanju detektivskih dejavnosti in evidence poročil o opravljenih detektivskih dejavnosti določa rok hrambe petih let, ki se šteje od izpolnitve naročila iz pooblastila oziroma od zadnjega vnosa podatka v evidenco. Daljši rok hrambe desetih let (od vnosa podatkov v evidenco) pa je določen za podatke iz evidence zadev vročanja pisanj na podlagi odredbe sodišča, saj je enak rok hrambe za istovrstno evidenco določen že v 5. členu Pravilnika o vročanju po detektivih in izvršiteljih v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku.

V predlaganem petem odstavku se določa dolžnost detektiva, da hrani podatke, ki so nastali pri njegovem delu ali zaradi njegovega dela na način, da je onemogočen dostop nepooblaščenih oseb do teh podatkov. V tej zvezi se na zakonski ravni določa obveznost zavarovanja podatkov s takšnimi postopki in ukrepi, ki preprečujejo dostop nepooblaščenih oseb do podatkov, ki so v hrambi pri detektivu. Na podlagi zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, obsega zavarovanje osebnih podatkov organizacijske, tehnične in logično-tehnične postopke in ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje slučajno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov. V šestem odstavku je določeno zakonsko pooblastilo ministru, pristojnemu za notranje zadeve, da podrobneje predpiše način hrambe podatkov, ki jih hrani detektiv.

K 65. členu:

Predlagani člen glede na veljavno ureditev na novo predvideva način in postopek uničenja podatkov po izteku roka hrambe podatkov, ki so sicer določeni v prejšnjem členu.

K 66. členu:

Člen tako kot doslej v veljavni ureditvi prepušča upravljavcem evidenc po tem zakonu, torej zbornici in detektivom, možnost, da vodijo evidence v elektronski obliki.

K 67. členu:

V prvem odstavku se posameznikom zagotavlja pravica do seznanitve s svojimi podatki v evidencah iz tega zakona. Pravica do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki je zagotovljena vsakemu posamezniku v tretjem odstavku 38. člena Ustave, ki določa, da ima vsakdo pravico seznaniti se z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi. Tudi skladno s 15. členom Splošne uredbe o varstvu podatkov ima vsak posameznik pravico, da se seznaní s svojimi osebnimi podatki.

V predlaganem drugem odstavku se določa, da se seznanitev (z lastnimi osebnimi podatki) izvede v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Tako mora upravljavec posamezniku na njegovo zahtevo posredovati potrditev, ali se v zvezi z njim obdelujejo osebni podatki, omogočiti vpogled ali posredovati reprodukcijo teh osebnih podatkov, torej zagotoviti dostop do njihove vsebine, in če se osebni podatki posameznika pri upravljavcu res obdelujejo, tudi naslednje informacije: namene obdelave, vrste zadevnih osebnih podatkov, uporabnika, ki so jim bili ali jim bodo razkriti osebni podatki, zlasti uporabnike v tretjih državah ali mednarodnih organizacijah, kadar je mogoče, predvideno obdobje hrambe osebnih podatkov ali, če to ni mogoče, merila, ki se uporabijo za določitev tega obdobja, obstoj pravice, da se od upravljavca zahteva popravek ali izbris osebnih podatkov ali omejitev obdelave osebnih podatkov v zvezi s posameznikom, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali obstoj pravice do ugovora taki obdelavi, pravico do vložitve pritožbe pri nadzornem organu, kadar osebni podatki niso zbrani pri posamezniku, na katerega se ti nanašajo, vse razpoložljive informacije v zvezi z njihovim virom, obstoj avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov iz prvega odstavka 22. člena in 4. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov, ter vsaj v takih primerih smiselne informacije o razlogih zanj, kot tudi pomen in predvidene posledice take obdelave za posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

K 68. členu:

Uslužbenci ministrstva imajo pravico vpogleda v evidence, ki jih po tem zakonu vodi zbornica, zaradi nadzora nad vpisanimi podatki v evidenci in zaradi pridobitve podatkov, ki jih potrebujejo zaradi opravljanja nadzornih nalog po tem zakonu. Hkrati imajo pravico do dostopa podatkov iz evidenc, ki jih po tem zakonu vodi zbornica, tudi inšpektorji ministrstva z namenom opravljanja inšpekcijskih nadzorov.

V drugem odstavku se določa upravičenje za vpogled v evidence, ki jih vodi detektiv, in sicer za inšpektorje in zbornico.

Tako zbornica, kot upravljavec evidenc po tem zakonu kot tudi upravičenci do vpogleda v evidence so podatke dolžni varovati v skladu z zakonom, ki ureja varstvo podatkov.

K 69. členu:

Predvideni so prekrški, ki jih izreka inšpekcijska služba v povezavi z izvajanjem obravnavanega predloga zakona. V primerjavi z veljavno ureditvijo se na novo določajo naslednja prekrškovna ravnanja: opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja, kljub prepovedi določeni s šestim odstavkom 3. člena predloga zakona; opravljanje detektivske dejavnosti brez vpisa v evidenco detektivov ali evidenco detektivskih družb (prvi in drugi odstavek 5. člena ter četrti odstavek 45. člena predloga zakona); opravljanje detektivske dejavnosti v obdobju mirovanja statusa (peti odstavek 22. člena predloga zakona); opustitev pravočasnega obveščanja naročnikov, za katere detektiv opravlja detektivsko dejavnost, o izrečenem trajnem odvzemu licence (tretji odstavek 24. člena predloga zakona); opustitev pravočasnega obveščanja zbornice o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki vplivajo na pravico do opravljanja detektivske dejavnosti (prvi odstavek 30. člena predloga zakona); opustitev udeležbe obdobjnega usposabljanja v predpisanem roku (drugi odstavek 34. člena predloga zakona); opravljanje detektivske dejavnosti brez pisnega pooblastila ali opravljanje dejavnosti vročanja sodnih pisanj brez odredbe sodišča (prvi odstavek 35. člena predloga zakona); opravljanje detektivske dejavnosti na podlagi prenesenega pooblastila brez predhodnega pisnega soglasja naročnika (drugi odstavek 35. člena predloga zakona); podelitev pooblastila zaposlenemu detektivu za opravljanje detektivske dejavnosti na področju lastnih notranjih zadev (četrti odstavek 35. člena predloga zakona); opustitev

pravočasnega obveščanja zbornice o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki jih zbornica potrebuje za vodenje evidenc po tem zakonu (drugi odstavek 54. člena predloga zakona); hramba podatkov v nasprotju s petim odstavkom 64. člena predloga zakona.

K 70. členu:

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. S predlagano določbo v hitrem prekrškovnem postopku se določa pooblastilo iz tretjega odstavka 52. člena Zakona o prekrških⁷¹, ki prekrškovnemu organu omogoča izrekanje globe tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom za posamezen prekršek. V tem primeru bo prekrškovni organ moral o prekršku odločiti s pisno odločbo (56. člen ZP-1) in v njej obrazložiti razloge za izrek globe, ki je višja od najnižje predpisane za obravnavani prekršek.

K 71. členu:

V skladu s predlaganim členom se določa prehodno obdobje uporabe veljavnega Pravilnika o izvajanju Zakona o detektivski dejavnosti (Uradni list RS, št. 85/11) ter pooblastilo ministru, da v roku šestih mesecev podrobneje predpiše določene vsebine tega zakona.

K 72. členu:

Obravnavana prehodna določba omogoča pravnim in fizičnim osebam, ki bodo ob uveljavitvi tega zakona vpisane v evidenco detektivov, da v enem letu od uveljavitve tega zakona uskladijo svoje poslovanje s pogoji iz 3. (oblika dela detektivov), 4. (firma), 6. (zastopanje in vodenje poslov), 9. (zavarovanje odgovornosti) in 45. člena (pridobitev pravice opravljanja detektivske dejavnosti tujih detektivov) predloga zakona. S tem bodo vse fizične in pravne osebe (ter tuji detektivi), ki so že vpisane v evidenco detektivov in so na podlagi veljavnega ZDD-1 že izpolnjevale predpisane pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti, v predvidenem obdobju ohranile pridobljene pravice. V predlaganem prvem odstavku je tudi določen enoletni rok za uskladitev poslovanja in za posredovanje določenih dokazil o uskladitvi pogojev poslovanja s tem zakonom. V primeru, da pravne in fizične osebe navedenih obveznosti ne bodo izpolnile v tem roku, bodo izbrisane iz evidence detektivov oziroma detektivskih družb, pri čemer bo zbornica izvedla izbris po uradni dolžnosti.

K 73. členu:

Glede na predlagano ureditev v delu, ki se nanaša na postopke varnostnih preverjanj, je v predlaganem prvem odstavku posebej poudarjeno, da se pred začetkom uporabe tega zakona že začeti postopki varnostnega preverjanja končajo po dosedanjem zakonu.

Predlog zakona, zlasti v delu, ki se nanaša na podelitev in odvzem licence, vpliva na pravno relevantna razmerja, ki so nastala pred njegovo uveljavitvijo, pa o njih še ni bilo pravnomočno odločeno. Temelj odločanja v upravni zadevi je predpis, ki velja v času odločanja pri organu prve stopnje. Vendar je treba ob sprejetju novega zakona tehtati tudi načelo varstva zaupanja v pravo in načelo jasnosti in določnosti predpisov. Da ne bi prišlo do čezmernega poseganja v veljavna razmerja in pravice (odvzem licence po veljavnem zakonu), je v predlaganem drugem odstavku določeno, da se uporablja dosedanji zakon, saj je za imetnika ugodnejši. Pri podelitvi licenc pa predlog zakona posega na dejanska, toda še ne zaključena stvarna stanja in pravna razmerja, ki učinkujejo v prihodnosti in zaradi tega hkrati tudi na dejanske pravne položaje. Posamezne določbe zakona tako posegajo v pravna razmerja, nastala pred njegovo uveljavitvijo, pa so za pravno urejanje (spreminjanje) še »dosegljiva«, ker so pravno obstoječa (»veljavna«), oziroma je o njih treba še odločiti. Z določbo, da se postopki podelitve licenc, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, dokončajo po tem zakonu, posamezniku s tem njegov pravni položaj ni poslabšan arbitrarno, ampak za to obstaja stvarni razlog, utemeljen v prevladujočem in

---

⁷¹ Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US; ZP-1.

legitimnem javnem interesu, in sicer v kakovostnem opravljanju detektivske dejavnosti s primernimi in strokovno usposobljenimi detektivi.

Predlagani člen glede na predlagano ureditev v delu, ki se nanaša na disciplinske postopke zoper detektive, v četrtem odstavku posebej poudarja, da se pred začetkom uporabe tega zakona že začeti disciplinski postopki končajo po sedaj veljavnih predpisih.

Glede na predlagano ureditev v delu, ki se nanaša na postopke strokovnih nadzorov nad delom detektivov, pa se v predlaganem petem odstavku posebej poudarja, da se pred začetkom uporabe tega zakona že začeti postopki strokovnih nadzorov končajo po sedaj veljavnih predpisih.

K 74. členu:

Ker se s predlagano ureditvijo posega v obstoječo evidenco detektivov in evidenco obdobjih usposabljanj in roke hrambe podatkov vsebovanih v le-teh, se v prehodni določbi določa rok za uskladitev navedenih evidenc s tem zakonom, vključno z rokom v katerem je zbornica dolžna vzpostaviti evidence, kot se predlagajo v tem zakonu.

K 75. členu:

Ker predlog zakona v več delih predvideva podrobnejšo ureditev v statutu zbornice (na primer vsebina statuta, disciplinski ukrepi, disciplinski organi in disciplinski postopek), v določenih segmentih pa posega v veljavne splošne akte, s katerimi zbornica ureja zadeve, ki so s tem zakonom določene kot javno pooblastilo, je predvideno prehodno obdobje šestih mesecev za uskladitev statuta in navedenih splošnih aktov z določbami tega zakona.

K 76. členu:

V predlaganem členu je določena ureditev veljavnosti certifikatov o licencah in detektivskih izkaznic, ki so bile detektivom izdane na podlagi dosedanjega zakona. Določa se, da certifikati o licencah in detektivske izkaznice ostanejo v veljavi, čeprav navedene listine vsebujejo sklic in navedbo določbe glede upravičenj detektiva po vzoru veljavne ureditve.

K 77. členu:

Zaradi predlagane ureditve v 39. členu tega zakona, ki bo detektivom omogočala neposredni elektronski dostop do zbirk podatkov (in sicer do tistih zbirk podatkov, ki takšen dostop dopuščajo), je potrebno poglavje prehodne in končne določbe dopolniti tako, da bo določen rok v katerem bodo upravljalci zbirk podatkov, ki omogočajo elektronski dostop do podatkov svojih zbirk, in zbornica sklenili dogovore o tehničnih podrobnostih za omogočanje elektronskega dostopa detektivom.

Predlagatelj ocenjuje, da je rok enega leta od uveljavitve zakona primeren, da upravljavci zbirk podatkov in zbornica dogovorijo potrebne tehnične podrobnosti tako, da bo detektivom omogočen elektronski dostop do podatkov, ki so v upravljanju pri upravljavcih teh zbirk podatkov.

K 78. členu:

Z uveljavitvijo novega zakona bo prenehal veljati do sedaj veljavni Zakon o detektivski dejavnosti, ki je objavljen v Uradnem listu RS, št. 17/11.

K 79. členu:

Določa se začetek veljavnosti zakona, to je trideseti dan po objavi v Uradnem listu RS. Na predlagano daljše trajanje vacatio legis od običajnega je vplivala okoliščina, da predlog zakona vsebuje obsežne spremembe in novosti v sicer že urejeni materiji, prav tako pa je potreben daljši čas od objave do uveljavitve predpisa zaradi možnosti seznanitve s predpisom (njegovimi novostmi) in priprave na njegovo izvajanje.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

**V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM
POSTOPKU**

/